Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

ALp (LL) 2766

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, March 11, 2003

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (2765) 2003 MARCH-KOVAS 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Nepriklausomybę stiprinant

Trylika metų laisvės, kurios turinys gana sudėtingas. Gal tai panašu į labirintą, į kurį įėjimas vienas, bet norint išeiti tenka gerokai paklaidžioti. Laisvė – judėjimas, ieškojimo laikas, ir nesibaigiantis, nes sąstingis primena vergiją, kurios niekas nenori.

KO mes (jei taip galima klausti?) per trylika nepriklausomybės metų ieškojome? Kaip kas beaiškintų ar bevertintų išsilaisvinusios visuomenės polinkius, į akis krinta jos savanaudiškumo bruožas. Asmeninės gerovės kūrimas arba jos ieškojimas tartum įsitvirtino pačiose pirmose polinkių eilėse. Neteisinga būtų betgi sakyti, kad rūpesčiai savo asmenine gerove yra blogybė ir kad tos gerovės siekimas yra niekaip nepateisinamas. Tačiau žinotina, kad siekimai siekimams nelygūs. Vieni tikslo siekia doru, sąžiningu būdu, kiti suktybėmis, melais, įstatymų apėjimais, kyšiais ar dar kaip kitaip. Vaizdas liūdnokas. Visi tai mato, kai ką ir spaudoje paskaito, kai kas nutylima, slepiama. Nuo aukščiausių iki žemiausių sluoksnių vis kur nors išlenda nešvarūs darbeliai. Išsiplėtusiai korupcijai, kurios įveikti dar nė vienas valstybės vadovas neįstengė (ar nenorėjo?), galimas dalykas ieškomas (o gal jau surastas?) kitoks vardas, kad atrodytų, jog viskas sukasi geraja linkme. Naujasis Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas, viešai pareiškęs žinąs, ko šaliai labiausiai reikia, nėra abejonės, sukėlė ir naujų vilčių – gal gi vieną kartą ir teisėtvarkos problemos bus išspręstos? Tikrai laikas būtų tai padaryti, trylika metų pasidarbavus. Kitas vilčių teikiantis naujojo prezidento žingsnis – tai pradiniai pokalbiai su tikinčiųjų bendruomenių vadovais, kurių pagalba besirūpinant tautos ateitimi gali būti neabejotinai naudinga. Kaip bebūtų, be tvirtesnių moralinių pagrindų ir teisėtvarka neįmanoma, nes sėkmingiau kovoti su nusikalstamumu tegali aukštesnės moralės žmonės – sąžiningi, nepaperkami, savo darbui rimtai atsidėję ir gimtąjį kraštą tikrai mylintys pareigūnai. Šitokį požiūrį priimant dėmesin, jau iš anksto reikėtų ruošti atitinkamą kadrą, išnaudojant visas galimybes, telkiant paveikiausias jėgas.

KAI 1990 m. kovo 11 d. buvo atkurta Lietuvos nepriklausomybė, daugeliui tuoj pat kilo klausimas, o kaip mes ją įtvirtinsime? Ką ir kaip darysime, kad paskelbta nepriklausomybė ir būtų panaši į nepriklausomybę? Būta svarstymų, abejonių, net nusivylimų. Būta padėčių išnaudojimo savo asmeniniams tikslams siekti, bet būta ir pasišventimo, ryžto ir drąsos nepriklausomybės gerovei dirbti. Visa tai jau praeitis, nebegrįžtantis laikas, palikęs juodo ir balto, skaldęs vienybę ir pasitikėjimą, daręs klaidų, kurios turėtų virsti pamokomis. Kokie vadovai ką darė ir kaip atskirais atvejais elgėsi, istorija nesunkiai atrinks. Šiandien belieka džiaugtis, kad nepriklausomybės įtvirtinimas jau yra pasiekęs tokį tašką, nuo kurio bus lengviau žygiuoti ateitin. Lietuvos pakvietimas į Vakarų sąrangas yra teisingos vadovaujančiųjų orientacijos rezultatas. Krašto saugumas ir ekonominių problemų menkėjimas – tai pagrindiniai kertiniai akmenys, ant kurių šiuo metu ir tegali būti statoma nepriklausoma valstybė. Po trylikos metų pradžia padaryta, ir tai dėka visų tų, kuriems rūpėjo ir teberūpi laisvos Lietuvos gyvavimas ir jos ateitis. Nei partijų gausa, nei asmeniniai interesai, nei praeities dėmės neįsiterpė taip, kad galėtų sulaikyti tą naudingą nepriklausomybei tvirtinti užmojį. Tiesa, pasigirsta balsų, kad Lietuvai būtų buvusi tinkamesnė pozicija – neutralumas. Deja, pastarasis 1939-aisiais Lietuvos neišgelbėjo. Dabartiniai mūsų politikai tos klaidos nebenorėjo padaryti. Pagrįstai tikėtina, kad tauta už tai liks jiems dėkinga. Kai nepriklausomybę paskelbusi valstybė stovi ant tvirtesnio pagrindo, tai ateitis kaskart šviesėja, kyla didesnis entuziazmas telktis visiems į bendrą darbą – šalinti negeroves, stiprėti dvasiškai, atsiverti visomis pajėgomis, kurios turėtų būti panaudojamos geresnio gyvenimo kūrimui savame krašte, užuot jas "papiginta kaina" perleidus svetimiems kraštams. Platesniu mastu vykdomas tautinis auklėjimas, kuris vis dar kai kam užkliūva, labai padėtų atgautą nepriklausomybę gerbti ir stiprinti. **Č.S.**

Naujasis Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas su žmona Laima po įvedybų (inauguracijos) iškilmių seime

Ką bylojo naujasis prezidentas?

Prezidento Rolando Pakso mintys, nuskambėjusios seime ir S. Daukanto aikštėje Vilniuje

Šiandien Seime prisiekiau tautai būti ištikimas Lietuvos Respublikai ir Konstitucijai, sąžiningai atlikti savo pareigas, būti visiems lygiai teisingas, tarnauti Tėvynei, demokratijai ir Lietuvos žmonių gerovei.

Priesaika, savo turiniu ir esme kreipianti mintis į ateitį, kartu įsakmiai, tegu ir be žodžių, primena priedermes praeičiai: ragina atsigręžti į prabėgusius amžius, prisiminti garbius protėvius, nusilenkti valstybininkams, šviesuoliams, pirmtakams, laisvės šaukliams ir kankiniams.

Šią susitelkti įpareigojančią valandą atsigręžiu į istorijos gelmėse nugrimzdusią praeitį ir lenkiuosi tolimiems mūsų protėviams, prieš 750 metų sukūrusiems Lietuvos valstybę. Kalaviju apginta nuo savų ir svetimų, Lietuva per keletą amžių išaugo į didžią valstybę, vėliau dėl įvairių priežasčių praradusią savo didybę bei galią ir ilgai kentusią svetimšalių priespaudą. Prieš trylika metų tautos valia ir ryžtu Lietuva amžiams susigrąžino laisvę ir nepriklausomybę.

Ypač gerbiu lietuvybės puoselėtojus, lietuviškojo žodžio skelbėjus ir gelbėtojus, žinomus ir istorijos užmirštuosius, visus, kurie išsaugojo tautą nelemtais laikais, kai galingesni kaimynai pranašavo visišką jos išnykimą.

Kai dvidešimtmetis Daukantas beveik prieš du šimtus metų iš Kalvių per visą Lietuvą atėjo į Vilnių trokšdamas šviesos, jis rado dar veikiantį Universitetą. Universitete pleveno Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės dvasia, tačiau lenkiškai kalbantis, caro valdžios valdomas Vilnius Daukantą pasitiko veikiau kaip svetimas, o ne kaip savas miestas.

Ką Daukantas pamatytų šiandien? Lietuviškai kalbantį, tolerantišką kitam žodžiui ir tikėjimui miestą, kuriame taikiai sugyvena įvairių tautų žmonės. Ne kitos valstybės provinciją, o per Europos slenkstį bežengiančios laisvos ir demokratiškos Lietuvos sostinę. Vilnių kylantį, kai kur net puošnų ir prabangų, tačiau labai, kaip ir tada, nutolusį nuo jo gimtųjų Kalvių. Daukantas Vilnių pamatytų tarsi atitrūkusį nuo Lietuvos, dažnai užmirštantį, kiek daug dar joje vargstančių, sočiai nepavalgančių, nusivylusių ir net palūžusių žmonių. Pajustų Daukantas pavojingą Lietuvos nykimo tendenciją – didelį mirtingumą, yrančias šeimas, narkomaniją, alkoholizmą, perpildytus kalėjimus, neįtikėtinai nuvertintą gyvybę.

Tikiu, kad, sutelkę jėgas, galime sukurti gerovę ir savo šalyje užtikrinti saugų žmonių gyvenimą. Tačiau suvokiu ir būtinas šių didelių tikslų įgyvendinimo sąlygas.

Pagarba žmogui, grąžinant tikėjimą ateitimi ir pasitikėjimą savimi – tai mano programos esmė ir mūsų, visų Lietuvos žmonių, laimėjimo pagrindas. Žinau, kad neįmanoma sugrąžinti šių vertybių neištrynus atgrasaus valdžios atotrūkio nuo žmonių. Aš kviečiu jus ir raginu: atitaisykime skriaudą vaikams ir suaugusiesiems. Visiems sutrikusiems, nesuspėjantiems su pašėlusiu šių laikų tempu.

Išgirskime kitą įsakymų istorijos priesaką: žmogus savo Tėvynėje neturi jaustis svetimas, nereikalingas, nesaugus. Negailėkime pastangų, kad į Tėvynę grįžtų visi tie mūsų žmonės, kuriuos gyvenimas privertė svetur ieškoti sotesnio duonos kąsnio. Tikiu, kad ekspertų pripažįstamos Lietuvos ūkio pažangos rezultatus netrukus pajus ir žmonės. Nesunku nuspėti, kad kylant ekonomikai materialusis žmonių gyvenimas gerės sparčiau, negu į gera keisis dvasinė visuomenės būsena. Aš, kaip valstybės vadovas, įsipareigoju spręsti ir šią problemą. Žinau, kad mano įsipareigojimas būtų nedaug ko vertas, jeigu nepavyktų sutelkti tautos valios ir pastangų neatidėliotinam darbui, kurio esmė – žadinti pilietinius jausmus, ugdyti patriotizmą ir tautinį orumą, sugrąžinti pagarbą žmogui, jo pasitikėjimą savimi ir savo valstybe. Tik orus, laisvas, pasitikintis žmogus gali sutvarkyti savo būtį, gyventi santarvėje su savimi ir su aplinka ir atskleisti savo kūrybines galias.

Senoji Europos valstybė Lietuva ir jos kultūra iš tikrųjų dar niekada nebuvo taip arti svarbiausių klasikinių Europos vertybių kaip šiandien. Dabar Lietuva stovi naujo iššūkio akivaizdoje. Tai – mūsų narystė NATO ir Europos sąjungoje. Ar sugebėsime gyventi pagal senų demokratijos šalių puoselėjamas vertybes? Ar esame pasirengę priimti Europos paramą? Ar užteks intelektualinių, administracinių gebėjimų, pagaliau – skaidrumo ir paprasčiausio padorumo? Tvirtai tikiu, kad kitais metais Lietuva taps ir Europos sąjungos, ir NATO nare.

2001 metų rugsėjo 11-osios barbariškas iššūkis civilizacijai simbolizuoja naujos epochos pradžią žmonijos istorijoje. Suprasdami, jog nėra nieko brangesnio už taiką, negalime pasyviai stebėti, kaip pasaulį ištinka trečiojo tūkstantmečio grėsmės, todėl prisiėmėme demokratinių valstybių atsakomybę ginti civilizacijos vertybes.

Tvirtai tikiu mūsų ateitimi Europos šalių bendrijoje ir kviečiu jus, Lietuvos žmonės, gegužės mėnesį šį svarbų valstybės siekį aktyviai palaikyti referendume ir balsuoti "už": už Lietuvos, už savo ir už savo vaikų ateitį. Lietuva ne vien glausis prie Europos, bet kartu su senos demokratijos valstybėmis spręs Europos likimą. Lietuva ne tik prisidengs sąjungininkų skėčiu, bet kartu su kitomis šalimis gins Europos ir pasaulio saugumą. Įsiliejusi į Europą Lietuva išplės saugumo ir demokratijos ribas. Mes surasime jaunų rinkų, ir Lietuva taps stipria eksportuojančia valstybe. Saugią, turtingą, įtakingą, atsakingą, – tokią regiu ateities Lietuvą.

Eidamas Prezidento pareigas visada būsiu ištikimas laisvės bei demokratijos idėjoms ir, reikalui esant, dėsiu visas pastangas joms apginti.

Šiandien Vilnius, kaip ir Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo dienomis, sumirgėjo miestų ir miestelių vėliavomis. Tos vėliavos – irgi Daukanto epochos ženklas. Tolimas atspindys teisių, kurias miestiečiams suteikė Ketverių metų Seimo priimta 1791 metų gegužės 3 dienos Konstitucija. Tačiau aš vis dėlto paklausčiau vėliavnešių, ar jie, garbūs miestų ir miestelių atstovai, tikrai jaučiasi esą valstybės šeimininkai? Ar tikrai Lietuvos valstybė yra jų valstybė? Ar valdžia deramai tarnauja žmogui?

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Varžomas įvažiavimas į JAV

Legalūs Kanados imigrantai (*landed immigrants*) iš 50-ties Britų sandraugos valstybių nuo š. m. kovo 17 d. privalės gauti vizą įvažiavimui į JAV. Pagal šį naują įstatymą, imigrantai iš Indijos, Pakistano, Pietų Afrikos, Karibų salų net ir vienos dienos vizitui negalės įvažiuoti be JAV vizos. Vizų režimas nebus taikomas imigrantams iš kai kurių Britų sandraugos kraštų, kaip D. Britanijos, Airijos, Australijos, Naujosios Zelandijos, Singapūro ir Brunei, jei svečiai neužtruks JAV-bėse ilgiau kaip 90 dienų. Vizų nebus galima gauti paštu: reikės arba aplankyti specialų interneto tinklapį, arba paskambinti į konsulatą 1-900- telefono numeriu (už kurį mokama po $2/min.) ir užsakyti priėmimo valandą. Tada reikės užpildyti detalų pareiškimą, įmokėti į banko sąskaitą $100 mokestį ir su turimais asmens dokumentais, reikalaujamomis nuotraukomis atvykti į konsulatą sutartu laiku. JAV ambasada ir konsulatai teigia, kad bus pasiruošę tvarkytis su papildomais formalumais padidindami tarnautojų skaičių savo įstaigose. Vizos patvirtinimas gali trukti iki 90 dienų.

Legalūs Kanados imigrantai iš kitų valstybių, kaip Italijos, Japonijos, Olandijos, Švedijos, Prancūzijos, galės įvažiuoti į JAV be vizų, bet pirmą sykį po kovo 17 d. įvažiuodami turės sustoti JAV pasienyje, parodyti savo pasus ir gauti atitinkamą įvažiavimo dokumentą. Kanados *piliečiai*, gimę "įtariamose valstybėse", kurių JAV išvardino per 20 (pvz. Sirija, Saudi Arabija ir pan.), gali būti su-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Mališkų šeima – iš k. Bronius, Vytis, Izidorius, Raminta, Jūratė, Danutė – ir A. Mikšys prie geografinio Europos centro – akmens 2002 m. birželio mėn. **Nuotr. A. Mikšio**

Savaitė Lietuvoje

Ketina uždaryti mokyklas

Penkioms Punsko valsčiaus ir trims Seinų valsčiaus lietuviškoms mokykloms gręsia uždarymas, rašo *Lietuvos rytas*. Kovo 5 d. prie tų lietuviškų mokyklų iškeltos trispalvės, perrištos gedulo kaspinais, protestuojant prieš vaivadijos ketinimus jas uždaryti dėl lėšų stokos ateinančiais mokslo metais. Lenkijos lietuvių bendruomenė nusiuntė laišką Lenkijos premjerui, pažymintį, jog yra sąmoningai delsiamas dar 2001 metais priimtos Lenkijos lietuvių švietimo plėtros strategijos vykdymas, Lenkijos lietuvių švietimo padėtis vis blogėja. Lenkijoje gyvena apie 30,000 lietuvių, daugiausia – Palenkės vaivadijos Suvalkų, Punsko ir Seinų valsčiuose.

Lietuvos švietimo ministerijos tarptautinio bendradarbiavimo skyrius dar jokio oficialaus pareiškimo šiuo klausimu iš Lenkijos nėra gavęs. Praėjusių metų gegužės mėnesį Lietuvos ir Lenkijos lietuvių švietimo ministeriai pasirašė komunikatą dėl Lenkijos lietuvių švietimo, kuriame nebuvo numatytas mokyklų tinklo mažinimas. Lenkija jame patvirtino įsipareigojimą palikti be pakitimų mokyklų dėstomąja kalba tinklą 2002-2003 metais, pagerinti lenkų mokyklų, kurias lanko lietuvių vaikai, finansavimą.

Lankėsi Airijos pareigūnas

Vasario 25 d. Lietuvoje lankėsi Airijos Europos reikalų ministeris Dick Roche. Susitikime su užsienio reikalų ministeriu Antanu Valioniu aptarti būsimojo referendumo dėl Lietuvos narystės Europos sąjungoje klausimai. Airija turi neseną patirtį referendumų srityje. Svečias tvirtino, jog teigiamas referendumo rezultatas yra visos valstybės ir visuomenės uždavinys. Jo manymu, svarbu laiku parengti tinkamą referendumo vajaus strategiją, kad referendumo vajuje dalyvautų kuo daugiau įvairių visuomenės grupių.

Airijos pareigūnas taip pat susitiko su seimo pirmininku Artūru Paulausku, Europos ir užsienio komitetų atstovais, Užsienio reikalų ministerijos pareigūnais. Jis taip pat skaitė paskaitą Lietuvos mokslų akademijoje ES ateities klausimais.

Tarėsi dėl nelegalų grąžinimo

Vasario 21-22 Vilniuje vyko Lietuvos ir Rusijos pasitarimas dėl dvišalės readmisijos sutarties, rašo ELTA/LGTIC. Rengiamasi pasirašyti vyriausybių lygiu sutartį, kuri apibrėžtų asmenų, nelegaliai esančių Lietuvos ir Rusijos teritorijoje, priėmimo bei grąžinimo tvarką. Susitikime buvo derinamas susitarimo projektas. Atstovai pabrėžė būtinybę kuo skubiau jį suderinti. Sutartis turėtų tvarkyti būklę asmenų, kurie neįvykdo buvimo ir įvažiavimo į kitos valstybės teritoriją reikalavimų, arba nustoja juos vykdyti; jų perdavimą kitai valstybei įrodžius, arba esant pagrindo manyti, kad jie yra tos valstybės piliečiai. Delegacijos vėl susitinka kovo mėnesį Maskvoje.

Lieka premjeru

Kovo 4 d. Lietuvos seimas pritarė Lietuvos prezidento Rolando Pakso pateiktai Algirdo Brazausko kandidatūrai į ministerio pirmininko pareigas. A. Brazauskas vasario 26 d. naujam prezidentui buvo grąžinęs vyriausybės įgaliojimus. Už jo kandidatūrą balsavo 82 seimo nariai, 12 buvo prieš, 18 susilaikė. Nepritarė liberalų ir konservatorių frakcijos. Kaip primena ELTA/LGTIC, seimui pritarus Lietuvos prezidento teikiamai ministerio pirmininko kandidatūrai, valstybės vadovas dekretu paskiria premjerą ir paveda jam sudaryti vyriausybę. Ji tada būna pateikta prezidento tvirtinimui.

Pirmieji vizitai

Kovo 1-2 d.d. Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas lankėsi Afganistane, kur jis susipažino su Lietuvos karių, kurių yra 40, dalyvaujančių antiteroristinėje veikloje "Tvirta taika", tarnybos ir gyvenimo sąlygomis. Su juo vyko krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius, kiti pareigūnai. Nebuvo numatyti susitikimai su oficialiais Afganistano asmenimis šioje kelionėje, praneša ELTA/LGTIC.

Kovo 7 d. R. Paksas lankėsi Varšuvoje, kur susitiko su Lenkijos valstybės vadovu Aleksandru Kvasnevskiu. Prezidentas kovo 10 d. vyko į Latviją, o kovo 19-21 d.d. numatytas susitikimas su Europos sąjungos pareigūnais Briuselyje.

ŠAS vadovas Vilniuje

Vasario 27 d. Lietuvoje trumpu vizitu lankėsi ŠAS (NATO) generalinis sekretorius Lord George Robertson. Jis susitiko su prezidentu Rolandu Paksu, labai palankiai vertino platų Lietuvos visuomenės pritarimą narystei ŠAS, toliau išlaikomą pastovų krašto apsaugos sistemos finansavimą. Prezidentas svečiui tvirtino, jog Lietuva pasiryžus toliau vykdyti visus su naryste ŠAS susijusius įsipareigojimus, laikytis strateginių užsienio politikos tikslų. Lord Robertson pabrėžė, kad kovo 26 dieną Briuselyje Lietuvai pasirašius stojimo į ŠAS protokolus prasidės "tikrasis maršas" į ŠAS. Jis paragino Lietuvą stiprinti kovą su korupcija, tęsti ginkluotųjų pajėgų pertvarkymą. **RSJ**

Šiame numeryje

Nepriklausomybę stiprinant
Be tvirtesnių moralinių pagrindų ir teisėtvarka neįmanoma
Ką bylojo naujasis prezidentas?
Žadinti pilietinius jausmus, ugdyti patriotizmą ir tautinį orumą
Lietuviai, uždarbiaujantys Airijoje
Visam laikui likti svetimam krašte tikriausiai negalėčiau…
Lietuva neteko didžio savo sūnaus
Jis švytėjo dvasios jaunyste, buvo kupinas šviesių rūpesčių…
Gyvenimas po kryžiumi
Mirė Stalinas, stribai neteko galios žudyti
Pavojingoji kempinligė
Smegenys tampa panašios į šveicarišką sūrį, kempinę
Grėsmė lietuviškom mokyklom Punske
Lietuvos lenkams ir Lenkijos lietuviams taikomi skirtingi standartai
Rudenėjančioje Europoje pasižvalgius
Prieš 57 metus čia dundėjo patrankų šūviai, gulėjo žuvę…
"Saleziečių žinioms" – 75 metai
Tęsiasi Italijos ir Lietuvos tarpusavio bičiulystė ir bendravimas
Radijo programai 40
Labai patinka lietuviška muzika, kitiems mūsų kalba

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio 76-osios mirties metinės paminėtos Vilniaus arkikatedroje š.m. sausio 26 d. Mišiomis. Pamoksle kardinolas A. J. Bačkis priminė, kad Palaimintasis šioje katedroje dirbo septynerius metus, miręs sausio 27 d., sulaukęs 56 metų amžiaus. Perdavė kai kurias Palaimintojo mintis, būtent - neatstumsiąs nuo savęs nė vieno, norįs būti parama silpniems, užuovėja geriems. Kitą dieną mirties metinės buvo švenčiamos Pal. J. Matulaičio parapijoje Viršuliškėse ir Šv. Kryžiaus šventovėje, kur vakare Mišias aukojo kun. V. Aliulis, MIC, pasakęs ir pamokslą. Koncelebravo kun. J. Minderis. Marijampolėje mirties metinės paminėtos sausio 27 d. Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje. Mišias koncelebravo vyskupai R. Norvila, J. Matulaitis, E. Bartulis, J. Boruta, SJ, J. Žemaitis, MIC ir 25 kunigai. Pamaldose dalyvavo daug tikinčiųjų. Pamokslą pasakė vysk. E. Bartulis, pabrėžęs, kad artindamiesi prie Dievo žmonės ir patys drauge artėja vieni prie kitų, kvietė sekti Palaimintojo pavyzdžiu rikiuotis ir aukotis. Po Mišių vysk. R. Norvila dėkojo visiems už atsilankymą, choristams, maldininkams. Minėjimas baigtas prie Palaimintojo karsto maldomis ir litanija.

Kauno arkivyskupijos šeimos centre š.m. sausio 25 d. buvo surengtas seminaras "Šiuolaikiniai vaikai ir šeima", kuriame dalyvavo per 80 žmonių, besirūpinančių jaunimo auklėjimu. Pranešimuose nurodytos svarbiausios bėdos kaip skurdas, nesantaika tarp sutuoktinių, nėštumas paauglystėje ir kt. Seminare panagrinėti blogo vaikų elgesio modeliai, patarinėta, kaip be fizinių bausmių priversti vaiką prisiimti atsakomybę. Socialinių problemų tyrinėtojos – pranešėjos atsakinėjo į gausius klausytojų klausimus, siūlė įsidėmėti, kad nėra blogų vaikų, yra tik blogas vaiko elgesys.

Pašvęstojo gyvenimo diena Vilniuje pasirinkta š.m. vasario 2-oji. Šūkis - "Iš naujo pradėti nuo Kristaus". Mišias Vilniaus arkikatedroje bazilikoje koncelebravo kardinolas A. J. Bačkis su kunigais ir kunigais vienuoliais. Šimtinė seselių su žvakėmis dalyvavo procesijoje. Po iškilmingų Mišių seseles sveikino Lietuvos moterų vienuolijų konferencijos pirmininkė ses. Aldona Dalgėdaitė, CR. Kardinolas seselėms dėkojo už maldas, darbus, už liudijimą Katalikų Bendrijoje. Kun. Algis Malakauskis, OFM, kalbėjo, kaip Kristaus meilei išsiskleisti trukdo žmogiškoji baimė. Aptarta pašvęstojo gyvenimo institutų veikla. Praeitais metais 26-iose vienuolijose gyveno 240 seselių. Į regiono tarybą trejiems metams išrinktos aštuonios seselės. Kaune dienos šventę surengė vasario 1 d. Šv. Pranciškaus Ksavero šventovėje arkivyskupijos seselės ir broliai vienuoliai. Pradėta Valandų liturgija, vyko arkiv. S. Tamkevičiaus koncelebruojamos Mišios, kurių metu giedojo vienuoliai ir vienuolės. Pamokslą sakęs kun. P. Vaineikis, OFM, visus ragino gyvenimą grįsti tikėjimu, kuris yra svarbiausia pašaukimo prasmė. Kitą dieną visi dalyvavo Kristaus Paaukojimo (Grabnyčių) procesijoje ir Mišiose. Pamoksle arkivyskupas S. Tamkevičius pabrėžė aukos prasmę. Žemaičių Kalvarijoje diena švęsta vasario 1. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Telšių vyskupas J. Boruta, SJ, priminė vienuolinio pašaukimo kilnumą ir svarbą apaštalavime. Po Mišių dalyviai ėjo Kryžiaus kelią Švč. M. Marijos Aplankymo bazilikos viduje.

AtA

dr. ALEKSUI VALADKAI

mirus, jo našlei ALDONAI, sūnums – MIKUI, RAIMUNDUI ir ANDRIUI su šeimomis gilią užuojautą reiškia –

Adolfina ir Vytautas Zubai, Vilnius
ir duktė Rima Zubaitė

PADĖKA

AtA

dr. ANTANAS BARKAUSKAS

mirė 2003 m. vasario 21 d.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. Jonui Staškevičiui už maldas laidotuvių koplyčioje, aukotas gedulines Mišias ir palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines.

Nuoširdus ačiū L. Turūtaitei ir V. Mašalui už giesmes ir vargonavimą. Dėkojame karsto nešėjams ir visiems mieliems draugams bei pažįstamiems už pareikštas užuojautas žodžiu ir raštu, už užprašytas Mišias ir atsiųstas gėles. Ačiū už Jūsų dosnumą skiriant aukas džiova ir vėžiu sergantiems vaikučiams Lietuvoje ir Kanados lietuvių fondui; dėkojame aukų rinkėjoms M. Povilaitienei ir B. Matulaitienei. Ačiū J. Gurklienei už paruoštus skanius laidotuvių pietus ir visom draugėm už pyragus.

Niekad neužmiršime visų parodyto nuoširdumo šią skaudžią valandą. Dėkingi –

žmona Danutė, duktė Liucija ir vyras Algis, vaikaičiai – Ramona, Anna ir Vytas

Potvynio apsemtas kelias į Rusnės salą. Žmones į Rusnės salą perveža Šilutės gaisrinės tarnybos amfibija
Nuotr. J. V. Tamušausko

Lietuviai, uždarbiaujantys Airijoje

Mano patirtis ten padirbėjus šešiolika mėnesių pas stambų ūkininką

VIDA RAČIENĖ

Kas važiuoja dirbti, o ne plepėti, žino, kad laukia ne pyragai, kad bus mokama mažiau nei vietiniams darbininkams (ne visur!), bet norinčių išvažiuoti iš Lietuvos užsidirbti nemažėja. Per 12 Lietuvos nepriklausomybės metų išvažiavo 200,000. Dublino oro uoste teko kalbėtis su merginomis iš Latvijos. Dvi iš jų dirbo netoli Limeriko miesto grybų plantacijose. Merginos neneigė, kad sunku dirbti, bet patenkintos šeimininkais, uždarbiu, sugrįžti žadėjo po atostogų antriems metams.

Pažįstami iš Lietuvos Rita ir Jonas išvažiavo į Airiją antriems metams, išsivežė dukrą ir sūnų. Dar daug pažįstamų galima paminėti.

Mes važiavome į Airiją užsidirbti pinigų, o ne plepėti ar politikuoti. Airijoj jau dirbo ir gyveno mano brolio draugai. Jų darbdavys ieškojo darbščių, sąžiningų vyrų darbui statybose, tad ir pasikvietė mano brolius. Grįžę atostogų jie pasikvietė mano vyrą ir dar vieną giminaitį. Nei agentai, nei įdarbinimo firmos čia neprisidėjo. Mums jų neprireikė. Niekam už tai pinigų nemokėjo, tik bilietus kelionei reikėjo nusipirkti. Vyras į Airiją išskrido 2000-ųjų spalio mėn. Aš paprašiau brolį, kad pakalbėtų su šeimininku, ar neatsirastų darbo moterims. 2001 m. sausio mėn. gavau raštišką kvietimą dirbti kiaulių fermoje, rūpintis paršelių naujagimių priežiūra iki 1 mėn. Į Airiją išskridau 2001.III.22. Trečią dieną po atvykimo šeimininkas M.B. pats nuvežė mane ir dar vieną lietuvę tvarkyti dokumentų. Po mėnesio gavau *Certificate of registration*. Taip pat gavome socialinio draudimo korteles – *Social services card* ir banko korteles *Banklink*. Pono M.B. kvietimą dirbti ir visus šiuos dokumentus turiu ir dabar. Pasirašėm darbo sutartį. Atlyginimą žinojom, kaip ir visi važiuodami čia dirbti panašių darbų: 5 eurai už 1 darbo valandą, 8 darbo valandos per dieną, 6 darbo dienos savaitėje. Darbo pradžia 8 v.r.; 10 v. – 20 minučių pertrauka; 13 v. – pietų pertrauka. Atlyginimai būdavo pervedami į asmenines sąskaitas banke, kas savaitę buhalterė vokeliuose išdalindavo lapelius, kur buvo išspausdinta išdirbtų valandų skaičius ir pervedamų pinigų į banką suma. Nuvažiavę į miestelį apsipirkti kiekvienas pasiimdavom pinigų kiek reikia.

Pirmą mėnesį buvo labai sunku. Neįprastas darbas, susikalbėt sunkiai sekėsi, o tai viską apsunkindavo. Kartais pagalvodavau braukdama ašaras, kad be reikalo atvažiavau. Gyvenime būna momentų, kada pats sau privalai pasakyti – reikia. Privalėjau visa tai įveikti. Niekada nebuvau laikiusi rankose švirkšto, leidusi paršeliams ar kiaulėms vaistų, net nebuvau girdėjusi, kad ką tik gimusiems paršeliams karpomi dantukai ir uodegytės. Dabar galiu tvirtai pasakyti, kad reikia labai norėti ir žinoti savo tikslą, siekti jo visomis jėgomis. Rezultatai tikrai bus!

Mūsų skyriaus veterinaras buvo 29 metų airis Styvas. Iš pradžių visokių nesusipratimų tarp mūsų buvo tik dėl nesusikalbėjimo, bet vieną kartą pabandžiau žodyno pagalba išsiaiškinti tuos nesusipratimus, ir... Abu pasijuokėm po to tarpusavyje, kalbėdavom lietuvišku-angliškai "mišiniu", visokių "naujadarų" prisigalvojom, kas Styvą prajuokindavo.

Einant trečiam mėnesiui darbas buvo jau visiškai paprasta kasdienybė. Gerai, kad jaunystėje sportavau. Per dieną reikėdavo tūkstančius kartų laipioti užtvaron prie paršelių, pasilenkus juos apžiūrėti ir t.t. Tai didelis fizinis krūvis organizmui, jei nepratęs sportuoti. Viduje didžiavausi, kad neatsilieku nuo 14 metų jaunesnės bendradarbės.

Mūsų gyvenimo sąlygos buvo normalios. Name, kuriame gyvenome 6 lietuviai, buvo skirta 3 miegamieji, virtuvė, poilsio kambarys, skalbykla, dušai, du tualetai. Virtuvėje visa būtiniausia įranga, indai, šaldytuvas. Poilsio kambary – spalvotas televizorius, duše visada karštas vanduo.

Artimiausias miestelis nuo M.B. fermos – už 10 km. Ten važiuodavom vieną kartą per savaitę apsipirkti. Dažnai iki miestelio pavėždavo fermoje dirbantys airiai, bet įkyrėti nemandagu, todėl išsikviesdavome taksį, kad būtų pigiau – dvi šeimos kartu. Apsipirkti atvažiavę pirmiausia, eidavom pasiskambinti į Lietuvą. Nueidavom į šventovę. Tiesa, lietuviams M. B. davė du dviračius, bet jais nedrįsdavom tuos 10 km į miestelį važiuoti. Buvo baugu. Airijos kaimo keliai labai siauri, eismas priešinga puse nei Lietuvoj, todėl tais dviračiais tik po darbo esant geram orui po artimiausias apylinkes išdrįsdavom pasivėžinti.

Artėjo šv. Velykos. Labai norėjau susitikti su broliais, kurie tuo metu dirbo ir gyveno Dubline. Paprašiau šeimininką 3 išeiginių dienų. Velykų Mišių į šventovę ėjome 11 lietuvių: giminės ir artimi draugai. Brolių šeimininkas davė savo automobilį, kad galėtume apžiūrėti Dublino miestą, nuvažiuoti prie jūros. Į darbą grįžome pailsėję ir labai geros nuotaikos.

Darbas sekėsi, uždarbiu buvome patenkinti, tačiau širdį nuolat spaudė namų ilgesys. Vakarais žiūrėdavau į mėnulį, žvaigždes, įsivaizduodavau, kad tuo metu Lietuvoje vaikai taip pat mato tas pačias žvaigždes ir mėnulį. Dangus visiems tas pats... Pagyvenusi toli nuo namų ėmiau suprasti ilgesį, kuris pjauna širdį lyg medinė piela. Gal ne visiems taip yra, gal ne visiems taip skaudu užsidirbti duoną svetur, nes daugelis nori pasilikti ir gyventi užsienyje. Visam laikui likti svetimam krašte tikriausiai negalėčiau...

Apie šių fermų ir namo kuriame gyvenome savininką M.B. galėčiau pasakyti daug gerų žodžių ir padėkoti už tai, kad leido atvažiuoti mūsų sūnui, davė jam darbo. Net apsiverkiau iš džiaugsmo. Štai kodėl – sūnaus kairės rankos keturi pirštai smarkiai sužaloti frezo staklėmis. Dabar sūnui vėl sugrįžo pasitikėjimas savimi, savo jėgomis. Jis vėl šypsosi! Sugrįžęs į Lietuvą sūnus nusipirko mieste vieno kambario butą, o ar būtų galėjęs tai padaryti būdamas Lietuvoje? Tikrai ne! Dabar jis galvoja vėl važiuoti užsienin, užsidirbti pinigų mokslui. Sūnus Airijoj dirbo 15 mėnesių.

Mes su vyru grįžom atostogų 2002 m. liepos mėn., likom Lietuvoje, nes taip susiklostė asmeninės ir šeimos problemos. Airijoje vyras dirbo ir gyveno 22 mėnesius, o aš – 16 mėnesių. Jeigu atsiras galimybė ir mūsų problemos susitvarkys, vėl važiuosiu dirbti į užsienį, nes planai, kuriuos turėjome sukūrę, kol kas neįgyvendinami. Nebūtinai važiuoti Airijon, nebūtinai į fermą, tegul tai būtų ir grybų plantacija, kurios žurnalistai išsigando... jei važiuoji savo noru, tai kam paskui šaukti ant viso svieto?

Kiekvienas išvažiuodamas svetur turėtų gerai apgalvoti savo žingsnį, kad nereiktų po to skųstis.

Airijos ferma, kurioje Vidai Račienei teko dirbti 16 mėnesių

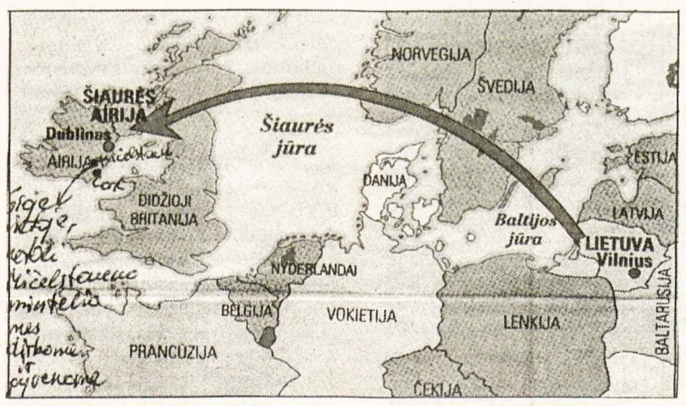

Rinkiminiai prezidento pažadai

J. P. KEDYS

Štai apie 20 rinkiminių R. Pakso pažadų ryšium su prezidentiniais rinkimais 2002 m. gruodžio 22 d.

Gražinti pagarbą žmogui,

tai yra mano programos esmė,
mano pergalės pagrindas.

Aš tikiu, kad grąžinsime viltį ir tikėjimą šeima, valstybe, ateitimi.

Aš tikiu, kad atsakomybė yra aukščiausias šalies įstatymas.

Aš tikiu, kad stipri Prezidento valdžia ir tvarka valstybėje sukurs turtingą ir saugią Lietuvą.

Aš tikiu, kad sudarydama galimybes jaunimui mokytis, dirbti ir užsidirbti valstybė garantuos savo ateitį.

Aš tikiu, kad rūpindamasi pensininkais valstybė pagerbs ją kūrusius žmones.

Aš tikiu, kad valstybė privalo saugoti žmogaus fizinę ir dvasinę sveikatą.

Aš tikiu, kad įveiksime svarbiausią nusikaltimų priežastį – nebaudžiamumą.

Aš tikiu, kad Lietuva privalo likti saugios branduolinės energijos šalimi.

Aš tikiu, kad Lietuva praturtins pasaulį, o pasaulis – Lietuvą.

Todėl sakau: Demokratija žmogui, Laisvė verslui, Diktatūra mafijai. (R. Paksas)

GRUODŽIO 22-JĄ JŪS, LIETUVOS ŽMONĖS, TARSITE LEMIAMĄ ŽODĮ.

Tie, kurie jaukiai įsikūrė valdžioje, nori, kad niekas nesikeistų, nes:

ne jų vaikai knaisiojasi šiukšlynuose,

ne jų tėvai gyvena iš dviejų šimtų litų pensijos,

ne jų artimieji laukia bedarbio pašalpų!

Mes privalome pakeisti Lietuvą, panaikinti skurdą ir neviltį, įveikti valdininkų savivalę, nugalėti nebaudžiamumą ir korupciją, sugrąžinti pasididžiavimą savimi ir Tėvyne, nes kitos išeities nėra.

Balsuok už TVARKĄ ir TEISINGUMĄ!

Balsuok už SAVO ATEITĮ!

Visus minėtus pažadus kandidatas į prezidentus R. Paksas grindė trečiuoju savo pažadų punktu: "Aš tikiu, kad stipri Prezidento valdžia ir tvarka Valstybėje sukurs turtingą ir saugią Lietuvą". Tačiau tuo metu Prezidentas-kandidatas nežinojo, ar gal žinoti nenorėjo, jog demokratines teises ir pareigas demokratinėje valstybėje sukuria ne išrinktas prezidentas, jos yra įrašytos valstybės konstitucijoje. Pagal šią Lietuvos konstituciją, įstatymus leidžia seimas, o vyriausybė juos vykdo. Vienintelė prezidento teisė pagal konstituciją – atmesti ar kiek pakeisti seimo priimtą įstatymą. Tačiau jeigu seimas antrą kartą savo įstatymą priima, Prezidentas privalo jį paskelbti.

Taigi, kalbant apie R. Paksą, kaip valstybės prezidentą, reikia pastebėti, kad jis negalės savo ilgą sąrašą pažadų rinkėjams išpildyti, nes pagal Lietuvos konstituciją prezidentas nėra Lietuvos valdovas, bet tik jos daugiau garbės atstovas. Jo pareigos – Lietuvai atstovauti tarptautiniuose suvažiavimuose, priimti aukštus užsienio svečius, juos apdovanoti garbės ordinais ir t.t. Nepaprasto nusivylimo susilauks pensininkai, bedarbiai, mažažemiai ūkininkai, gausių šeimų tėvai, kurie jokios realios paramos iš prezidento R. Pakso nesusilauks, nors buvo pažadėjęs.

Mes už kitokią Lietuvą!
Rolandas PAKSAS
už Tavo ateitį

Ką bylojo naujasis prezidentas?

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Daugelis mūsų prisimename 1988 metų spalio 7-tąją, lengvoje dulksnoje skendintį Gedimino kalną ir pilį, virš kurios tą rytą po daugelio metų vėl suplevėsavo Trispalvė. Tačiau, susigrąžinę ir apgynę laisvę, greit užmiršome tautos gyvybingumo šaltinius ir simbolius. Ar šiandien suvirpėtų jaunos širdys, jeigu moksleiviai savo klasėse staiga išvystų valstybės vėliavą? Kur šiandien išgirsi tokius žodžius kaip Tėvynės meilė? Ar dega ji krūtinėse, kaip linkėjo Vincas Kudirka? Ar jaunimo mintyse atsišaukia nemirtingas Daukanto bendrakursio Adomo Mickevičiaus atodūsis: *Tėvyne Lietuva, mielesnė už sveikatą!?*

Šiandien – vėl pasigendame idealų. Meilė. Tikėjimas. Viltis. Gėris. Grožis. Santarvė. Išmintis. Tolerancija. Darbštumas. Teisingumas. Sąžiningumas. Pagarba.

Išvardijęs apaštališką skaičių vertybių, aš raginu dosniai jomis dalytis. *Neklausk Tėvynės, ką ji gali tau duoti. Klausk savęs, ką tu gali duoti Tėvynei.* Pacitavau Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento John Kennedy žodžius iš jo inauguracinės kalbos, pasakytos daugiau kaip prieš 40 metų. Laikas nesumenkino šių žodžių prasmės, ir mums šiandien jie yra ypač aktualūs. Jie ragina atsigręžti į idealus.

Esu įsitikinęs, jog tarp valstybės prioritetų turi įsitvirtinti darnios ir sveikos šeimos idėja, Šeimos, kurioje gimsta ir subręsta žmogus, pilietis, kūrėjas.

Vyresni žmonės man pasakojo, kad tarpukario metais, imdami į rankas mokyklinį sąsiuvinį, jie ant viršelio perskaitydavo užrašą: *Per mokslą ir darbą – į Tėvynės gerovę!*

Tiktai išsilavinusi visuomenė, švietimą ir kultūrą puoselėjanti valstybė gali priimti šiandienos iššūkius ir išlikti savita bei stipri globalizacijos apimtame pasaulyje.

Mūsų tikslas – gerovės valstybė su žemu nedarbo bei skurdo lygiu, didele darbo verte, tvirtomis socialinėmis garantijomis.

Mūsų kelias – aktyvios, vis aukštesnio lygmens gerovės kūrimas, investicijos į žmones. Žmonės – didžiausia vertybė ir svarbiausias politikos tikslas. Tai – esmių esmė, kalbant apie Lietuvos vietą Europos šalių bendrijoje, apie Lietuvos vietą žiniomis pagrįstoje pasaulio ekonomikoje.

Turime siekti daugiau negu, atrodytų, įmanoma. Turime padaryti daugiau negu esame užsibrėžę. Valstybė – tai žmonių valios ir susitelkimo išraiška. Ieškodami ir klysdami, patys ją kuriame. Pasirinkdami atsakomybę, tikėjimą ir viltį, sutrumpinkime išbandymų kelią. Kiekvieną gyvenimo akimirką privalome būti savo šalies piliečiai. Lietuva – tai mes visi. Jos žmonės. Mes turime nebijoti permainų ir patys keistis. Po kelerių metų turėsime būti kitokie. Kitokia visuomenė. Tai visuomenė, kurioje bus įkūnytas pilietiškumas, darna ir santarvė. Sutarimas tarp miesto ir kaimo, darbdavio ir darbininko, tėvų ir vaikų. Tarp kartų ir tikėjimų.

Nebijokime keistis. Viskas, ką šis vyksmas atneš geriausio, atiteks Lietuvai. Bręskime ir stiprėkime kartu su Tėvyne.

(Iš *Lietuvos ryto* 2003.II.27).

AtA

STASIUI MACKEVIČIUI

ilgamečiam klubo nariui mirus, užjaučiame jo žmoną IRENĄ, sūnų ANDRIŲ, dukterį GINĄ, visus gimines ir artimuosius –

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "Tauras"

Autografų parodos lankytojai M. K. Čiurlionio muziejuje Kaune. Iš k.: tremtinys Jonas Koklevičius, knygų leidėjas Domas Akstinas ir jo žmona Snieguolė Jurskytė-Akstinienė, Vidmantas Staniulis

Autografų parodoje Kaune. Dešinėje – jos rengėjas prof. Stanislovas Sajauskas, kuriam tremtinys Romualdas Zubinas įteikė savo straipsnį. Sajausko kairėje – M. K. Čiurlionio muziejaus darbuotoja Janina Abdulskytė

Lietuvos kūrėjų pėdsakai

ANTANINA GARMUTĖ

Viduržiemio šalčiams blėstant atšventėm Lietuvos nepriklausomybės 85-ąsias metines. Kaune, greta kitų įvairiaspalvių, linksmų ir iškilmingų renginių, M. K. Čiurlionio dailės muziejuje buvo atidaryta iš pirmo žvilgsnio kukli, pažintinė, o iš tikrųjų nepaprastai įdomi, aktuali istoriniu požiūriu ir reikšminga paroda *Lietuvos kūrėjų autografai.*

Autografas – autentiškas, ranka rašytas parašas iš dokumentų, knygų, atviručių, laiškų. Jis daug pasako apie jį palikusį žmogų, jo aplinką, gyvenamąjį laiką, istorinius įvykius. Autografas – žmogaus biografijos dalis, į kurią pažvelgus atidžiu žvilgsniu galima pamatyti ir subtilius žmogaus sielos virpesius, ir jo gyvenimo esmę. Mūsų valstybę stačiusių – Lietuvos kūrėjų pėdsakais, kaip ir pačia istorija senokai domėjęsis prof. Stanislovas Sajauskas savo surinktų autografų rinkinio paroda įgyvendino savo svajonę – pagerbti Lietuvos laisvės šauklius, aukojusius už ją save, savo darbus, savo gyvenimą, neretai ir gyvybę.

Parodos rengėjai – M. K. Čiurlionio skyriaus bendradarbiai – Stanislovas Sajauskas ir Janina Abdulskytė. Parodos rodiniai sąlyginai suskirstyti į kelias grupes: Lietuvos valdovai ir didikai (Vytautas Didysis ir kt.); valstybės ir visuomenės įžymūs veikėjai (J. Basanavičius, V. Kudirka, P. Vileišis, A. Stulginskis, M. Krupavičius, A. Smetona, P. Klimas ir kt.); Lietuvos Katalikų Bažnyčios dvasininkai (M. Valančius, A. Baranauskas, pal. J. Matulaitis, J. Skvireckas, M. Reinys, V. Borisevičius, J. Staugaitis, P. Ramanauskas, T. Matulionis, J. Maironis, T. Vaižgantas, F. Kapočius ir kt.); žymūs karvedžiai, partizanai šauliai, lakūnai (V. Putvinskis, J. Žemaitis-Vytautas, A. Ramanauskas-Vanagas, S. Darius ir S. Girėnas, S. Raštikis); žymūs mokslo ir meno šviesuoliai (A. Jakštas, K. Pakštas, J. Maironis, B. Brazdžionis, J. Jablonskis, J. Naujalis, Č. Sasnauskas, G. Petkevičaitė-Bitė, M. K. Čiurlionis, S. Kymantaitė-Čiurlionienė, J. Zikaras, P. Galaunė, A. Varnas, V. Jurgutis, Z. Ivinskis, A. Šapoka, A. Janulaitis, M. Riomeris ir kt.).

Parodos rodiniai, tvarkingai išdėstyti M. K. Čiurlionio dailės muziejaus I-ojo aukšto salėje dešimtyje įstiklintų stendų, kalba apie tuos taurius žmones, kurie pasiaukojančiai kūrė ir stiprino Lietuvos valstybę, dažnas kęsdamas persekiojimus, trėmimus, nelaukdamas tinkamo atpildo ar materialaus paskatinimo. Parodos rodiniai atkreipia dėmesį į sovietų nužudytus lageriuose, sušaudytus KGB rūsiuose, pasitraukusius iš Tėvynės dėl persekiojimų. Atkreipia dėmesį išeivijos lietuvių vyskupo Vincento Brizgio ir mūsų vilties prezidento Stasio Lozoraičio užsienio pasai. Partizanų vado gen. Jono Žemaičio-Vytauto dokumentas, brig. gen. Adolfo Ramanausko-Vanago įsakymas, pusę amžiaus slėptas Lietuvos žemėje. Įdomus Lietuvos prezidento Aleksandro Stulginskio portretas ir atvirlaiškis iš Sibiro lagerio, kuriame jis, atsižvelgdamas į lagerio cenzūrą, perspėja, kad nesiųstų senų knygų, nes "nemėgstu".

Daug ir kitų vertingų parodos rengėjo preciziškai surinktų rodinių iš asmeninio rinkinio, papildant jį iš M. K. Čiurlionio dailės muziejaus fondų, pažįstamų asmeninių archyvų, bičiulių bibliofilų rinkinių.

Ši paroda – tai didelis prof. Stanislovo Sajausko darbas, įamžinantis garbingiausius Lietuvos patriotus, įgyja išliekamąją vertę, kadangi visi Lietuvos kūrėjų autografai yra susisteminti ir autoriaus lėšomis išleisti atskira 94 psl. Knygele – parodos katalogu. Knygelė maloni paimti į rankas tiek estetine, tiek pažintine ir gilesne, moksline prasme.

"Žiburio" lituanistinės mokyklos vedėjas Rimantas Labeika (stovi dešinėje) ir šokių mokytoja Viktorija Viskantienė, pasilenkusi kartu su mokiniais Kalėdų eglutės vaidinime Kultūros Centre, Southfield, Michigan. Mokiniai suvaidino Viktorijos Viskantienės "Užburtą mišką"

Nuotr. R. Ražauskienės

PRANEŠIMAS

Lietuva neteko didžio savo sūnaus

A. a. dr. Adolfas Damušis (1908.VI.16–2003.II.27)

Su giliu liūdesiu pranešame, kad š.m. vasario 27 d. Vilniuje mirė dr. Adolfas Damušis, inžinierius-chemikas, Vyčio kryžiaus kavalierius, laikinosios vyriausybės pramonės ministeris, antinacinės ir antisovietinės rezistencijos veteranas, ateitininkų ir katalikų visuomenės veikėjas.

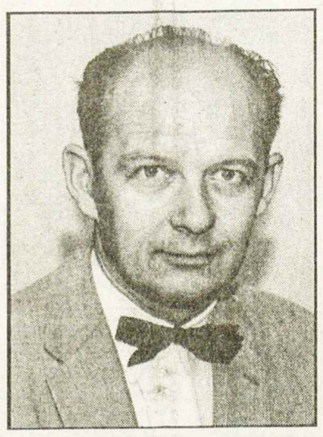

A.a. dr. ADOLFAS DAMUŠIS

Gimęs 1908 m. birželio 16 d. Gudijoje, Mogiliovo gubernijoje, A. Damušis išsimokslino nepriklausomoje Lietuvoje, grįžęs čia su tėvais 1919 m. Gimnaziją baigė 1928 m. Panevėžyje, cheminės technologijos mokslus – 1934 m. Vytauto Didžiojo universitete Kaune. 1937-1938 metais specializavosi Vokietijos universitetuose, o 1940 metais, apgynęs disertaciją *Aliuminio geležies deginių įtaka į portlandcemento susitraukimą,* įgijo inžinerijos daktaro laipsnį. Vos baigęs universitetą, buvo pakviestas laborantu į VDU, o 1942 m. jau ėjo Technologijos fakulteto dekano pareigas.

Prof. P. Jodelės skatinamas, 1935-1939 m. vasaromis tyrinėjo kalkinius klodus Skirsnemunės, Jiesios, Papilės-Akmenės, Karpėnų-Vegėsių apylinkėse, o žiemos metu medžiagas analizavo laboratorijoje. Sintezės bandymais sudarė portlandcemento formules. Lankė cemento įmones Vokietijoje ir Čekoslovakijoje, o Suomijos ir Latvijos fabrikuose – praktikavosi. Žaliavų vagoną buvo nugabenęs į bandomąjį fabriką Vokietijoje. Atlikęs šiuos tyrinėjimus ir apskaičiavimus, A. Damušis parengė preliminarų cemento gamybos Lietuvoje projektą. Pagal dr. A. Damušio projektą, cemento fabriko statyba Skirsnemunėje buvo pradėta, o Akmenėje – suplanuota.

Sovietams okupavus Lietuvą, į organizuotą pogrindį jaunas universiteto docentas A. Damušis įsijungė 1940 m. spalio mėnesį. Rezistenciniame pogrindyje ir 1941 metų sukilime Damušis buvo vienas iš pagrindinių logistinės strategijos vadų. Sukilimo iškeltoje Laikinojoje vyriausybėje Adolfas Damušis ėjo Pramonės ministerio pareigas.

Antinacinėje rezistencijoje dr. A. Damušis aktyviai dalyvavo organizuojant vyriausiąją rezistencinių jėgų vadovybę – VLIKą. Čia jis atstovavo Lietuvių frontui ir 1943-1944 m. ėjo VLIKo vicepirmininko pareigas. Pogrindinė veikla nuvedė jį į nacių kalėjimus.

Iš kalėjimo dr. A. Damušį ir kitus areštuotuosius VLIKo narius išlaisvino amerikiečiai Bayreuthe, Vokietijoje. Išėjęs į laisvę, Vokietijoje surado šeimą, apsigyveno Kempteno DP stovykloje, buvo lietuvių gimnazijos direktorius, vadovavo Ateitininkų federacijos tremtyje atsikūrimui, išrinktas Ateitininkų federacijos vyriausiuoju vadu.

Persikėlęs į JAV, dr. A. Damušis susitelkė prie technologijos mokslų ir reikšmingų lietuviškojo gyvenimo uždavinių. Profesinėje srityje jis atliko nemaža mokslinių tyrimų ir užpatentavo per 20 išradimų JAV, Kanadoje, Anglijoje ir Prancūzijoje. Profesinėje spaudoje paskelbė daugelį studijinių darbų.

Amerikoje nepritrūko laiko ir visuomeniniam darbui: Ateitininkų federacijoje – organizacijos vadovas ir tarybos pirmininkas, Lietuvių fronto bičiuliuose – tarybos pirmininkas, Lietuvių enciklopedijoje – cheminės technologijos redaktorius, Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijoje – centro pirmininkas ir vicepirmininkas, Lietuvių katalikų mokslo akademijoje – narys mokslininkas, spaudos bendradarbis, suvažiavimų paskaitininkas ir t.t.

Jis buvo jaunimo stovyklos "Dainava" – pastatytos gražiame gamtos prieglobstyje tarp Čikagos, Detroito ir Klyvlando – steigėjas ir, kartu su žmona Jadvyga, nuolatinis jos globėjas. Pagrindinis stovyklos pastatas pavadintas dr. Adolfo Damušio vardu.

Dr. Damušis – tiek kalbėdamas su skirtingų nusistatymų žmonėmis, tiek su savo draugais – visuomet buvo toks pats: principuose – kietas, taktijoje – nuosaikus, džentelmeniškas. Jis švytėjo dvasios jaunyste, buvo kupinas šviesių rūpesčių, minčių ir idėjų.

Yra vadų, kurie vertina tik tuos darbus, kuriems patys vadovauja. Dr. Damušis vertino ir rėmė *visus* didžiuosius lietuvių užmojus, nors į vadus niekad nesiveržė. Filosofo Juozo Girniaus žodžiais, jis priklausė kitokiai vadų kategorijai: "ne jis troško vadovauti, o kiti troško jį savo priešakyje turėti. Patys žmonės ieškojo dr. A. Damušio vadovybės".

1997 m. birželio 12 d. grįžo Lietuvon. Paklaustas kokie motyvai lėmė jo apsisprendimą sugrįžti, kai nusivylimo šiandien apstu tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje, dr. Adolfas Damušis atsakė: "Meilė Lietuvai. Aš tikiu Lietuva, tikiu tauta. Esam perėję ugnį ir vandenį. Išlikom. Ir tie, kurie išlikom, galim susiburti ir statyti savo kraštą. O tauta gali keistis. Ir keisis į gerąją pusę".

Lietuva neteko didžio sūnaus – popiežiškojo Šv. Silvestro ordino (1985) ir Vyčio kryžiaus (1994) kavalieriaus, Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaro (1997). Nuliūdę liko žmona Jadvyga, duktė ambasadorė Gintė Damušytė, sūnūs Saulius ir Vytenis su žmona Vida, vaikaitės Andrėja ir Lina su šeimomis, brolis Juozas su šeima, provaikaičiai Justinas ir Adomas, gausus būrys jo bičiulių ir draugų Lietuvoje bei pasaulyje.

Tegul šviesus Velionies atminimas lydi garbingą jo gyvenimo kelią ir kilniu pavyzdžiu stiprina gyvuosius.

Su giliu liūdesiu –

Dr. Adolfo Damušio artimieji ir draugai

Kūčios (2002 m.) Kauno arkivyskupijos "Caritas" išlaikomoje vargšų valgykloje. Susirinkusiems kalba Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius. Kūčių vakarienę valgė 170 vargšų žmonių

Nuotr. R. Šaknio

Nepriklausomybių minėjimas vienybėje

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Šiais metais Klyvlando LB apylinkės valdyba surengė turiningą ir simboliškai reikšmingą nepriklausomybių minėjimą, kurio programoje vieną iš svarbiausių elementų atliko ne vietiniai, bet iš Kanados atvykę lietuviai. Tai Toronto lietuvių pensininkų klubo choras "Daina", kuriam vadovauja talentinga dirigentė ir gražaus balso savininkė Lilija Turūtaitė. Nuostabaus sutapimo dėka minėjimas vyko vasario 16 dieną, bet ta pačia proga buvo minima ir labai reikšminga Kovo 11-toji.

Pagal įsisenėjusią tradiciją, Dievo Motinos parapijos šventoriuje buvo iškeltos bažnyčios, JAV ir Lietuvos vėliavos, o į pamaldas įžygiavo vėliavomis nešini aštuonių organizacijų atstovai. Šventų Mišių metu giedojo Ritos Kliorienės vadovaujamas "Exultate" choras, o pamaldoms baigiantis, su maldininkų talka, buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Apie 4 v.p.p. į Dievo Motinos parapijos salę susirinko didokas būrys vietinių lietuvių ir svečių, jų tarpe Ohio gubernatoriaus, Klyvlando merės ir kitų tautybių atstovai. Scenos centre buvo Vytis, o po juo – išrikiuotos aštuonios vėliavos. Minėjimą trumpu žodžiu pradėjo LB apylinkės valdybos pirmininkas Algis Gudėnas. Trumpai visus pasveikinęs lietuvių ir anglų kalbomis, jis pakvietė visus sustoti ir tylos minute pagerbti žuvusius už laisvę. Po to buvo sugiedoti Lietuvos ir JAV himnai. Parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas perskaitė invokaciją. LB valdybos narys dr. Viktoras Stankus už sveikinimus pareiškė padėką miesto tarybos atstovui, Ohio valstijos gubernatoriui ir populiariam senatoriui George Voinovich. Algis Gudėnas pasveikino latvius, estus ir lenkus, o po jo LR garbės konsulė Ingrida Bublienė tarė trumpą žodį, skatindama visus telktis į vienybę. Po jos prie mikrofono prisiartino ilgametis JAV LB veikėjas, buvęs *Pasaulio lietuvio* ilgametis redaktorius, kelių ordinų gavėjas ir premijų laureatas Bronius Nainys. Jis ilgokai kalbėjo apie nepriklausomos Lietuvos ekonominį, švietimo ir sporto gyvenimą ir žemės ūkio reikšmę. Publika jo kalbą palydėjo triukšmingais plojimais. Puiku, kad šito minėjimo metu lietuviškajam jaunimui buvo suteikta proga pasirodyti su patriotiška kūryba, kuriai įvertinti buvo surengtas konkursas. Jį laimėjo Saulius Kliorys, Vaiva Bučmytė ir Milda Maciulevičiūtė. Jie perskaitė savo kūrybos ištraukas, sužavėtai publikai triukšmingai plojant.

Po jų scenon įžygiavo Toronto lietuvių pensininkų klubo choras "Daina", lydimas dirigentės ir akompaniatorės Lilijos Turūtaitės. Chorą sudaro penki vyrai ir septynios moterys. Choro vadovė ir dirigentė Lilija Turūtaitė sėdo už fortepijono ir savo nuostabaus talento dėka kartu su choru dainavo, dirigavo ir akompanavo. Buvo sudainuota septyniolika dainų. Publika visas dainas palydėjo audringais plojimais.

Programai pasibaigus, Algis Gudėnas padėkojo programos atlikėjams ir susirinkusiai publikai ir visus pakvietė pasivaišinti parapijos svetainėje, o tautiniais drabužiais pasipuošusios mergaitės choro dalyvius ir vadovę apdovanojo gėlėmis. Svetainėje, šalia ant stalų išdėliotos užkandos, koncerto atlikėjai buvo pavaišinti pietumis. Taip jaukiai pasibaigė tradicinis ir puikiai suorganizuotas Lietuvos nepriklausomybių minėjimas.

Vilniaus arkikatedra-bazilika ir jos varpinė

Nuotr. Z. Nekrošiaus

Vasario 16-oji Druskininkuose

Nors termometras iš ryto rodė per -20°C speigą, "Lietuvos" sanatorijos salė buvo pilnutėlė. Daugeliui teko kantriai stovėti.

Scenos dešinėje ant balto audeklo galėjai matyti mielą žodį "LIETUVA". Savo vietas užėmė programos dalyviai: liaudies dainų atlikėja B. Zalanskaitė, mėgėjų teatras "Niša" (vad. A. Žiurinskienė), folkloro ansamblis "Stadalėlė" (vad. L. Balčiūnienė), muzikos studija "Mikutis" (iš 4-rių moksleivių, vad. J. Mikolainis), moterų choras "Gija" (vad. J. Macevič).

Prasidėjo Nepriklausomybės dienos minėjimas, kurį organizavo Druskininkų savivaldybės laisvalaikio centras. Vietoj anksčiau praktikuotų pranešimų pro susirinkusiųjų akis praslinko inscenizuotais vaizdais, kuriuos darniai papildė minėti kolektyvai, grįsta glausta mūsų valstybės istorija. Pasirodė išvaizdžiais ano meto drabužiais karalius Mindaugas, Karalienė Barbora, jų palydos atstovai, kiti asmenys. Iš didžiulės knygos metraštininkas minėjo vis naujus Tėvynės pergalių ar pralaimėjimų epizodus.

Daug plota "Stadalėlės" nariams, ypač už valso kompoziciją. Ilgos katutės lydėjo tų keturių muzikos mokyklos berniukų ir jų mokytojo subtiliai sudainuotą *Eina garsas nuo Malburgo.* Džiugino jautriai dainavusios moterys. Dėmesį traukė vaidintojai, fortepiono garsai. viskas susiliejo į darnų šventinį reginį. Ne vieną dalykėlį lydėjo taktą mušdami klausytojai. Veiduose švytėjo džiugus pritarimas išradingam naujumui.

Pagaliau metraštininkas priėjo prie mikrofono. Rampos šviesoje atskleistą, 1918-jų vasario 16-ąją, Vilniuje Valstybės tarybos paskelbtą aktą jis perskaitė su ypatingu įsijautimu. Mintyse praslinko 20 Tarybos išmintingų signatarų su daktaru Jonu Basanavičiumi priekyje. Širdį šildė pasididžiavimas jais, dėjusiais pamatus Lietuvai. Pritarimą išreiškė pratisi plojimai.

O kai tautiniais drabužiais apsirengusios mergaitės įnešė didelę šilkinę Trispalvę, salė spontaniškai atsistojo. Turbut dėl to, kad tądien ir Druskininkų, ir Ratnyčios gatvėse valstybinė vėliava plevėsavo tik prie mažesnės dalies namų. (O laikikliai beveik prie visų pritvirtinti). Tikriausiai netikėta linkme paveikė negausiai susirinkusių Seimo deputatų anksčiau priimta liberalo Steponavičiaus įsiūlyta pataisa – Vėliavos kėlimas nebūtinas, paliekamas piliečių nuožiūrai (!?), nutylint esmę: už Vėliavos slaptą iškėlimą daugelis kentėjo Sibire! Linkėtina, kad nelinksmas liberalizavimas padėtų žmonėms atsikvošėti.

Už Trispalvės išsirikiavo pagrindiniai vaidintojai. Atokiau negeso dirbtinė ugnis – prie jos rankas teko šildytis ir valdovų vaidmenį atlikusiems vietiniams artistams. Ir atlikėjai, ir žiūrovai stovėdami sudainavo Maironio žodžiais *Lietuva brangi.* Po to šnekučiuotasi, dalytasi įspūdžiais apie laisvę, tarsi nenorėta skirstytis.

Vasario 16-ąją

Nedrįstam šiandien Vėliavos
iškelti,
Lyg už tai lauktų Sibiro grėsmė,
Ir nesijaučiam niekam nusikaltę,
Nors šitaip lieka sąžinėj dėmė.

Kaip iš drungnų kaimynų
išsiskirsi,
Kaip stosi ginti, kas tikrai brangu,
Kai patiklumas tyliai ima viršų
Dėl nubalsavusių seime
draugų…

O jų tik sauja nepanoro gerbti
Trispalvės, laistytos krauju kadais.
Ar ji bylos dar tautai laisvės vertę,
Paliko apsispręst patiems vadai.

Nejau nustos šis simbolis
švenčiausias
Šilku žydėti prie namų – visų?

Jeronimas Šalčiūnas,
Druskininkai, "Sūrutis"

Pensijų klausimu

DR. RŪTA GAJAUSKAITĖ

Kad šiandieninė Lietuvos pensijų politika ydinga, patvirtino ir konstitucinis teismas, pareikšdamas, jog uždirbtos pensijos, kaip ir nuosavybės, negalima atimti iš dirbančio pensininko. Atrodytų ministerei V. Blinkevičiūtei belieka brūkštelėti parašą ir atstatyti padarytą žalą, o ateityje nebeskriausti pensininkų. Tačiau ne – vakarykščių "sutaupytų" pensijų nukentėję turės ieškoti teismuose! Mat ministerė mano, kad grąžinti pensijas ji privalo tik nuo konstitucinio teismo sprendimo dienos, o ne nuo konstitucijos įsigaliojimo! Nors įstatymo nežinojimas neatleidžia nuo atsakomybės, tačiau, atrodo, ministerei galioja "nepagautas – ne vagis" taisyklė.

Matyt, ministerei bus naujiena, jog uždirbtos pensijos iki 1995 m. pensijų reformos taip pat yra neliečiamas pensininkų turtas ir jų negalima atimti, sumažinti ar kaip nors kitaip pabloginti. Juk galioja teisinė nuostata: bloginantis (griežtinantis) padėtį įstatymas negalioja praeičiai. Taigi ir uždirbtos sovietmečiu pensijos negali būti sumažintos, o nuo 1995 m. įsigalioję nauji pensijų įstatymai gali būti taikomi tik nuo 1995 m. tampantiems pensininkais.

Taigi sovietmečiu paskirtos pensijos minimumas 45 rb., vidurkis – 72 rb., didžiausia – 120 rb. pensijos negali būti sumažintos ir privalo atitinkamai, pagal perkamąją lito galią (pieno, duonos ir bulvių kainas) būti 450-720-1200 litų! Tuo tarpu šiandien mažiausia pensija – 3 kartus mažesnė už okupacinę, vidutinė ir didžiausia – per pusę mažesnė nei žmonės užsidirbo pagal senąjį pensijų įstatymą!

(Nukelta į 4-tą psl.)

LAISVOJE TĖVYNĖJE

VILNIUS – IŠ GERIAUSIŲ

Londono sociologinių tyrimų firmos "Mercer Human Resource Consulting" paskelbė pagal gyvenimo kokybę ir pagal saugumą geriausius miestus, rašo *Lietuvos rytas*. Vilnius buvo pripažintas trečiu geriausiu miestu Rytų Europoje, kartu su Slovėnijos miestu Liubliana gavęs 83.5 taško. Geriausia Rytų Europoje yra gyventi Čekijos sostinėje Prahoje, kuri gavo 87.5 taško įvertinimą, ir Budapešte (87). Mažiausiai viliojantys Europos miestai yra Belgradas ir Sarajevas, gavę po 51 tašką. Geriausia pasaulyje yra gyventi Šveicarijos Ciuriche (106.5 taško). Antroje vietoje su Kanados Vankuveriu, Ženeva ir Viena gavo 106 taškus, Frankfurtas, Bernas ir Kopenhaga – 105, Miunchenas ir Amsterdamas - 104.5. Sociologai vertino gyvenimo kokybę pasaulio miestuose pagal politinius, ekonominius, socialinius ir kultūrinius, medicinos ir sveikatos apsaugos, švietimo, viešųjų paslaugų ir transporto, poilsio, vartojimo prekių, būsto ir aplinkos kriterijus.

MĖGSTA LATVIUS

Rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų bendrovės "Spinter tyrimai" atliktos apklausos duomenimis, 18% Lietuvos gyventojų simpatizuoja latviams, o mažesnis palankumas – amerikiečiams (8.5%), rusams (8.4%), estams (8.2%), danams (8.1%). Beveik 40% gyventojų mano, kad geriausia Lietuvos kaimynė yra Latvija. Lenkiją nurodė 30%, Rusiją – 10%. Gudiją – 6%. Amerikiečius geriau vertino jaunesnio amžiaus apklaustieji, rajonų centrų gyventojai. Rusus – vyrai, vyresniosios kartos atstovai. Danai ir kiti skandinavai populiaresni didžiuosiuose miestuose.

CENTRAS "UŽ EUROPĄ"

Vasario 25 d. Vilniuje atidarytas informacinis centras "Už Europą!", skelbia ELTA/LGTIC. Jo tikslas – paprastai ir aiškiai informuoti gyventojus apie Lietuvos narystės Europos sąjungoje (ES) privalumus ir perspektyvas, artėjant referendumui dėl Lietuvos stojimo į tą organizaciją. Informacinio centro koordinuojama visuomeninė koalicija "ateityje turėtų suvienyti verslininkus, politikus, etninių mažumų, žemdirbių ir daugelio kitų sferų atstovus. Šie žmonės, būdami visuomenės nuomonės formuotojai ir lyderiai, savanoriškai padės vykdyti informacinę kampaniją apie ES naudą Lietuvai ir jos gyventojams". Planuojama, kad iki referendumo bus surengta keliasdešimt akcijų ir renginių, kurių metų žinomi visuomenės veikėjai apie Europą diskutuos su Lietuvos miestų ir kaimų gyventojais, moksleivias ir pensininkais, ūkininkais ir darbininkais, bedarbiais ir verslo atstovais.

VAISTŲ RINKA AUGA

Lietuvos mažmeninė farmacijos rinka per pastaruosius dvejus metus "kiek sustingusi" ir pasiekusi apie 1 bln. litų apyvartą, vėl rodo augimo požymius, rašo ELTA/LGTIC. Tyrimų bendrovės IMS HEALTH duomenimis, 2002 metais Leituvos mažmeninė vaistų rinka (be ligoninių) sudarė 960.5 mln. litų. Palyginti su 2001 metais, sumažėjo 5.3%. Tai reiškia, kad gyventojai rinkosi pigesnius vaistus ar gydymo būdus, sumažėjus kompensacijoms. Mažmeninę rinką, be ligoninių, sudaro gyventojų perkami vaistai, o ligoninės pagal konkursus farmacijos produktus įsigyja iš didmeninkų.

SULAIKYTAS LAIVAS

Rusijai priklausančioje Baltijos jūros ekonominėje zonoje vasario 9 d. buvo sulaikytas Klaipėdos bendrovės "Baltlanta" žvejybos laivas "Atlant", rašo *Lietuvos rytas*. Rusijos pasieniečių laivas įtarė, kad "Atlant" žūklauja ne savo teritorijoje, ir patikrinę rado apie toną šviežių menkių bei daugiau kaip 400 kilogramų plekšnių. Rusijos pareigūnai palydėjo lietuvišką laivą į Karaliaučiaus srities Baltijsko uostą, kur bus nustatyta, ar laivo savininkams bus taikoma piniginė bauda ir įgulai – areštas. "Baltlanta" yra didžiausia ir pelningiausia Lietuvos žvejybos bendrovė.

ATŠAUKTA PALYDA

ELTA/LGTIC praneša, kad visi muitinės kontrolės įstatymų nepažeidinėjantys Lietuvos vežėjai dabar galės važiuoti per Gudijos teritoriją be konvojaus. Gudijos muitinių komitetas jiems nuo vasario 4 d. atšaukė privalomą palydą. Apribojimus visiems Lietuvos vežėjams Gudija įvedė nuo 2002 m. balandžio 1 d., nes kai kurie nenugabendavo prekių į dokumentuose nurodytas vietoves. Gudijos atstovų teigimu, tai padarė 10 mln. dolerių nuostolių valstybės biudžetui. Lietuva ėmėsi griežtų priemonių drausmindama savo vežėjus, ir todėl Minskas nusprendė panaikinti anksčiau taikytus apribojimus.

ATSISAKĖ MANDATŲ

Seimo nariai liberaldemokratai Dalia Kutraitė-Giedraitienė ir Alvydas Medalinskas atsisakė seimo nario mandatų, nusprendę pereiti dirbti prezidento Rolando Pakso patarėjais. A. Medalinskas bus prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais, ji vadovaus socialinės politikos patarėjų grupei. Jų pareiškimus turės svarstyti Vyriausioji rinkimų komisija. Jų buvusiose rinkimų apygardose (jos – Vilniaus Senamiesčio apygardoje Nr. 2, jo – Šeškinės rinkimų apygardoje Nr. 6) turės vykti nauji rinkimai. D. Kutraitė-Giedraitienė vadovavo prezidento R. Pakso Inauguracijos komisijai.

RSJ

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

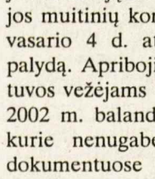

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Ona ir Juozas Popikaičiai savo namuose 2001 metais Ntr. Viktoro Post

Ottawa, Ont.

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS įvyko sekmadienį, vasario 9, Šv. Augustino šventovės salėje. Minėjimą pradėjo vakaro pranešinėtoja Dovilė Zitikaitė, paprašiusi susirinkusius atsistoti ir sugiedoti Lietuvos ir Kanados himnus. Po to Lietuvos ambasadorė Kanadai Sigutė Jakštonytė visus pasveikino su Nepriklausomybės paskelbimo švente ir linkėjo visiems, gyvenantiems Lietuvoje ir išeivijoje, vilčių išsipildymo. Minėjimo meninę programą atliko Hamiltono tautinių šokių vienetas "Gyvataras", vadovaujamas Irenos Žukauskaitės. Orkestrėliui grojant, 18 jaunų šokėjų grakščiai atliko 12-kos žinomų tautinių šokių pynę. Jiems talkino 8-nių jaunuolių dainos grupė, su gitaros palyda padainavusi keliolika lietuviškų liaudies bei šiuolaikinių, Lietuvoje populiarių dainų. Programai pasibaigus, KLB Otavos apylinkės valdybos pirmininkė Rūta Kličienė padėkojo ambasadorei S. Jakštonytei bei otaviečius jaunyste nuteikusiam "Gyvatarui" ir pakvietė Gintarą Nagį Nepriklausomybės paskelbimo šventės proga pakelti šampano taurę. Minėjimas baigėsi šampano, kavos ir pyragų vaišėmis. Į šį Vasario 16-tosios minėjimą atsilankė bene rekordinis dalyvių skaičius. Matėsi daug naujų veidų, daug jaunų šeimų su vaikais, svečių iš Montrealio bei aplinkinių miestelių. Atrodo, kad Otavos lietuviai yra pasiilgę lietuviškos kultūros reiškinių: muzikos, dainų, šokių.

ŽIEMOS FESTIVALIS 'WINTERLUDE", jau kelinti metai pritraukiantis šimtus tūkstančių svečių ne tik iš įvairių Kanados vietovių, bet ir iš JAV, sugundė ir iš Hamiltono atvykusį "Gyvatarą". Šia proga jauni gyvatariečiai šeštadienį smagiai praleido laiką čiuoždami ilgiausioje pasaulio čiuožykloje. Vakare Otavos lietuvių bendruomenės valdyba Latvių namuose jiems surengė linksmavakarį. Prie gyvatariečių prisijungė ir keliolika jaunų šeimų iš Otavos bei latvių ir estų jaunimas. Kaziui Deksniui grojant akordeonu, vyko šokiai ir žaidimai.

NAUJA VALDYBA. Praėjusio metinio susirinkimo metu aklamacijos būdu buvo išrinkta nauja KLB Otavos apylinkės valdyba: pirmininkė – Rūta Kličienė, iždininkas – Vytas Radžius, nariai – Danutė Brikienė, Janina Giriūnienė, Elė Jurgutienė, Erikas Jurgutis, Antanas Skučas.

PAGALBA ALKANIEMS LIETUVOJE. Šv. Kalėdų proga vargšų šalpai aukojo: Dana Danienė – $50, Adelė Gudžiūnienė – $20, Leona Jurjonienė – $50, Gintas Mitalas – $20, Petras Plečkaitis – $150, Vladas Plečkaitis – $160. Pinigai nusiųsti Kauno akrivyskupijos "Caritas" išlaikomai vargšų valgyklai ir Vaikų dienos centrų valgykloms. Iš "Caritas" reikalų vedėjos Onutės Virbašiūtės gautas padėkos laiškas, kuriame ji informuoja apie Vaikų dienos centrus. Kauno miesto septyniose parapijose savaitgaliais maitinami ir globojami 275 vaikai. Mieste veikia 4 Vaikų dienos centrai. Juose maitinama ir globojama 114 vaikų. Vaikai ne tik yra ugdomi dvasiškai, bet ir ruošiami gyvenimui: skatinami tobulinti savo talentus muzikai, šokiui. Šie centrai yra tik iš dalies išlaikomi miesto savivaldybės; dauguma išlaidų yra padengiama iš gautų aukų. Maža Otavos lietuvių bendruomenė iki šiol vargšų šalpai Lietuvoje yra suaukojusi $6,367. **vip**

Sudbury, Ont.

Gavėnios susikaupimas Sudburio apylinkės lietuviams bus Kristaus Karaliaus šventovėje kovo 15, šeštadienį. Išpažinčių bus klausoma 6.30 v.v., o Mišios bus 7 v.v. Susikaupimą ves prel. Jonas Staškevičius.

Sault Ste. Marie, Ont.

Gavėnios susikaupimas Sault Ste. Marie apylinkės lietuviams bus Šv. Jeronimo šventovėje kovo 16, sekmadienį. Išpažinčių bus klausoma 2 v.p.p., o Mišios bus 3 v.p.p. Susikaupimą ves prel. Jonas Staškevičius.

St. Catharines, Ont.

VASARIO 16-TOSIOS 85-ta sukaktis paminėta Angelų karalienės šventovėje vasario 16 d. šv. Mišiomis, kurias aukojo kun. Juozapas Žukauskas, OFM, ir kun. Audrius Šarka, OFM, iš Hamiltono. Prieš Mišias, Sigitui Zubrickui vargonuojant dainos *Oi, neverk, motinėle* melodiją įnešė Lietuvos ir Kanados vėliavas Jonas Karaliūnas ir Vincas Satkus. Įspūdingą, tai dienai pritaikytą pamokslą pasakė kun. J. Žukauskas, OFM. Mišių pabaigoje, gražiai nuskambėjo Tautos himnas. Po pamaldų šventovės saliukėje vyko visų suneštinės vaišės su Paulinos Skeivalienės paruošta kavute. Kun. J. Žukauskui, OFM, palaiminus stalą, gražiai prabėgo laikas lietuviškos dvasios ir draugystės nuotaikoje. Malonu, kad į mūsų tarpą, uoliai įsijungė keli Velando lietuviai, jau laikomi "sava" šeima.

IŠLEISTUVĖS. Nemažas būrys draugų ir pažįstamų susirinko š.m. vasario 12 d. "Emerald Buffet" restorane atsisveikinti su ilgamate parapijiete Jadvyga Labuckiene, kuri, gyvenimo sąlygoms pasikeitus, persikėlė gyventi į Hamiltono "Rambyną". Linkime jai sveikatos ir sėkmės naujoje parapijoje. Suėjimą surengė Jonas Karaliūnas.

REKOLEKCIJOS St. Catharines ir apylinkės lietuviams, įvyks kovo 16 d., 12.30 val. Jas ves svečias iš Lietuvos – vysk. J. Kauneckas. Visi kviečiami dalyvauti. **Z.S.**

Vasario 16-tosios proga Otavoje vasario 8 latvių salėje įvyko linksmavakaris jaunimui. Nuotraukoje būrelis organizatorių, kurios ruošė vaišes svečiams. Iš kairės: Jolanta Doytchinova, Janina Giriūnienė, Rūta Kličienė, Danutė Brikienė ir Irena Smetonienė Nuotr. S. Smetonos

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Edmonton, Alta.

JUOZUI ir ONAI POPIKAIČIAMS, ilgamečiams KLB Edmontono apylinkės nariams, šių metų sausio 24 suėjo 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktis. Numatytas jubiliejaus pobūvis vasario 8 d. neįvyko dėl staigios a.a. Onos Popikaitienės mirties.

Išėjai ir nebesugrįši,
O pasigesim mes Tavęs...

A.a. ONA POPIKAITIENĖ, gimusi Raseinių mieste, Lietuvoje, išgyvenusi Edmontone nuo 1948 m., staigiai mirė savo namuose š.m. vasario 1 d., išgyvenusi 76 metus. Giliame liūdesyje paliko vyrą Juozą, 3 sūnus, 3 vaikaičius, brolį bei kitus gimines Edmontone, Kanadoje, JAV ir Lietuvoje. Palaidota š.m. vasario 5 d. šalia 1999 m. mirusios dukters Danos Ninowsky, iš St. Edmund's šventovės, Holy Cross kapinėse. Religines apeigas atliko kun. L. Cerdeau.

Red. pastaba. Pagerbdamas mirusią savo žmoną Oną, *TŽ* bendradarbis Juozas Popikaitis paaukojo *Tėviškės žiburiams* 500 dolerių. Leidėjai nuoširdžiai dėkoja už stambią auką, linki amžinos ramybės a.a. Onai Popikaitienei, geros sveikatos gyviesiems šeimos nariams.

A.a. ONOS POPIKAITIENĖS atminimui pagerbti, Kostas Žolpis, Edvardas Žolpis ir Vida Žolpienė (Zolpis) atsiuntė $100 auką Marijampolės "Vaiko tėviškės namams". Našlaičių kaimas reikalingas mūsų nuolatinės paramos, todėl už auką geriesiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

KLK moterų dr-jos centro valdyba

Hamilton, Ont.

A. a. MOTIEJUI LAZDUČIUI MIRUS Hamiltone, jo atminimui pagerbti, reikšdami užuojautą giminėms Lietuvoje, KL Fondui aukojo: po $20 – Z. Čečkauskas, St. Dalius, G. J. Krištolaičiai, J. Stankus.

STASYS DALIUS išrinktas į Pasaulio lietuvių bendruomenę atstovauti KLB Hamiltono apylinkei.

Į KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBĄ kandidatuoja šie asmenys: R. Bakšytė-Pruden, P. Brasas, D. Garkūnienė, D. Grigėnienė, M. Gudinskas, A. Jusys, St. Kareckas, L. Paškus, P. Pranckevičius, Z. Rickienė, R. Sobiestijanskas, kun. J. Žukauskas, OFM. Į revizijos komisiją – K. Deksnys, B. Mačys, A. Pareštis, G. J. Skaistys. Balsavimas vyks kovo 16 d., 8-12 val. Jaunimo centro salėje. **J.K.**

A.a. MOTIEJUI LAZDUČIUI mirus, užjausdami jo seseris – Emiliją ir Teresę bei visus artimuosius, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $20 – G. Agurkienė, G. P. Breichmanai, E. K. Gudinskai, D. A. Kamaičiai, A. A. Petrauskai, G. A. Žukauskai; $10 – J. Astas, F. M. Gudinskai.

Auka gauta nuo Paulinos Ordyniec.

Visiems aukojusiems dėkojame – **PLV komitetas**

Pensijų klausimu

(Atkelta 3-čio psl.)

Svarbiausia, kad okupacijoje sukurtas turtas šiandien privatizuojamas ir yra iš ko padengti buvusias pensijas. Tačiau ne!!! Ir vėl, pažeidžiant įstatymų veikmės principus (neveikia atgalios), pažeidžiant konstitucijoje įtvirtintas nuosavybės teises, 1995 m. buvo pritaikytas visiems pensininkams naujas pensijų įstatymas. Būtų teisėta, jei jis būtų pagerinęs pensijų politiką, tačiau jis kelis kartus (200-300%) pablogino situaciją ir tuo pažeidė visuotinai pensininkų teises, įstūmė juos į didžiausią skurdą, neviltį ir savižudybes.

Pažymėtina, kad okupacinės pensijos buvo 10-20 kartų mažesnės nei pasaulio demokratinėse valstybėse. Visi tikėjosi, kad laisvoje Lietuvoje padėtis pagerės. O įvyko atvirkščiai – pensijos sumažėjo 2-3 kartus. Atotrūkis nuo pasaulio padidėjo iki 40-60 kartų!!! Ir netgi tokį mažumą ministerė sugeba dar apriboti. To neturėtų būti teisinėje valstybėje.

• **Maža garbė svetimom kalbom kalbėti, didelė gėda savosios gerai nemokėti**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių klubo kultūros būrelis St. Petersburge, FL, sausio 23 d. klubo patalpose surengė Maironio 140 metų gimimo ir 70 metų mirties sukakčių minėjimą. Paskaitą *Maironis – žmogus ir jo epocha* skaitė dr. Br. Vaškelis, plačiai apibūdindamas poeto kūrybos įvairius laikotarpius, įpindamas ir asmeniškus Maironio išgyvenimus. Lietuva buvusi jo pirmoji meilė, stipriai išgyvenęs partinius kivirčus, savo satyrose kritikavęs nesąžiningus, savanaudžius savo tautiečius. Po paskaitos buvo skaitomi Maironio eilėraščiai, prieš tai apibūdinti dr. Vaškelio. Iš įrašo buvo klausomos Maironio dainos, atliekamos Kauno Valstybinio choro ir solisto V. Daunoro. Sceną puošė kun. dr. M. Čyvo parūpintas Maironio portretas ir klubo bibliotekos M. Andrejauskienės paruoštas stalas su Maironio kūrybos knygomis. Būrelio pirm. A. Karnienė padėkojo paskaitininkui, visiems programos atlikėjams, pakviesdama taipgi visus pasivaišinti.

(*Lietuvių žinios,* 320 nr.)

Britanija

Lietuvių sodyboje Hadley Park vietovėje 2002 m. gruodžio 15 d. Didž. Britanijos lietuvių sąjungos Sodo ir Londono pirmasis skyriai surengė prieškalėdinę vakaronę, kurioje dalyvavo apie 170 asmenų, iš jų apie 100 vaikų. Nemažas būrys iš Londono atvyko užsakytu autobusu, kiti iš Londono ir pietinės Anglijos savo priemonėmis. Vakaronė prasidėjo vidurdienį Sodo ir Londono pirmojo skyriaus vadovų O. Dobrovolskienės ir Vl. Gedminto sveikinimais. Pagrindinė vakaronės programos dalis – vaikų pasirodymas. Gražiai padainuota ir pašokta tautinių šokių vadovaujant R. Gudaitienei. Vakaronės dalyviai buvo ypač dėkingi vyriausiai organizatorei O. Dobrovolskienei ir šeštadieninei mokyklai. Po vaikų pasirodymo iš Lietuvos atvyko Kalėdų senelis, atsiveždamas kiekvienam vaikui po dovanėlę ir saldumynų. Vaikai Senelį sutiko su dideliu džiaugsmu. Po dovanėlių padalinimo visi buvo pakviesti prie vaišių stalo. Jas su padėjėjom paruošė J. Raišienė. Per visą popietę bendram dainavimui ir žaidimams gyvai vadovavo G. Gabalius. Vakare buvo traukiami bilietai loterijos, suorganizuotos O. Dobrovolskienės, A. Mačiuko ir J. Raišienės. Vakaronė, kaip rašoma *Europos lietuvio* 2003 m. 1 nr., buvo smagi ir kupina džiaugsmo. Tai buvęs didelis pasisekimas. Vakaronėje dalyvavo ir naujų veidų. Į Didž. Britanijos Lietuvių sąjungą įsirašė 22 nauji nariai.

Rusija

Maskvoje jau dešimt metų išeina kelis kartus per metus *Moscovia* – lietuviški sąsiuviniai, redaguojami ir leidžiami A. Jonkaus. Juose yra spausdinamos įvairios žinios, vietinių lietuvių rašiniai. 1997 m. V. Viliūnas pradėjo leisti mėnesinį laikraštį *Maskvos lietuvių naujienos*. Pastaruoju metu pasirodo tik proginiai šio leidinio numeriai. Kitas laikraštis *Informacinis leidinėlis* buvo pradėtas leisti 1998 m. – kaip Maskvos lietuvių bendruomenės *Židinio* leidinys. Jį leidžia Jonas Daunys su sūnumi Algirdu, techniniu redaktoriumi. 1999 m. redakcija papildyta trimis nariais. Šis laikraštis yra tapęs Rusijos lietuvių bendruomenės valdybos leidiniu. 2000 m. pradžioje J. Daunys su sūnumi Algirdu ir A. Karvelis ėmėsi leisti žurnaliuką *Archyvinis židinėlis.* Pastarąjį leidinį galima rasti Vilniaus M. Mažvydo bibliotekoje, lituanistikos skyriuje.

Praeitų metų gruodžio vidury Maskvoje buvo paminėta vysk. Antano Baranausko 100 metų mirties sukaktis. Jį surengė Lietuvos ambasada, Rusijos mokslo akademijos Slavistikos institutas, Lietuvių literatūros bei tautosakos institutas Vilniuje ir Maskvos lietuvių bendruomenė. Atminimų vakaras – konferencija įvyko gruodžio 16 d. Jurgio Baltrušaičio namuose. Salę puošė vysk. A. Baranausko portretas, taipgi buvo išdėti jo raštai bei knygos, tarp jų ir *Anykščių šilelio* leidinių vertimai. Renginį pradėjo Lietuvos kultūros atašė Rusijoje J. Budraitis. Po jo kalbėjo žymus Maskvos baltistas prof. V. Toporovas, padarydamas subtilių įžvalgų apie *Anykščių šilelio* prasmę. T. Krivickienė kalbėjo apie Baranauską kaip prieštaringos sielos poetą. Dr. R. Karmalavičius skaitė pranešimą *Antano Baranausko kūrybos vertinimo aspektai lietuvių literatūrologijoje,* iškeldamas per šimtmetį susidariusias poeto asmenybės ir kūrybos tendencijas. Dr. K. Aleksynas savo pranešime *Antanas Baranauskas ir tautosaka* aptarė, kaip Baranauskas vertino tautosaką kultūriniu ir moraliniu požiūriu. Dr. J. Labyncevas ir dr. L. Ščavinskaja kalbėjo apie vysk. A. Baranausko gyvenimą ir vyskupavimą Seinuose. Maskvos lietuvių bendruomenė šia proga surengė koncertą. *Anykščių šilelio* ištraukas skaitė R. Klimavičiūtė, neseniai įsisteigęs folkloro ansamblis "Rūta", vadovaujamas Alvydės Panovos, atliko kelias liaudies dainas, o choras "Banga", vadovaujamas R. Klimavičiūtės, padainavo liaudies ir šiuolaikinių dainų. Po koncerto vyko vakarienė.

(*Draugas,* 2003 m., 22 nr.)

Australija

A. a. Birutė Protaitė-Nagulevičienė, baigdama 63-čiuosius metus, mirė sausio 14 d. Sidnio mieste. Velionė gimė 1940 m. kovo 23 d. Kaune, Povilo ir Cecilijos Protų šeimoje. Grįžtant sovietams į Lietuvą, Protų šeima 1944 m. pasitraukė į Vokietiją ir apsigyveno anglų zonoje. Čia Birutė lankė lietuvių pradžios mokyklą. 1949 m. Protų šeima išvyko į Australiją ir įsikūrė Sidnio mieste. Birutė lankė ir baigė Brigid gimnaziją. Besimokydama gimnazijoje dalyvavo lietuvių jaunimo veikloje. Susipažinusi su melburniškiu Edvardu Nagulevičiumi 1970 m. sukūrė šeimą ir apsigyveno Melburne. 1972 m. gimė dvynukai – Povilas ir Kristina. Trejus metus jauna šeima džiaugėsi bendru vedybiniu gyvenimu, o 1975 m. mirė vyras Edvardas, pakirstas širdies ligos. Mirus vyrui, velionė grįžo į Sidnio miestą ir su atsidėjimu augino savo šeimos atžalas, taipgi įsijungdama į lietuvišką veiklą. Dalyvavo "Dainos" chore, priklausė Lietuvių moterų socialinės globos draugijai, skautų židiniui "Liepsnojanti lelija". 1983 m. vėl ištiko didelė nelaimė – širdies liga mirė duktė Kristina. Sūnus Povilas baigė gimnaziją, studijavo technikume. 1994 m. velionė turėjo išgyventi vėl didelį širdies skausmą – taipgi širdies liga mirė ir sūnus Povilas. Prieš porą metų pati sužinojo turinti nepagydomą ligą. Velionė, kiek jėgos leido, dainavo "Dainos" chore, kuriame išbuvo 40 metų. Ją į paskutinę kelionę palydėjo didelis būrys artimųjų, draugų ir pažįstamų.

(*Mūsų pastogė,* 2003 m., 5 nr.)

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.50%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	3.00%		
3 m. term. indėlius	3.35%		
4 m. term. indėlius	4.00%		
5 m. term. indėlius	4.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	3.35%		
3 m. ind.	3.60%		
4 m. ind.	4.25%		
5 m. ind.	4.75%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Vasario 16-tosios minėjime Otavoje vasario 9 d. susirinko daugiau kaip 150 svečių. Iš kairės: Lietuvos ambasadorė Kanadoje Sigutė Jakštonytė, estų bendruomenės pirmininkas Margus Aruja, programos pranešėja Dovilė Zitikytė, latvių bendruomenės pirmininkas Andrius Kesteris ir Otavos apylinkės valdybos pirmininkė Rūta Kličienė Nuotr. S. Smetonos

Kūčios "Neringos" stovyklavietėje

Rašo jaunos Amerikos lietuvaitės, dalyvavusios Kūčių vakarienėje

Gruodis. Šalvena. Važiuojame penktadienio vakarą į "Neringos" stovyklavietę. Ne vasaroti ir ne stovyklauti. Važiuojame Kūčių savaitgaliui. Po poros valandų kelio artėjame prie kelionės tikslo. Sniego pakelėse vis daugiau. Dairomės iš medžių tankynės išnyrant laukymes, kur mūsų laukia "Neringa". Čia švęsime Kūčias.

Mus pasitinka virtuvės šurmulys. Jau mirksta grūdai, džiovinti baravykai, silkės... Kibire verda spanguolių kisielius. Laukujos durys vis varstomos, mat nuolat bėgiojama į lauką tikrinti tirpinamo bičių vaško šeštadienio žvakių gaminimo pamokai. Vaško daug. Gal kibiras. Reiks tirpinti visą naktį. Čia tik darbų pradžia. Puošiamas kambarys prie židinio. Vaikai ir visi mėgstantys grožį griebiasi šio darbo. Karpo snaiges, kabina lemputes. Nepamištame aguonų paruošti mėstamiausiam Kūčių patiekalui – aguonpieniui. Aguonų – daug, gal dešimt milijonų. Todėl malam penkiese iki vidurnakčio, šiaip taip sulaukę pasirodančio balto pieno. Malame su pačia tikriausia mėsmale – močiutės palikimu. Kas moka, čia pat šalia, minko tešlą duonai ir daro dešras. Bus priešpiečiams.

Šeštadienio rytą dar sulaukiam naujai atvykusių. Jie kaip mat prisijungia prie židinio vykstančio pokalbio apie Kūčių papročius, giedamų kalėdinių giesmių. Paskui einam į lauką, kur savaitgalio organizatorė moko, kaip prišaukti turtingus ir derlingus naujus metus. Visi stengiasi tai atlikti kuo geriau. Nors ir nėra lengva. Reikia lakstyt apie obelį, tampytĩ malką po apžliugusį sniegą. Bet stengiamės – norim turtingų naujų metų. Diena miglota. Gal dėl to daugelis prisimena paprotį mėtytis su sniegu. Ar čia irgi Kūčių savaitgalio programos dalis? Apsnigtoje "Neringos" pievoje dygsta sniego seniai, vis daugėja rogučių paliktų šliūžių.

Tik virėjai neturi laiko lauko linksmybėms. Pagalbon pjaustyti prėskučių, lipdyti ausiukes, pasikviečia vaikus.

Atrandame laiko šiaudinukų gaminimui. O tie šiaudai pasiutę – lūžta, siūlai painiojasi. Tai kiek šiaudus pakrapštę einam į bitėmis ir vašku kvepiantį rūsį gaminti žvakių. Vaško tik vienas kibiras, o mūsų daug. Kiti apsiverkia negalėdami prieiti prie kibiro. Kaišiojam dagtį į vašką, "auginam" žvakes. Vieni įsigudrina net prie trijų pirštų prisirišti po dagtį – tris žvakes iš karto gamina.

Bet oi, oi! Mūsų laukia Kūčių vakarienė prie židinio. Stalas jau užklotas balta staltiese, iš po kurios rankiojam šiaudus ir spėliojam kokie mums bus metai. O patiekalų visokiausių! Prėskučiai ir aguonpienis, avižų kisielius, baršteliai su ausytėmis, silkė, žuvis! Kur čia viską ir išvardinsi? Kūčių vakarienė tokia gardi, kad galiu pasakyti tiek – pavydėkit, kas nebuvot, patingėjot ar negalėjot atvažiuoti.

O po vakarienės? Turim armoniką, du smuikus ir kojas, kurios pačios kilnojasi muzikantams grojant. Ko daugiau bereikia? Na, ir kilnojam tas kojas. Mūsų draugėje turim pelėdų žinovą, kuris kojų nekilnoja, bet nuveda visus į pamiškę paklausyt pelėdų ūbavimo. Sušvilpia sužeistos pelės švilpuku, bet tyla. Tik kažkur suamsi šuo. Ką gi? Einam toliau kojų kilnot.

Gal jaučio odos ir užtektų visam Kūčių savaitgaliui aprašyt, bet kur ją gaut? Atvažiuokit patys ir pamatysit. Tai tik vienas iš daugelio įvairių kultūrinių ir religinių "Neringos" renginių. "Neringa" laukia jūsų!

Miško Bitė

Žiemos stovyklautojai "Neringoje" 2002 metų Kūčių dieną

Gyvenimas po kryžiumi

Tėvo ir kitų kovotojų žūtis vergijai besipriešinant

ALBINAS SLAVICKAS

Aldonos Jakštaitės jaunystės draugai paliudys, kad iš tų metų beliko tik juodom marškom uždangstyti skaudūs prisiminimai, o kieme išmėtyti namų apyvokos reikmenys, atlapotos namų durys ir sode augančios usnys, ir nuo vienišo, belikusio medžio, piktos rankos nukirsta Kristaus galva. Tie žmonės sakys, kad nuo laukimo apmirdavo naktinė tyla belaukiant pareinančio tėvo – partizano Jono Jakšto.

– O Lietuva! – išsiliejo mamos liūdesys, kai Joną Jakštą ir jo brolius Leoną ir Vladą pašaukė į Raudonąją armiją, – prisimena Aldona. Jie negalvoja apie kareivišką duoną ir dingsta iš tėviškės padangės. Šeima pasmerkiama tremčiai. Jonas Jakštas pasitraukia į Lenkiją.

– Kas turėjo atsitikti, atsitiko: brolį Liubartą su svetima šeima ištrėmė į Sibirą. Jakštienė užkala mokyklos duris (jau atleista iš mokytojos pareigų) ir dingsta neištarusi nė žodžio. Prikepusia širdimi atiduoda vaikus – Danutę, Eleną ir Joną svetimų globai, o aš lieku su mama, – sako Aldona.

Jakštienę suima Širvintų stribai.

– Kur Jakštas – klausia.

Paieškos rezultatų neduoda. Senelis ima vaikaičius ir eina ieškoti motinos. Nežinia kas "sugraudino" areštantų širdis – vaikų motiną paleidžia.

Aldona prisimena: "Į Kielių mokyklą kareiviai suvarė kaimo vyrus, vengiančius armijos. Jie prašo: – Mergaite, padėk pabėgti. Ji suranda storą, ilgą virvę. Iš antro aukšto pabėga keturi. Motinai nesako, kad nesukeltų širdies virpulio.

Kur jie eina? Kad tik pašaliečiai nepaklaustų. Jų kojos mina lediną sniegą taip, kad nesukeltų įtarimo. Pro durų staktą liejasi vakaro prieblanda, sniegu tolyn iriasi palinkę keturi siluetai. Po kojomis aiži skambantis ledas. Tuo tarpu į pirkią įvirsta vaikinas iš Trapelių kaimo.

– Aldona, tave kviečia Gujytė, laukia partizanai, paskubėk! – Ir dingsta. – Provokacija? – sako vidinė jėga. Nenueinu. Daug vėliau sužinau, ten manęs laukė Širvintų stribai. Dėkoju Dievui.

Širvintų stribelis Surgėla – tikras iškrypėlis ir bukaprotis. Puola kiekvieną sutiktą. Jo veidas sakyte sako: saugokitės šito šėtono, kitaip atsidursite, kur baltieji lokiai šoka ledo šokį... Kiek jis skriaudų pridarė žmonėms: kur pasisuks, būtinai ką nors pavogs.

– Koks likimas to niekšelio, – klausiu.

– Kai Berija jų gaujas paleido, pasikorė. Ir kitų likimai juodi. Toks Lebionka prasigėrė ir velniui dūšią atidavė. Prisimenu ir tokį žydelį iš Želvos, pirm laiko sulinkusį su ištiesta ranka, prašantį išmaldos, žmonės jo vengė...

Šiandien tos kraupios dienelės sugrįžta atmintin, baugina... Stoviu prie lango, matau pareina tėvas, toks sulysęs, kiek palinkęs.

– Iš kur? – klausiu.

– Iš Vorkutos, – atsako.

Joną Jakštą suėmė Lenkijoje, kai slapstėsi, kad išvengtų tremties. Kas galėjo pagalvoti, kad jį ten sekė Surgėla ir išdavė. Kai suguldytus sunkvežimyje vežė nežinia kur, per borto plyšius matėsi miškai, pakelių kryžiai, pavieniai medžiai.

– Bėkim, – kažkas pasiūlo.

– Nušaus, – atsako šalimai gulintis.

Du jaunuoliai nepaklausė, iššoko. Pokšteli du šūviai ir vėl jokio garso, lyg kas ausis būtų užkišęs.

Laimingai sugrįžęs iš Vorkutos lagerių Jonas Jakštas slepiasi namuose, ieško ryšių į mišką, kad muštų okupantus.

– Jei žūti, – tai Lietuvoj ir už Lietuvą, sakė Jakštas.

Aldonai jau šešiolikti; duoda priesaiką "Žalio velnio" būrio vadui. Renka žinias ir veža į Vilnių, eina laukais, šunkeliais, kad nesutiktų ginkluotų kareivių.

Vasara baigia nužydėti, išeina, palieka ražienas, tuščius laukus. Ruduo – ilgesio metas. Aldoną suima Širvintų saugumiečiai. Tardo, klausia kur tėvas. Negavę atsakymo, duoda laišką ir sako:

– Perduok tėvui ...

– Kur nunešti, jei nėra adreso? – klausia Aldona.

Sužaibavo siauraakio juodos, kaip smala akys.

– Ak, tu... nežinai adreso? – Ir kirto mergaitei rimbu per strėnas.

Jaučiu, nuo stovėjimo tirpsta kojos; kad neparkrisčiau, delnais remiu sieną; suaižėjęs tinkas šiurpina rankas, jaučiu skausmą. Tegu užmuša – tėvo neišduosiu, – mąstau.

Tardytojo kabinetą "puošia" Stalino paveikslas, šalimai Vorošilovas pilna krūtine ordinų ir medalių. Tardytojas užguls stalą rašo. Stoviu už jo nugaros, imu taburetę ir tvoju per galvą niekadėjui. Susmunka. Šokų iš antro aukšto. Skrydis toks lengvas, nutupiu ant balto smėlio, pakylu, skausmo nejaučiu. Bėgu, puolu, keliuosi, šoku per upelį, kuo toliau, kuo greičiau į Baranauskų sodybą. Kad tik širdis neiššoktų... Viešpatie, suteik jėgų!

Jau matau namus, atrodo, girdžiu, kaip pro obels šaką ūžauja vėjas. Užsiropščiau ant įkaitusio duonkepio, neištardama žodžio, užmiegu ilgam sapnui...

* * *

Kratos metu stribas Surgėla paima mano sąsiuvinį, o ten – partizanų dainos, eilėraščiai – *Stalino poteriai.* Širdis – šast į kojas, prapuoliau, – galvoju.

Aš, kai žebenkštis šoku prie Surgėlos, atimu sąsiuvinį ir metu į liepsnojantį duonkepį. Surgėla ima žarsteklį ir bando gelbėti įkaltį... Sugriebiu Surgėlos liemenį, jis paleidžia kačergą. Kol vyksta pasistumdymas, įkaltis sudega. Gaila dainų... Surgėla atsisėda, smeigia akis į židinį, kur nieko neparašyta... Nuleidžia galvą tarp sunykusių pečių ir traukia tabokinę.

– Ką dar prisimeni? – klausiu Aldoną.

Saugumas duoda užduotį sunaikinti Jakštaitę... Šį darbą paveda Surgėlai. Oi, kaip jie apsiriko, patikėdami tokią užduotį Surgėlai. Jis mane užklupo paežerėje, sumušė, praskėlė pakaušį, bet pamiršo įmesti į vandenį, būčiau priburbuliavus. Aptekusią kraujais atrado geri žmonės, pagelbėjo. Po šių įvykių susirgau džiova, pasekmes nešiojuosi...

* * *

Žmonių medžioklė tęsėsi, saulė pasislėpė, žemėj stojosi tamsa ir automatai poškėjo iš arti, neliko ramybės. Gaisrų pašvaistės neleidžia ramiai miegoti, net ir po daugelio metų, matai atsivejančius dūmų kamuolius, kad vėl prisimintum, jog tai ne melas.

Laisvė užtruko, o gal sušaudė, kad stojo kraupi tyla? Nesupranti, kodėl nesigirdi šunų naktinio lojimo, šūvių, keikimosi... Kas atsitiko?...

Mirė Stalinas, stribai neteko galios žudyti. Gyvenimas Šešuolėliuose Aldonai nušvito kita spalva. Pūstelėjo gaivesnis vėjas iš Rytų, atnešė susvilusių vilčių kvapą...

– Esu liūtas, pagal haroskopą, buvau sekama, nutariau atsikratyti "uodegą". Upėje išmaudžiau tą seklį, galėjau panardyti, kad neiškiltų, jėgų užteko, pritrūkau drąsos... "Uodega" suprato mano kėslą.

– Kaip ir kokiomis aplinkybėmis žuvo tėvas? – klausiu.

Žuvo Butkiškių kaime, Karpoko sodyboje. Apsupo namą, šaudė ten, kur slėpėsi tėvas, žinojo. Du partizanai išsigelbėjo, tėvas nespėjo išeiti. Lavoną užkasė prie Želvos, žvyrduobėje. Išdavė Karpokas, už tai gavo nušiurusį butą Želvoje. Neilgai džiaugėsi "dovana" – po metų mirė. Kaimo žmonės sudegino jo sodybėlę, neliko ženklo, kur gyveno išdavikas. Dažnai nuvykstu į tą žvyrduobę, kur užkasti tėvo palaikai. Sustoju ir įsiklausau, išgirstu kaip mano gyslomis ūžčioja kraujas, matau žvakelių plevenimą šimtams čia atgulusiems amžino poilsio už tautos Laisvę.

* * *

Baltojo kryžiaus paslaptis – prie Ukmergės – Molėtų kelio, netoli Želvos miestelio, žvyrduobėje, kur užkasti "Didžiosios kovos" apygardos laisvės kovotojai.

Pūsteli vėjelis, atneša vaškinių žvakių kvapą. Šimtų žvakelių šviesą sukelia širdies virpulį. Kiek čia jų? – nesuskaitysi... Einant į žvyrduobę kelią pastoja penkios baltos kolonos, ant jų atgulęs masyvus baltas kryžius – paminklas žuvusiems. Atrodo, kryžius dar vakar stovėjo, o dabar parpuolęs, suklupęs meldžiasi už mirusius...

Kova baigėsi, kova prasideda: knygose, nuotraukose, atminty – įsiskaudėjimu...

Aldona eina dešinėn, prie kolonos, kur parašyta: Jonas Jakštas. Deda gėles, meldžiasi.

Paimkle įrašas skelbia: "Ir Tu, Jėzau, Marija, nekaltųjų, jaunųjų Lietuvos brolelių krauju alsuoji, želva, didvyrių žeme! Čia ilsisi padėtos galvelės ištikimų tau, tavo vaikų. Užtenka, užtenka, tau mano aukų".

Kryžius

Kur tik einu, visuos keliuos
pečius man slegia kryžius.
Su juo gulu, su juo keliuos
ir iš tremties sugrįžęs.

Su juo - darban, su juo - namo,
su juo - prie vaišių stalo.
Ir tarp žmonių, ir vienumoj,
ir iki amžiaus galo.

Šventai tikiu: iš nežinios
išplėšim naują rytą.
Tik nežinau, ar dovanos
mums tie, kas taigoj krito.

Jų atmintis širdy gyva
kaip kryžius žemėj mūsų.
Vai kilk, pakilki, Lietuva,
skriaudom dar neuždusus.

Zigmas Pavilonis

Lietuvos ambasadorius Vašingtone Vygaudas Ušackas, kuris buvo pagrindinis kalbėtojas Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime Cicero mieste, sveikinasi su į šventę atsilankiusiu Cicero miesto meru Ramiro Gonzalez. Šalia jų – ALTos pirm. adv. Saulius Kuprys
Nuotr. Ed. Šulaičio

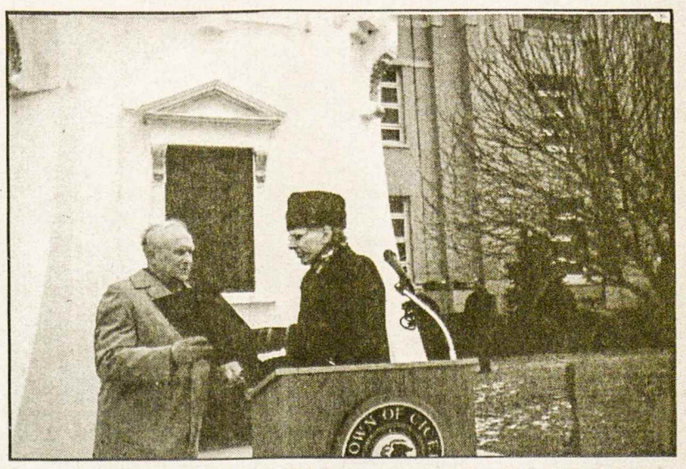

Seniausias Cicero miesto valdybos narys John Kosciolko įteikia Lietuvos Nepriklausomybės šventei skirtą valdybos priimtą deklaraciją ALTos Cicero skyriaus pirm. Stasiui Dubauskui. Iškilmė prie Cicero miesto valdybos ir Lietuvos trispalvės pakėlimas įvyko vasario 13 d. Nuotr. Ed. Šulaičio

Pavojingoji kempinligė

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Kai kuriose Europos šalyse (Anglijoje, Vokietijoje, Lenkijoje) šiuo metu plinta pavojinga liga, kurią pirmą kartą aprašė vokiečių mokslininkai – 1920 m. neurologas ir psichiatras H.G. Creutzfeldt ir 1921 m. neurologas A. Jakob. Todėl ji dažniausiai ir vadinama šių autorių vardu. Kiti ligos pavadinimai – kempinligė, spastinė pseudosklerozė, kortiko – striospinalinės (elektroniniu mikroskopu nustatytas) degeneracijos sindromas ir kt.

Ligos morfologinį pagrindą sudaro galvos smegenų žievės, pamatinių nervinių mazgų, nugaros smegenų progresuojantieji degeneraciniai pakitimai. Smegenys tampa panašios į šveicarišką sūrį, kempinę. Dėl to ir kilo vienas šios ligos pavadinimų. Toks smegenų "skylėtumas" atsiranda žuvus smegenų žievės ir požievio neuronams.

Išskirtas iš mirusiųjų smegenų baltymas prasiskverbia pro pačius mažiausius filtrus; prieš jį antikūnių nepasigamina. Toks baltymas buvo pavadintas prionu. Taigi imuninio organizmo atsako nėra. Taip pat nenustatyta jokių kraujo ląstelių ar biocheminių pakitimų. Organizme nerandama mikrobų bei uždegiminio proceso požymių. Vadinasi, telieka vienintelis diagnostinis tyrimas – audinio paėmimas (biopsija) iš paciento smegenų ir jo mikroskopinis ištyrimas.

Dabartiniu metu manoma, kad prionas yra natūralus organizmo medžiagų apykaitos produktas, kuris normaliomis sąlygomis tampa įtraukiamas ar įsiskverbia pats į ląstelės vidų ir ten sunaikinamas. Tačiau kartais prionai kažkodėl pasilieka ląstelių išorėje. Tada jie tampa organizmui kenksminga baltymine medžiaga. Įdomu, kad prionas žalingas savybes įgauna vien pakeitęs savo formą: ištiesinęs savo amino rugščių grandines iš susisukusių prionas čia pat įgauna organizmui pavojingas savybes. Aplinkos sąlygos (virinimas, džiovinimas) liguistas savybes įgavusio priono savybių nekeičia.

Tačiau kai kurie mokslininkai, taip pat remdamiesi savo tyrimų duomenimis, mano, kad minėti medžiagų apykaitos pakitimai yra dėl genetinių priežasčių, chroniškų intoksikacijų. Vis didesnį populiarumą taip pat įgauna virusinė šios ligos kilmės teorija. C.J. Gibbs 1969 m., įvesdamas į šimpanzės kraują mirusiųjų nuo kempinligės smegenų substratą, sukėlė susirgimą, identišką Kreitcfeldto-Jakobo ligai.

Kreitcfeldto-Jakobo liga užsikrečiama per maistą. Inkubacinis periodas labai ilgas – vidutiniškai apie 15-25 metus. Jau vien šia aplinkybe galima būtų aiškinti faktą, kad dažniausiai suserga 40-60 metų asmenys. Vyrų ir moterų sergamumo dažnumas toks pats.

Sąlyginai skiriamos trys susirgimo stadijos. Pirmoje – išryškėja psichikos sutrikimai. Pacientai tampa be iniciatyvos, jų nuotaika ryškiai pasikeičia – nuo depresijos iki manijos. Atsiranda nuolatinis nerimas, negatyvizmas, klausos ir regėjimo haliucinacijos, sumažėja atmintis. Taip pat nusilpsta rankų ir kojų raumenys.

Antroje stadijoje psichikos ir raumenų funkcijos sutrikimai didėja. Išsivysto gili silpnaprotystė ir galūnių aktyvių judesių silpnumas. Taip pat nustatomi galvos smegenų pakenkimo simptomai.

Trečioje – terminalinėje – stadijoje pacientas į aplinką jau nereaguoja, yra dezorientuotas, negali apsitarnauti. Baigtis įvyksta dėl bendro organizmo išsekimo arba prisidėjus antrinei infekcijai, dažniausiai plaučių uždegimui, tuberkuliozei ir kt.

Nežinant ligos priežasties, gydymas tėra tik simptominis: mažinami susirgimo simptomai, aktyvinamos fiziologinės organizmo funkcijos, natūralūs sveikimo mechanizmai.

Be čia aprašytos Kreitcfeldto-Jakobo ligos, žinoma dar avių ir ožkų skrepi liga, elnių ir briedžių išsekimo liga vadinamoji fatalinė šeimyninė liga. Visas jas jungia tai, kad susergama nuo mėsos tų gyvulių, kurie buvo šerti mėsos, kaulų miltais, pagamintais iš kritusių avių. Esama nuomonių, kad taip gamta keršija žmogui, pavertusiam žolėdį gyvūną kanibalu. Galima teigti, kad prionų sukeltos ligos labiausiai išryškės po 20-30 metų, t.y. praėjus inkubaciniam periodui. Taigi kartu su plintančiais psichikos sutrikimais tai yra ateities liga. Šia prasme mūsų laukia dar ir kiti pavojai, būtent tie, kurie išryškės dėl dirbtinai pakeisto maistingųjų augalų genetinio kodo.

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

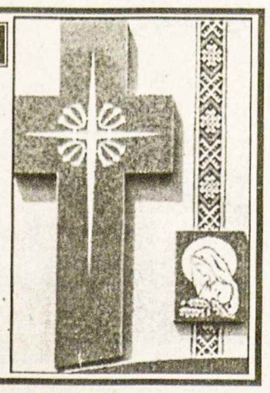

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

AtA

LIUDAI SAMULEVIČIENEI

Lietuvoje mirus,

jos broliui JUOZUI ir JANINAI ŠARŪNAMS reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime –

P. Basys *M. Janeliūnienė*
I. Pukienė *O. Z. Girdauskai*

Grėsmė lietuviškom mokyklom Punske

Ž. MAKAUSKIENĖ

Lietuviškos mokyklos – nepakeliama našta?

Jau greit Punsko valsčiuje gali nelikti nė vienos pagrindinės lietuviškos mokyklos. Kaip skelbia Lenkijos spaudos agentūra (PAP), Punsko viršaitis Vytautas Liškauskas ketina uždaryti keturias lietuviškas mokyklas: Vidugirių, Pristavonių, Navivinkų, Vaitakiemio ir vieną lenkišką (Smalėnuose). Vienintelė pagrindinė mokykla būtų Punske, tačiau negalima jos laikyti lietuviška, kadangi čia veikia lietuviškos ir lenkiškos klasės, tad visi renginiai, mokytojų susirinkimai ir pan. vyksta arba lenkiškai, arba geriausiu atveju abiem kalbom.

Tai tik informacija apie galimą likvidavimą mokyklų – ramina Punsko viršaitis, tačiau priduria: jeigu valdžia neduos daugiau lėšų švietimui, mokyklos tikrai bus uždarytos. Lenkijoje švietimo finansavimas vyksta pagal vadinamą "mokinio krepšelį", taigi pinigai eina paskui mokinį. Padidintą paramą gauna tautinių mažumų mokyklos: 20% daugiau didesnės, 50% daugiau, jeigu mokykloje mokosi mažiau nei 42 mokiniai. Tačiau, kaip tvirtina Punsko viršaitis, nepaisant padidintos paramos, šiais metais mokyklų išlaikymui trūksta daugiau nei vieno milijono zlotų, tarp kitko todėl, kad reikia pakelti mokytojams atlyginimus, nes taip nusprendė vyriausybė. Turtingesni valsčiai padidėjusias išlaidas padengia iš savo biudžeto. Punsko viršaitis tvirtina, kad jo valsčius tokių galimybių neturi.

Lenkijos lietuvių organizacijos nepritaria Punsko viršaičio planams. Punsko valsčius yra vienintelis visoje Lenkijoje, kuriame dar veikia lietuviškos mokyklos. Dauguma valsčiaus gyventojų yra lietuviai (80%), todėl suprantama, kad demokratišku būdu išrinkta savivalda, be kitų savo užduočių, privalo respektuoti valsčiaus teritorijoje gyvenančios mažumos teises, įskaitant ir teises į švietimą gimtąja kalba, – rašo Lenkijos lietuvių draugijos ir Lenkijos lietuvių bendruomenės vadovai Punsko viršaičiui. Lietuvišku mokyklų uždarymui nepritaria taip pat dauguma tėvų, kurių vaikai lanko numatytas likviduoti mokyklas. Uždarius kaimo mokyklas, visi vaikai būtų vežiojami į Punsko mokyklą, kurioje ir taip jau yra labai ankšta. Kai kuriems vaikams, pvz. iš Vidugirių ar Pristavonių kaimų, kelias į mokyklą būtų ne du-trys kilometrai, kaip yra dabar, o net iki 20 km į vieną pusę. Ypač mažiausiems, šešiamečiams, tokios kelionės būtų sunkiai pakeliamos, nes mokyklos autobusas dėl taupumo veža vaikus tik du kartus: rytą į mokyklą ir po pamokų namo. Tad pradinukams tenka laukti po kelias valandas, kol pamokas baigs jų vyresnieji draugai. Tėvai skundžiasi, kad po tokių kelionių vaikai grįžta labai išvargę.

JUOZAS VITĖNAS, teisininkas ir žurnalistas, *Tėviškės žiburių* bendradarbis, 1936 m. Kaune. Vokietijoje 1945-1949 m. leido ir redagavo savaitraštį *Žiburiai*. Dabar gyvena JAV-se, talkina lietuviškajai spaudai, pernai atšventė 90 metų amžiaus sukaktį. Ilgiausių metų! Nuotrauka iš kultūros žurnalo *Šiaurietiški atsivėrimai* 2002/2 (13)

Kanados lietuvių jaunimo choras (merginos), besiruošiantis dalyvauti Pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje
Nuotr. M. Gudinsko

Kanados lietuvių jaunimo choro nariai, besiruošiantys dalyvauti Pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje šią vasarą, su muzike N. Benotiene
Nuotr. M. Gudinsko

Pinigų nėra, bet...

Punsko valsčiaus biudžetas yra nedidelis, pajamos sudaro apie 1 mln. zlotų, o išlaidų yra daug. Kai nėra pinigų viskam, reikia pasirinkti prioritetinius tikslus arba racionalizuoti išlaidas. Kai kurie punskiečiai, ypač švietimo darbuotojai, sako: kartais jiems atrodo, jog Punsko savivaldybei svarbiau yra nutiesti porą kilometrų kelio ir padengti jį asfaltu, nei išlaikyti lietuviškas mokyklas.

Taip pat manoma, kad valsčius turėtų racionaliau planuoti kai kurias švietimo išlaidas. Štai sugretinkime dvi panašaus dydžio kaimo mokyklas: lenkišką ir lietuvišką. Lietuviškoje yra 20-30% daugiau užsiėmimų, negu lenkiškoje (lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, Lietuvos geografijos). Paradoksalu, bet pasirodo, kad lietuviškos mokyklos vienam mokiniui išlaikyti valsčius skiria 6,758 zlotus, o lenkiškos – 9,791 zl, taigi trečdaliu daugiau. Tai reiškia, kad lenkiška mokykla "suvalgo" dalį padidintos paramos, skirtos padengti papildomoms išlaidoms mažumų mokyklose. Panašiai atrodo situacija ir Punsko mokykloje, kurioje veikia lygiagrečios lietuviškos ir lenkiškos klasės. Viena iš priežasčių yra ta, kad nors lenkiškose klasėse yra labai mažai mokinių, jos nėra jungiamos, kaip tai daroma lietuviškose kaimo mokyklose.

Dvigubi standartai

Kai Lietuvoje buvo įgyvendinama švietimo reforma, Lenkijoje kilo didžiulis triukšmas, kad štai bus likviduojamos mažos lenkiškos kaimo mokyklos. Taip neįvyko. Pvz. Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose nebuvo uždaryta nė viena lenkiška mokykla, nors Lietuvoje, kaip ir Lenkijoje, vyksta mokyklų stambinimo procesas.

Kodėl vienai mažumai daroma išimtis, o kitai ne? Kalbama, apie paritetą, bet mes jo pasigendame, – sako Lenkijos lietuviai. Iki šiol Lenkijos švietimo ministerija nepatenkino lietuvių prašymo sudaryti galimybę pradžios mokyklos mokiniams baigiamuosius egzaminus laikyti gimtąja kalba bei įtraukti lietuvių kalbą į privalomų egzaminų sąrašą. Tokią teisę ir galimybę turi Lietuvos lenkiškų mokyklų mokiniai.

Yra ir daugiau pavyzdžių, liudijančių apie tai, kad Lietuvos lenkams ir Lenkijos lietuviams taikomi skirtingi standartai. Neseniai išleistas Lenkijos švietimo ministerijos potvarkis, dėl kurio nebuvo tartasi su suinteresuotais visuomenės atstovais, susiaurino gimtosios kalbos vartojimą tautinių mažumų mokyklose, pvz. nuo kitų mokslo metų lenkų kalbos turės mokytis šešiamečiai, kurie lanko nulinę klasę. Kai Lietuva svarstė galimybę išplėsti valstybinės kalbos mokymą tautinių mažumų mokyklose, ir tai ne pradinėse klasėse, o vyresnėse, Lenkijoje kilo baisus triukšmas, kad Vilnius nori nutautinti lenkus.

Lietuvos fotografų paroda

Ji įvyko Kanados sostinėje Otavoje – Gatineau (Hull) "Centre culturel Jacques-Auger"

Lietuvos ambasados Kanadoje darbuotojai kartu su Gatineau miesto pareigūnais, surengė pirmą Šiaurės Amerikoje tokią parodą vasario 6-23 d. Atidaryme ambasadorė Sigutė Jakštonytė pasveikino svečius, kurių buvo daugiau kaip 120, jų tarpe – diplomatai, valdžios pareigūnai, meno entuziastai, krašto ir apylinkės lietuvių bendruomenių atstovai. Šios parodos oficialus atidarymas sutapo su Vasario 16-tos šventė. Ambasadorė trumpai apibūdino šventės reikšmę, pasidžiaugė, kad dabartinės sąlygos leidžia Lietuvos menininkams parodyti savo talentus visame pasaulyje.

Ambasadorė, dėkodama Gatineau miestui už bendradarbiavimą rengiant šią parodą, įteikė merui Yves Ducharme įrėmintą nuotrauką šokėjos, paruoštą Sauliaus Paukščio, kuris buvo atvykęs rengti šios parodos ir dalyvavo atidaryme.

Sujaudintas meras nuoširdžiai dėkojo ir džiaugėsi, kad sklandžiai galima bendradarbiauti su Lietuvos ambasada. Priminė pereitų metų gintaro parodą, pirmą bendrą renginį, kuris sulaukė didelio pasisekimo, gausių lankytojų susidomėjimo.

Po oficialaus atidarymo svečiai, kurių buvo per 100, apžiūrėjo fotografų darbus, atspindinčius Lietuvos kultūrą ir gyvenimą. Šią parodą sudarė 41 darbas. Štai jų autoriai: Arūnas Baltėnas, Gintautas Sulgaitis, Gintautas Trimakas, Saulius Paukštys, Rūta Dipalytė, Raimundas Urbonas ir Remigijus Treigys. (Iš šių septynių Stulgaitis ir Urbonas jau yra mirę).

Lietuvos meno kritikas Ernestas Paulskis šitaip apibūdina parodos dalyvius: "Sovietiniais laikais jie visi buvo oficialūs *outsiders*. Tai morališkai dėkinga pozicija – kokybiškai kuriantys opozicionieriai gavo tuometinių profesionalų pagarbą, populiarumą ir beveik neribotą kūrybos kreditą. Jie buvo tiesiog mylimi. Tie, kurie nemirė ir nežuvo, šį pasitikėjimą panaudojo maksimaliai. Aš žinau daug stalčių, kuriuose savo pastovią vietą surado šios parodos autorių kūrinių atspindžiai. Pavartai juos, kaip kortas praleisdamas tarp pirštų, savo kažką prisimeni ir padedi atgal. O ko daugiau reikia iš fotografijos?"

Verta pabrėžti, kad nemažai komentarų sulaukė juodabalta fotografijos, o ne spalvotos, prie kurių esame pripratę. Vaizdai meniški – jie suviliojo stebėtojų žvilgsnius ir dėmesį. Darbai buvo parduodami: $70 už mažas portreto nuotraukėles (Saulius Paukštys), išdirbtas keramikoje (Rūta Dipalytė), iki $500 už didesnes įrėmintas fotografijas.

Svečiai šnekučiavosi ir vaišinosi skaniai paruoštom gėrybėm. Ypatingo dėmesio sulaukė lietuviškas "brandy" ir fontanas, iš kurio bėgo šokoladas.

Rūta Kličienė

Vasario 16-tosios proga Lietuvos ambasados surengtos nuotraukų parodos atidaryme. Iš k. Raimundas Kličius, KLB Otavos apylinkės pirm. Rūta Kličienė, Erikas Jurgitas, Julija Jurgitienė, Ramunė Žitikienė (ambasados administratorė), Lietuvos ambasadorė Sigutė Jakštonytė

KELIAUTOJO UŽRAŠAI

Rudenėjančioje Europoje pasižvalgius

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Perėjos

Perėjimai per sieną buvo keliose vietose, bet žymiausias iš jų buvo Charlie vardu vadinamas, prie kurio dabar sustojome. Pati siena padaryta iš cemento plokščių, o viršus apraizgytas spygliuota viela. Dalis likusios sienos apie kilometrą ilgio yra dailininkų ištapyta vaizdais, kuriuos atliko 118 dailininkų iš 21 šalies. Tai dabar atrodo kaip ilga spalvota galerija.

Sustojam padaryti nuotraukų ir prie sargybos vietos, kur buvom vakare atėję. Čia, prie smėlio maišų barikados, stovėdavo sargyba, o dabar ant šaligatvio pardavinėjami suvenyrai – rusiškos kepurės, diržai ir kt. Čia jau vaikščiojo daug turistų, vienas būrys po kito spraksėdami foto aparatais ir rinkdamiesi išstatytus pirkinius.

Toliau važiuojant autobusu per miesto gatves, daugelis jų uždarytos, nes šiandien Vokietijos sujungimo šventė, todėl vyksta oficialūs minėjimai. Dėl to nukentėjo mūsų numatytos aplankyti vietos, pvz. negalėjom privažiuoti iki Reichstago rūmų, o pėstiems eiti nebuvo laiko ir per toli.

Pergamon muziejus

Taip važinėjant po miesto gatves pasirodo mėlyname danguje saulė ir visai šilta pasidaro, nors iš ryto buvo vėsu. Atvykstam prie Pergamon muziejaus, kur yra sutelkta daug senovės graikų iškasenų, rastų 1899 m. Milžiniško dydžio pastatas, didžiulės salės, pripildytos to laikotarpio iškasenų, statulų, freskų, šventyklų kolonų. Čia laisvai vaikščiojom po atskiras sales, kur paskirti vadovai rodė ir aiškino. Muziejuje ilgokai užtrukome ir po to grįžome į viešbutį.

Potsdame

Popietis laisvas, bet yra papildomai apmokėjus ekskursija į Potsdam, kainavusi 35 dol. Beveik visi vykstame. Čia 1945 m. vasarą vyko didžiųjų konferencija, atidavusi Europą komunistų vergijon. Atvykę apžiūrėjom ir apvaikščiojom *Sanssouci* rūmus, kur vyko tie nelemti pasitarimai, konferencijos salę, atskirų delegacijų kambarius. Konferencijos kambaryje, kur vyko posėdžiai, vyrauja didelis apvalus stalas, prie kurio sėdėjo delegacijos, buvo specialiai rusų užsakytas ir padarytas Lietuvoje. Ši konferencija įvyko Potsdame todėl, kad Berlyne nebuvo tinkamos vietos, taip viskas karo metu buvo sugriauta, sunaikinta. Todėl buvo pasirinkta vietovė ir nesugriauti kunigaikščio rūmai, apsupti parko su aukštais ąžuolais. Išėję iš rūmų pasivaikščiojom po parką, kuris prieina prie ežero. Grįžom prie autobuso, kuris parvežė atgal į viešbutį. Taip šios dienos išvyka pasibaigė.

Po 57 metų prie Oderio

Berlyne sustojimas baigėsi, ir rytą keliamės anksti prieš penkias, nes laukia ilga kelionė Lenkijos sienos ir Varšuvos link, nes reikia nuvažiuoti 600 km. Iš viešbučio išvykom dar tamsoje ir per valandą pasiekėm Frankfurt am Oder, kur jau siena. Diena debesuota, saulės nėra, gan šaltas vėjas traukia. Pervažiuojam Oderio upę ir jau atsiduriam Lenkijoje. Čia, lenkų pusėje, užtrukome gerą valandą muitinėje, kol surinko ir sušlampavo pasus. Nieko netikrino, tik reikėjo laukti. Leido iš autobuso išlipti ir nueiti į išvietes, kur už pasinaudojimą reikėjo sumokėti po 1.5 zloto. Ten galėjom ir pinigus išsikeisti į zlotus. Apie devintą val. vėl keliaujam jau Lenkijoje. Praslenkam pro didžiulę sunkvežimių eilę, išsitiesusią kelis kilometrus, laukiančią įvažiavimo į Vokietiją.

Lenkijos pusėje kelias geras, asfaltas tik dviejų linijų. Pakelėje labai daug miškų, bet pavienių sodybų prie kelio nėra. Pravažiuojam tik kaimus ir miestelius. Pervažiuojant per Oderio upę, kur aplink daug pelkių ir miškų, atgyja galvoje vaizdai, kai 1945 m. balandžio 25 d. čia slegiamas ant pečių nešamo kulkosvaidžio atsidūriau persikėlime per Oderį. Buvau pagautas apsupime Pomeranijoje prie Lauenburgo, prievarta paimtas į Raudojąją armiją ir be apmokymo atsiųstas į fronto liniją. Tą dieną ištisai žygiavom artyn Oderio upės, o rusai daužė Štetiną ir Oderio linijas. Tai buvo paskutinės lemiamos dienos fronto persilaužime. Ir mūsų dalinys skubiu tempu buvo genamas artyn prie Oderio. Visą dieną žygiavę sustojom prie pat Oderio upės miškelyje ir laukėm nakties.

Sutemus užpuolė vokiečių lėktuvai, nes kelyje buvo didelė kamšatis. Visus kulkosvaidininkus paskyrė šaudyti į lėktuvus. Bet mus sunkiai sugaudė, nes kai tik vokiečiai pradėjo bombarduoti, visi išlakstė kur kam pakliuvo slėptis. Triukšmas, šauksmai, komandos ir keiksmai. Susimaišė daliniai, vieni bėga šen, kiti ten. Vokiečių ugnis iš antros pusės gana stipri, bijom, kad mūsų dalinys pirmas negautų keltis per Oderį. Per visą naktį vyko didžiulis rusų sutrauktas bombardavimas vokiečių pozicijų rengiant persikėlimą per Oderį.

Prieš rytą prasidėjo per upę kėlimasis. Užvirė tikras pragaras, nebegalima atskirti kur savieji šaudo, kur vokiečiai. Pagaliau, nušlavus kelias laivelių bangas, sudaromas antroje pusėje prietiltis. Tik atsidūrę antroje pusėje suprantam, kodėl rusai čia paklojo tūkstančius vyrų. Nenuostabu, kad Oderio vanduo buvo raudonas. Upė toje vietoje plati, šakojasi į dvi upes, o toje santakoje baisios pelkės ir krūmokšniai. Per pelkes eina vienintelis plentas, kurio šonais vokiečiai išstatė bunkerius, iškasė apkasus, nors ir vandens apsemtus, bet atkakliausiai gynė kiekvieną pėdą. Klaikus vaizdas slenkant tolyn: pilna pakelė lavonų, kai kurie mirksta vandenyje, užmušti arkliai, išmėtyti ginklai, padargai.

Priartėjam prie Oderio vagos, o laimei jau permestas pontoninis tiltas, per kurį riaumodami rieda tankai, o mes jau antroji banga be sustojimo žygiuojam pirmyn paskui bėgančius vokiečius... Likome gyvi...

Sėdint autobuse

Slogučiu atgyja prisiminimai dabar žvelgiant į ramų Oderio vandenį, o prieš 57 metus čia dundėjo patrankų šūviai, kelio pakraščiais gulėjo žuvę, o per upę jau buvo ištiestas pontoninis tiltas, per kurį persikėlėm į kitą pusę. Vyko karas, žygiavom skubėdami į vakarus, o dabar sėdėdamas patogiam autobuse važiuoju į rytus...

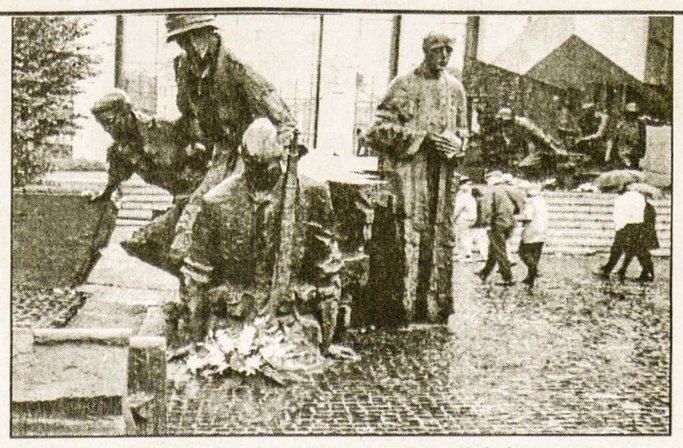

Paminklas Varšuvos sukilėliams II Pasaulinio karo metu

Tas persikėlimas per Oderį vyko netoli Štetino miesto, o dabar įvažiavom per Frankfurtą. Tai jau kita vietovė, tik ta pati upė plačiai plaukia. Taigi neteko važiuoti ta Lenkijos dalimi, kurią ji gavo iš Vokietijos.

Poznanė-Varšuva

Važiuojant tolyn nuo Frankfurto pasidaro visai rudeniškas oras, dangus apsitraukia debesimis, pradeda lyti, kelias blizga lietaus plaunamas. Judėjimas kelyje stiprus, daug sunkvežimių, kuriuos sunku pralenkti. Vidurdienį pasiekiam Poznanę, turinčią 600,000 gyventojų. Tai didelis Lenkijos miestas. Čia stovime visą valandą pietums.

Išvykstant iš Poznanės bandė saulė jau išlysti ir nustojo lyti. Tačiau toliau važiuojant dangus vėl apsiniaukė, pasidarė tamsu. Pakelėje medžių lapai krenta, o kelias šlapias. Autobuse visi tyliai susigūžę sėdim be didelių kalbų.

Artėjant prie Varšuvos pakelėje matosi daug sodų ir daržovių laukų, ypač daug kopūstų. Medžiai visai nurudę, kai kurių ir lapai nukritę. Įvažiuojant į Varšuvą apstojo lyti, o 6 v.v. buvom jau prie paskirto viešbučio. Iš Berlyno iki Varšuvos padarėm 600 km per 13 valandų. Apsistojam "Holiday Inn", pačiame Varšuvos centre.

(Bus daugiau)

Berlynas: buvęs JAV perėjimo punktas

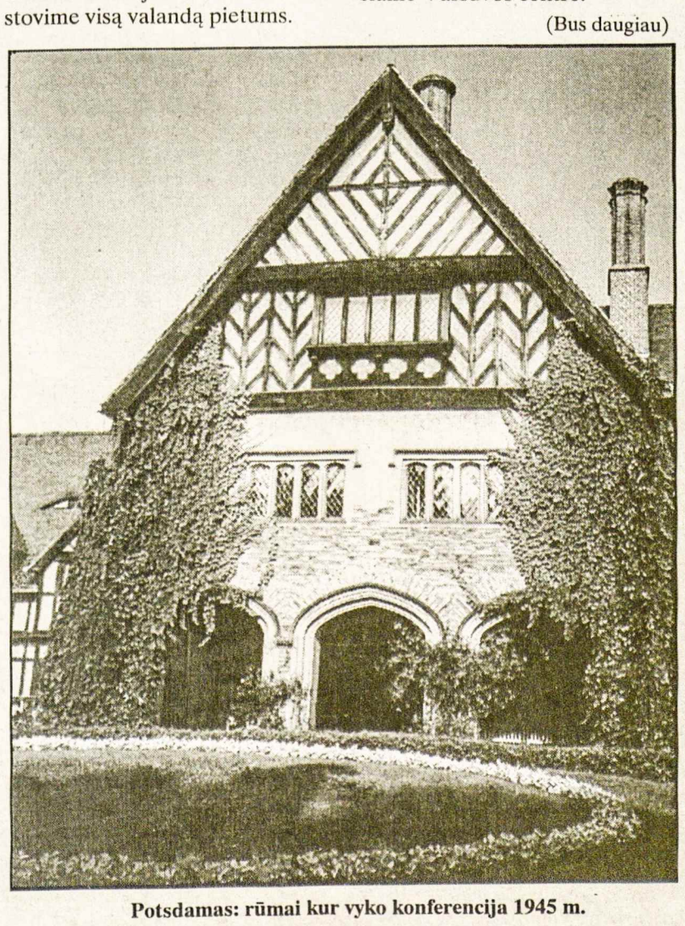

Potsdamas: rūmai kur vyko konferencija 1945 m.

"Saleziečių žinioms" - 75 metai

STANISLOVAS EUGENIJUS PONIŠKAITIS

Sausio 24, šv. Pranciškaus Salezo, pagrindinio saleziečių dangiškojo globėjo ir žurnalistų dieną, įvyko *Saleziečių žinių* 75-kių metų sukakties minėjimas. Italų kultūros instituto salėje Vilniuje. Salės priekyje buvo saleziečių kongregacijos įsteigėjo šv. kun. J. Bosco didelis paveikslas, perrištas jubiliejine juosta ir papuoštas gėlių puokštėmis. Salėje vos tilpo kviesti svečiai, *Saleziečių žinių* leidėjai bei platintojai.

Konferenciją vedė *Saleziečių žinių* administratorius ir atsakingasis leidinio redaktorius italas kun. salezietis A. Barelli.

Nuo 1927 m. gruodžio mėn. *Saleziečių žinios* spausdinamos ir lietuvių kalba. Nuo to laiko buvo informuojama apie salezietiško gyvenimo įvykius. Žurnalas buvo spausdinamas Italijoje, o jame rašė lietuviai saleziečiai gyvenę, ir dirbę Turine.

Pirmasis sveikinimo žodį tarė apaštalinis nuncijus Lietuvai arkivyskupas dr. Peter Stephan Zurbriggen. Jis išreiškė nuoširdžiausius sveikinimus *SŽ* redaktoriams, leidėjams, bendradarbiams. Nuncijus pasigėrėjo Lietuvoje besidarbuojančiais dviem Don Bosco idėjos sekėjais kunigais italais – A. Barelli ir M. Bianco. Perskaitė popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimo telegramą. Popiežiaus sveikinimas palydėtas apaštaliniu palaiminimu.

Sveikinimo kalbą pasakė ir Italijos ambasadorius Lietuvai Bernardo Uguccioni. Jis pažymėjo, kad visais laikais Italijos ir Lietuvos saleziečių ryšiai buvo nuoširdūs, paremti tarpusavio pagalba ir bendradarbiavimu.

Saleziečių žinios, 2002, nr. 1

Kultūrinio ir dvasinio bendradarbiavimo indėlis, kurį lietuviai saleziečiai dovanojo Italijai, yra paliudytas daugelio pašvęstojo gyvenimo asmenų, kurie yra gyvenę, studijavę ar dirbę apaštalinį darbą įvairiose Italijos vietose.

Su meile ir pagarba ambasadorius prisiminė pirmąjį lietuvių saleziečių centrą Italijoje Perosa Argentina vietovėje netoli Turino, į kurį sukvietė gausų lietuvių jaunuolių būrį kun. Antanas Skeltys, kad jie čia gilintųsi į studijas ir į savo salezietišką pašaukimą. Kun. A. Skeltys buvo šios saleziečių įstaigos kūnas ir siela.

Po karo, kurio metu lietuviai saleziečiai, gyvenę Turine, parodė ryžtą ir krikščioniškas dorybes, slėpdami, saugodami ir globodami lietuvius kareivius, pabėgusius iš nacių gretų. Buvo atidaryta Kastelnuovo kolegija, kurioje lietuviai saleziečiai, negalėdami grįžti į savo tėvynę, auklėjo savo tautiečius, ugdė juose meilę žmogiškoms bei krikščioniškoms vertybėms. Tenykščiai italų žmonės turėjo puikią progą pažinti lietuvius iš jų išsiauklėjimo, nuoširdumo ir gražaus elgesio. Uždarius Kastelnuove kolegiją, nauji saleziečių namai Fraskatyje tapo ilgus dešimtmečius daugeliui lietuvių, atklydusių iš viso pasaulio, pagrindiniais namais, iš kurių sklido salezietiška šv. kun. J. Bosco dvasia. Daugelis lietuvių saleziečių buvo italų visuomenės priimti ir kaip Italijos piliečiai, gavę ne tik Italijos pilietybę, bet ir sulaukę įvairių viešų pripažinimų už savo darbštumą ir nuopelnus įvairiose srityse.

Ambasadorius paliudijo, kad Lietuva gali didžiuotis savo sūnumis, kurie ne vienerius metus praleido Italijoje. Jie darė garbę savo Tėvynei Lietuvai, padėjo geriau ją pažinti tiems, kuriuos sutikdavo, sužadindami simpatijas jų širdyse savo gimtajam kraštui ir paguodą sovietinės okupacijos metais.

Draugystės ir simpatijos tarp Italijos ir Lietuvos buvo saleziečių nuolat stiprinami dar ir kitu atžvilgiu. Lietuvoje garsinant jaunimo šventąjį kun. J. Bosco bei paverčiant vaisingu Italijoje gautą pasirengimą, saleziečiai tolimą Italiją padarė artima sau šalimi. Nuo 1930-ųjų metų iki pirmųjų saleziečių centrų įsteigimo Lietuvoje kontaktai su Italija buvo tvirti ir pastovūs. Prieš karą, ypač salezietiškoje Vytėnų ir Kauno aplinkoje, buvo įprasta girdėti italų kalbos žodžius. Saleziečių misijos pradininkas Lietuvoje kun. Antanas Skeltys norėjo, kad jaunuoliai dar Lietuvoje išmoktų italų kalbos; juk ne visi turėjo vykti į noviciatą Turine, bet visi turėjo būti praturtinti šia kalba. Tokiu būdu lietuviai, užmezgę ryšius su šv. kun. J. Bosco sūnumis, susidurdavo su italų kalba bei kultūra.

Sovietinės okupacijos metais kontaktai su Italija tapo retesni, bet neišnyko. Liko laiškai, prasiskverbę pro geležinę uždangą, keletas religinių žurnalų (tarp jų ir *SŽ*). Ir dvasininkų kelionės Italijon, kuriems kartais pavykdavo gauti leidimus lydėti Bažnyčios hierarchus... Visa tai padėjo išsaugoti kultūrinį palikimą.

Po to sekė nuostabūs įvykiai, atvedę Lietuvą į Nepriklausomybę 1990 m. Jaudinantis buvo sugrįžimas į savo Tėvynę Lietuvą senyvo amžiaus saleziečių iš įvairių pasaulio šalių, trokštančių padėti savo šaliai dvasiškai atgimti. Jų gera valia ir troškimai jau nežengė kartu su jaunystės dienų entuziazmu ir energija. Tuo būdu teko stiprinti saleziečių jėgas jaunesnių saleziečių pajėgomis, atvykusiais iš užsienio. Tad ir matome dabar kelis kunigus saleziečius, atvykusius į Lietuvą darbuotis bei sutvirtinti saleziečių bendruomenes (Kaune – Palemone italas kun. Massimo Bianco, Vilniuje italas kun. Allessandro Barelli, du lenkai kunigai Jacek Paszenda, Vladyslav Mikulevič). Ir šiuo būdu toliau tęsiasi Italijos ir Lietuvos tarpusavio bičiulystė ir bendradarbiavimas. Darbo dirva plati. Don Bosco idėjų skleidimo atžvilgiu Lietuva jau tapo tarsi misijų karštu.

Italijos ambasadorius *SŽ* 75-ojo jubiliejaus proga nuoširdžiai pasveikino visą saleziečių šeimą ir padrąsino lietuvius saleziečius bei atvykusius iš kitų šalių skleisti šv. kun. J. Bosco charizmą ir toliau uoliai darbuotis branginant tuos dvasinius pamokymus, kuriuos šv. kun. J. Bosco skleidė visiems savo sekėjams. Ambasadorius savo pasveikinimo kalbą užbaigė nuoširdžiu linkėjimu būti tarsi naujuoju mūsų dabarties šv. kun. J. Bosco jaunimui, visai Lietuvos visuomenei.

Konferencijos metu buvo perskaitytas naujojo saleziečių vyriausiojo redaktoriaus, kuris buvo išrinktas 2002 m. balandžio mėn. saleziečių 25-oje generalinėje kapituloje, sveikinimas. Naujasis saleziečių redaktorius yra meksikietis kun. Pascual Chavez, tapęs kunigo Bosco IX-uoju įpėdiniu.

Nuo pat pirmosios 1875 m. laidos *SŽ* peržengė Pjemonto ir Italijos ribas, pasklisdamos po pasaulį kartu su saleziečių kongregacija. Dar kun. J. Bosco esant gyvam, žurnalas jau buvo išleistas ne vien italų kalba. Šiandien *SŽ* spausdinamos daugiau nei 50 kalbų ir reprezentuoja spaudos organą, kurį saleziečių kongregacija laiko prioritetiniu bendraujant saleziečių šeimos viduje bei su aplinkiniu pasauliu.

Gydytojo dailė

Dr. Audrius Plioplys – gydytojas ir dailininkas

EDVARDAS ŠULAITIS

Čikagoje gyvenantis pasižymėjęs gydytojas neurologas dr. Audrius Plioplys, baigęs *University of Chicago* ir dirbęs Mayo klinikose, garsėja ne tik savo profesijoje, bet ir dailės srityje.

Jo kūrinių parodos rengiamos ne tik lietuvių Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, bet ir amerikiečių. Apie dr. A. Plioplį ilgoką rašinį su jo nuotrauka vasario 6 d. paskelbė populiarus *Chicago Tribune* dienraštis, kuriame plačiai pasakojama šio lietuvio veikla.

Ten rašoma, kad Plioplys gimęs lietuvių tėvų šeimoje Toronto mieste, Čikagon atvykęs savo vaikystėje. Baigęs *St. Rita High School* 1968-siais. Dabar, sulaukęs 51 metų amžiaus dirba kaip vaikų neurologas ir neuromokslininkas-tyrinėtojas. Dėl savo profesinių įsipareigojimų mūsiškis negali ilgiau atsidėti dailei, tačiau porą dienų savaitėje stengiasi jai skirti. Taip pat dalį laiko skiria šeimai: žmonai Sigitai (ji yra psichiatrė, dirbanti *Children's Memorial* ligoninėje), ir jų 10 ir 17 metų dukroms. Jie visada susėda pietauti namuose gamintų valgių kaip šeima.

Vasario 7 d. buvo atidaryta nauja dr. Plioplio paroda "Flat-file Photography" galerijoje, 118 N. Peoria St., Čikagoje ir pavadinta *Neurotheology*. (Ji veiks iki balandžio 25 d.).

Dr. Plioplio kūryba yra savotiška: stengiasi atsakyti į klausimus – kas yra galvojimas, kas yra atmintis? Todėl jo darbuose vyrauja įvairios smulkios linijos, primenančios brėžinius, o dar geriau – voratinklius.

Kaip rašo *Chicago Tribune*, dr. Plioplys turi ir daugiau pomėgių – mėgsta daržininkystę, senųjų automobilių atnaujinimą, lenktyniavimą "Porsche" automobiliais, monetų rinkimu ir t.t.

Iš *Chicago Tribune* paskelbtos medžiagos galima susidaryti vaizdą, kad dr. Plioplio kūryba amerikiečiai tikrai domisi. Cituojamas vienas žmogus, kuris sakosi, kad dr. Plioplio kūryba jo galvoje sukėlė gaisrą.

Lietuviams, žinoma, yra miela, kad mūsų tautiečiai neužsidaro savo profesiniuose labirintuose, stengiasi reikštis įvairiose, net ir kūrybinėse, sferose, tuo rodydami lietuvišką atsparumą ir dvasinę kultūrą šio krašto gyventojams.

Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius (vad. Aldonos Vaitonienės) daugelį metų rengė parodas lietuvių paviljonui "Vilnius" dalyvaujant tautybių festivalyje "Metro Caravan", kelis sykius laimėjo premijas už geriausią parodą Nuotr. L. Nakrošienės

Šventojo Kazimiero paveikslėlis, išleistas lietuvių kolegijos Romoje su atitinkama malda lietuviškai ir angliškai antroje paveikslėlio pusėje. Paveikslėlio autorius nenurodytas

Naujas laikraštis Čikagoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Kai ankstesnės kartos įsteigtieji lietuviški laikraščiai JAV užsidaro, nerasdami skaitytojų ir lėšų savo egzistencijai, naujai į šį kraštą atvykusieji per mažiau negu trejų metų laikotarpį pradėjo Čikagoje leisti jau antrą savaitraštį.

Vasario mėnesio pradžioje užsienio lietuvių sostine vadinamoje Čikagoje buvo pradėtas naujojo lietuvių laikraščio *Info Tilto* leidimas. Šis savaitraštis, tiesa, gana kuklus – tik aštuonių puslapių apimties, tačiau leidžiamas su spalvotomis nuotraukomis ir iliustracijomis. Visi naujojo savaitraščio darbuotojai – neseniai į šį kraštą atvykusieji žmonės. Leidėju pasirašo Arūnas Maknauskas, redaktorė – Stefa Tamoševičienė. Du pirmojo numerio bendradarbiai – Šarūnas Valentinavičius ir Ramūnas Vilpišauskas gyvena Vilniuje. Šio savaitraščio leidėjas įžanginiame žodyje sako: "Tikimės, jog neturėtume pasiklysti negausios lietuviškos spaudos Amerikoje rinkoje. *Info Tiltas*, iš tiesų – tiltas tarp Amerikos ir Lietuvos". Šis leidinys tikisi išgyventi iš skelbimų, nes jis nemokamai dalinamas lietuvių krautuvėse ir prekybos vietose Čikagoje ir jos apylinkėse. Tik tie, kurie norės leidinį gauti paštu, turės mokėti už persiuntimą.

Nemokamus laikraščius, tik didelės apimties, jau seniai leidžia ir platina Čikagos lenkų, rusų ir kitų tautybių žmonės. Lietuvių tarpe tai pirmasis bandymas.

Prieš nepilnus trejus metus neseniai Čikagoje apsigyvenusio Broniaus Abručio pradėtas leisti *Amerikos lietuvio* savaitraštis iš menko leidinėlio pasidarė didžiausiu JAV lietuvių leidiniu. Jo dabartinė apimtis – net 24 puslapių. Jį tiražu aplenkia tik jau beveik šimtą metų leidžiamas *Draugo* dienraštis, kurio tiražas visą laiką mažėja, o *Amerikos lietuvio* – pastebimai auga. Atrodo, kad naujieji ateiviai Amerikoje pasigenda profesionalios spaudos ir ji čia gali rasti paklausą. Ta konkurencija gali paskatinti seniau pradėtus JAV lietuviškuosius laikraščius ir jų leidėjus labiau pasitempti medžiagos pateikime savo skaitytojams.

Nuo *Info Tilto* antrojo numerio šis naujas laikraštis išeina 12 puslapių apimties. Kadangi šis leidinys mažai spausdina čikagiečius lietuvius liečiančios medžiagos, juo susidomėjimas čikagiečių tarpe iki šiol yra gana menkas. Net ir nemokamai spausdinamų asmeninių skelbimų savaitraštyje nedaug užtinkama. Be to, reklaminių skelbimų taip pat nedaugėja. Tai leidėjus, kiek, patirta, nelabai džiugina.

Tačiau norisi pasveikinti šiuos lietuviškos spaudos entuziastus ir palinkėti jiems rasti jėgų ir pinigų kuo ilgiau išsilaikyti. Kiekvienas lietuviškas laikraštis yra reikalingas.

Atsiųsta paminėti

Zigmas Zinkevičius, RINKTINIAI STRAIPSNIAI, II. Valstybė ir kalba. XX amžius. Rytų Lietuva. Redaktorė – Agota Sriubienė. Leidėjas – Lietuvių katalikų mokslo akademija (A. Jakšto 9, Vilnius). Tiražas – 400 egz. Vilnius, 2002 m., 624 psl. Dalis teksto – angliškai, rusiškai, latviškai, vokiškai.

LITUANUS. The Lithuanian Quarterly. Volume 48: 4 (2002). Editorial office: Lituanus, Violeta Kelertas, 1628 University Hall, University of Illinois at Chicago. Administration: Lituanus, Arvydas Tamulis, 47 West Polk Street, Suite 100-300, Chicago, IL 60605 – 2000, USA.

Vytautas Meška, LAIŠKAI IŠ BIRŠTONO. Rinkinys straipsnių sveikatos klausimais, spausdintų *Tėviškės žiburių* savaitraštyje. Redagavo Vladas Vaitkevičius. Įvadiniai žodžiai – *TŽ* redaktoriaus kun. dr. Prano Gaidos-Gaidamavičiaus ir prof. Algimanto Marcinkevičiaus, M.D., Ph.D. Išleido leidykla "Naujasis amžius" (Papilio g. 5, Kaunas 3000). Tiražas – 1000 egz. Kaunas, 2002 m., 288 psl.

Vytautas Landsbergis (parengė), **ČESLOVAS SASNAUSKAS. Tekstai: gyvenimas ir kūryba.** Redaktorės – Jadvyga Kardelytė, Liuda Sidarienė. Leidėjas – "Katalikų akademijos" leidykla (A. Jakšto 9, Vilnius 2600). Vilnius, 2002 m., 156 psl. Tai 1980 m. išleistos V. Landsbergio knygos *Česlovo Sasnausko gyvenimas ir darbai* papildymas. Leidinį sudaro oficialūs ir privatūs raštai, paskaitų ir pastabų rinkinys, raštai spaudai, Č. Sasnauskui rašyti laiškai.

Sigitas Jegelevičius, NEMUNAITIS IR JO PARAPIJA. Nemunaičio parapijos 380-osioms metinėms. Monografija, I ir II knyga. Redagavo dr. Antanė Kučinskaitė. Išleido Lietuvių katalikų mokslo akademija (A. Jakšto 9, Vilnius). Recenzavo prof. habil. dr. Liudas Truska ir doc. dr. Algis Kasperavičius. Įvadinis žodis LKMA pirmininko vyskupo Jono Borutos, SJ, lietuviškai ir angliškai. Vilnius, 2002 m., 1368 psl. Tiražas – 40 egz.

METRAŠTIS XXI Lietuvių katalikų mokslo akademijos. Parengė redakcinė kolegija, kurios pirmininkas yra vysk. dr. Jonas Boruta, SJ. Redagavo komisija: pirm. prof. Vacys Milius, Algimantas Katilius, dr. Antanė Kučinskaitė, dr. Elena Neniškytė, dr. Saulius Girnius. Spaudai parengė – J. Kardelytė, L. Sidarienė. Išleido "Katalikų akademijos" leidykla (A. Jakšto 9, Vilnius). Tiražas – 300. Vilnius, 2002 m., 703 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Mokyklinė Lietuvos istorija buvo išleista kompaktinėje plokštelėje. Joje sudėti penki istorijos vadovėliai, parengti pagal Švietimo ir mokslo ministerijos sudarytas bendro lavinimo mokyklų programas VII-XII klasėms. Šalia istorijos teksto, aprėpiančio laikus nuo Lietuvos priešistorės iki 2000 metų (iš viso 13 tūkstantmečių), kurį parengė 32-jų Lietuvos istorikų grupė, plokštelėje duodama žaidimų, kryžiažodžių istorinėmis temomis. Pasak doc. E. Jovaišos, vadovėlis plokštelėje yra daug patogesnis už knygos formatą, nes iš jos galima nusikopijuoti tekstinę ir vaizdinę medžiagą referatams, namų darbams, dirbti su vaizdo ir garso siužetais.

Gargždų miestas šiais metais mini 750 metų jubiliejų. Pagrindiniai renginiai vyks rugpjūčio 14-17 dienomis: bus pagerbti miesto garbės piliečiai, veiks teatralizuotas amatininkų miestelis, jaunimo parkas, seniūnijų sporto šventė, bažnytinės muzikos chorų, solistų ir kamerinių ansamblių koncertai. Daug įvairių renginių vyks per visus 2003 metus. Istoriniuose šaltiniuose Gargždai (Garizda) pirmą kartą minimi 1253 m. Ceklio srities žemių dalybų akte tarp Kuršo vyskupo ir Livonijos ordino. 1792. II.24 Gargždams buvo suteiktos Magdeburgo teisių privilegijos ir herbas. XVII š. prie katalikų šventovės veikė ir parapijinė mokykla; 1931-39 m. per miestą buvo nutiestas Žemaičių plentas, nuo 1950 m. tapo Klaipėdos rajono administraciniu centru. 2001 m. surašymo duomenimis Gargžduose gyveno 15,200 gyventojų.

Šiaulių berniukų choras "Dagilėlis" Čekijos Prahoje vykusiame III Tarptautiniame advento ir kalėdinės muzikos festivalyje *Prahos Kalėdos* laimėjo Aukso diplomą ir Didįjį prizą. Pasak "Dagilėlio" meno vadovo Remigijaus Adomaičio, nuo 1997 m. tarptautiniuose ir Lietuvos konkursuose "Dagilėlis" kasmet laimi didžiuosius prizus ar užima pirmą vietą. *Prahos Kalėdų* festivalio dalyviai buvo suskirstyti į tris kategorijas. Be suaugusių ir vaikų chorų buvo įvesta nauja – atliekančių kalėdinę liaudies muziką. Vaikų kategorijoje varžėsi penki chorai: po vieną iš Čekijos, Lenkijos, Slovakijos, Vokietijos ir Lietuvos. "Dagilėliui" festivalyje atstovavo daugiausia ketvirtos klasės moksleiviai.

(ELTOS, *Lietuvos ryto*, BNS, *7 meno dienos*, LGTIC informacija)

Kultūros ministerijos kasmetinio knygos meno konkurso *Vilnius 2002* laimėtojai jau paskelbti ir apdovanoti Tarptautinės Baltijos valstybių knygų mugės metu, š. m. vasario 21 d. "Litexpo" parodų centre. Iš 95 konkursui pateiktų knygų antrajam konkurso ratui buvo atrinktos 29, o trys premijos buvo paskirtos šiems dailininkams: I premija Birutei Žilytei už knygą *Algirdas Steponavičius. Paslaptingas būties švytėjimas* (R. Paknio leidykla, spaustuvė "Sapnų sala"), II premija Eugenijui Karpavičiui už knygą *Lietuva žemėlapiuose* (leidėjas – Lietuvos valstybinis muziejus, spaustuvė "Sapnų sala") ir III premija Irenai Daukšaitei-Guobienei už knygą *Gerai, bet nelabai* (leidykla "Žara", spaustuvė "Spindulys"). Taip pat buvo paskirta ir dešimt paskatinamųjų premijų.

Lietuvos dailininkų sąjungos premija buvo paskirta Birutei Žilytei, laimėjusiai pirmąją Kultūros ministerijos premiją. Vilniaus dailės akademijos premija, skiriama jaunam dailininkui ar dailininkei, šiemet teko Sigutei Chlebinskaitei už knygą *Girtuoklių dainos* (Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto leidykla). Iš ekonominio taško žiūrint, premija paskirta vykusiai: valstybėje, kurios žmonės išgeria kasmet beveik po 55 milijonus litrų alkoholio (2000 m. išgerta 54.62 mln. litrų, 2001 m. 54.67 mln., 2002 m. 56.17 mln. litrų) dainuojančių pirkėjų turėtų būti nemažai. Neteko užtikti, kokio dydžio premija jaunai dailininkei buvo paskirta, bet bent litrą stipriosios tikriausiai pridėjo.

Viktoras Alekna, rašytojas, sovietmečio politinis kalinys, Sibiro tremtinys, žurnalistas, *TŽ* bendradarbis, Lietuvos rašytojų sąjungos narys, š.m. pradžioje buvo apdovanotas Stasio Lozoraičio publicistikos premija už ilgametę, vaisingą ir itin intensyvią žurnalistinę veiklą. V. Alekna gimė 1915. III.15, Raseinių gimnaziją baigė 1930 m., studijavo Kauno Vytauto Didžiojo, vėliau Vilniaus universitete lietuvių kalbą. Dirbo mokytoju, 1945 m. buvo suimtas ir išsiųstas į Vorkutos lagerius, kur išbuvo iki 1957 m. Grįžęs dirbo melioratorium, ūkvedžiu, po to 30 metų mokytojavo Širvintų rajone. Pirmąją žinutę išspausdinęs 1932 metais, V. Alekna periodikai paruošė arti pusantro tūkstančio analitinių ir publicistinių straipsnių, apybraižų, recenzijų, eilėraščių, o po Atgimimo beveik kasmet išleidžia po knygą. (*Voruta*, 2003.I.11, nr. 1) **G.K.**

VIKTORAS ALEKNA (su juosta per petį), *Tėviškės žiburių* bendradarbis, gavęs Stasio Lozoraičio premiją Vilniuje už ilgametę žurnalistinę veiklą. Sveikiname!

Iš Sniečkaus poezijos

Viktoras Sniečkus, gimęs Lietuvoje, vaikystėje gyveno Vokietijoje. Įsigijo bakalauro laipsnį Albertos universitete 1959 m. Kanadoje; magistro ir daktaro laipsnius gavo JAV-se. Kanadoje dėstė Waterloo universitete, dabar profesoriauja Kingstono universitete; yra pasižymėjęs mokslininkas chemijos srityje. Jis buvo apdovanotas Gedimino ordinu 2002 m. tarptautinėje chemikų konferencijoje. Jo sūnus **Darius Viktoras Sniečkus,** gimęs 1967 m., studijavo anglų literatūrą Kanadoje, dabar gyvena ir rašo Anglijoje. Jo poezijoje yra eilėraščių apie Lietuvą anglų kalba. Vienas jų – apie senelį:

Antanas Sniečkus (mirė 1974 m.)

Dabar, nes jis sulėtino grubių
rusų
darbininkų antplūdį tais laikais ir
paliko
mažiau suteršta kalbą, sakoma,
jog miręs komunistas
tarnavo savo tautai ir valstybei.
Už tai nebėra atvirų kalbų apie
brolį, žmoną,
vaiką, ištremtus į Sibiro
kankinančią tundrą:
po jo, ir jo paties palikuonims
prieš akis naujutėlė
santvarka be paruošimo ir
Vilniaus parduotuvių
vitrinose spygliuotas amerikietiškas
derlius, greitai parsiduodantis ir
neparsiduodantis.
Vis tik šmėklos – lyg tai
nuolaidžios
jam, vaiduokliui, šmaikščiai
pakilusiam link Chruščiovo
ir per išgriuvusias duris laukan
grybaut. **Vertė RSJ**

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5GI
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.60%
3 metų term. indėlius	3.00%
4 metų term. indėlius	3.25%
5 metų term. indėlius	3.65%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.85%
3 metų GIC-met. palūk.	3.35%
4 metų GIC-met. palūk.	3.85%
5 metų GIC-met. palūk.	3.95%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.10%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.60%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.10%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.20%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.60%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	5.75%
Sutarties paskolas nuo	5.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	4.25%
2 metų	4.60%
3 metų	5.00%
4 metų	5.40%
5 metų	5.60%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.75%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

NUOSAVYBĖS ĮVERTINIMAS PER AUKŠTAS?
Padėsiu paruošti apeliaciją įvertinimui sumažinti. Turit tą padaryti prieš kovo 31 d.

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
416-879-4937
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416 231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416)233-4601
$3.00* off for 1 parcel $3.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

LFK "Lituanikos" ilgametis pirm. Albertas Glavinskas kalba šio klubo surengtoje kalėdinėje šventėje 2002 m. gruodžio 17 d. Westmonte, IL. Šalia jo – Laima Glavinskienė ir Leonas Juraitis Nuotr. Ed. Šulaičio

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

stabdyti JAV pasienyje ir priversti pereiti "specialią registraciją", kur jie bus fotografuojami, apklausinėjami ir paimamos jų pirštų nuospaudos. Šie nauji suvaržymai yra įvedami stengiantis tobuliau apsaugoti JAV nuo galimų teroristų antpuolių.

Ontario premjeras Ernie Eves pakeitė keletą ministerių savo ministerių kabinete ir tuo įžiebė spėliojimus, kad nauji provincinio parlamento rinkimai įvyks dar šį pavasarį. Jis vieną iš savo efektingiausių ministerių, teisingumo ministerį David Young, perkėlė į Savivaldybinių reikalų ministeriją, tuo – politologų nuomone – pabrėždamas, kad ateinančiuose rinkimuose konservatorių platformos pirmoje vietoje bus provincijos miestų problemos. O problemų turi ne tik Torontas, bet ir Otava, Hamiltonas, Kitchener ir kt. Neseniai paskelbtame federaciniame biudžete visiems Kanados miestams buvo skirta palyginti mažai pinigų, $3 bln. per ateinančius 10 metų. Taigi, čia provincijos politikams buvo padovanota arena miestiečių balsų medžiojimui, nes miestų problemos pastaruoju metu vis didėjo, o finansai, gaunami iš provincijos ir federacinio biudžetų vis mažėjo. David Young yra vienas iš nedaugelio konservatorių ministerių, atstovaujančių Toronto rinkiminei apygardai (*Willowdale*), ir jo pastangomis neseniai buvo parūpinta $64 mln. iš provincijos iždo Toronto požeminių tramvajų saugumo patobulinimui.

Kiti kabineto pakeitimai buvo šie: naujuoju teisingumo ministeriu į David Young kėdę buvo paskirtas Norm Sterling, kuris paliko laisvą transporto ministerio kėdę. Ją užėmė buvęs turizmo ministeris Frank Klees. Naujuoju turizmo ministeriu paskirtas užmiesčių reikalų (*rural affairs*) ministeris Brian Coburn. Ernie Hardeman, buvęs kadaise žemės ūkio ministeris, kurį buvęs premjeras Mike Harris 2001 m. pašalino iš ministerių kabineto, buvo sugrąžintas į kabinetą, Brian Coburn postą, kurio titulas tapo pakeistas į savivaldybių reikalų ministerio padėjėjo užmiesčių reikalams.

Antroji protestų banga prieš JAV planuojamą karą su Iraku buvo suorganizuota vasario 15 d. daugelyje pasaulio vietovių, taip pat ir Kanadoje. Kaip žiniasklaida skelbė, 600 pasaulio miestų protestavo apie 6 milijonai žmonių. Kanadoje protesto eisenos buvo Montrealyje (didžiausia Kanadoje, 100, 000 dalyvių), Toronte (80,000 dalyvių), Vankuvery (20,000), Otavoje (2,000), Edmontone (12,000), mažesnės Regina (SK), Windsor (ON), Halifax (NS) ir kitur. Pasauliniu mastu, didžiausios demonstracijos vyko Ispanijos Barcelonoje (1.3 mln.), Italijos Romoje (1.5 mln.), Vokietijos Berlyne (0.5 mln.), D. Britanijos Londone (0.75 mln.), JAV Niujorke (0.5 mln.), Australijos Sidnyje (0.5 mln.). Protesto demonstracija Vilniaus Rotušės aikštėje sulaukė tik 150 dalyvių. Atrodo, kad JT Saugumo taryboje JAV neįstengė įtikinti tarybos delegatų bei viso pasaulio, kad karas yra skubus ir neišvengiamas.

Vasario mėnesį Kanados parlamentas 1995 m. oficialiai pripažino Afro-kanadiečių istorijos mėnesiu. Tai laikas, kai Afro-kanadiečiai mini savo žymūnų, mokslininkų, atradėjų, politikų ir menininkų apasiekimus. Juodaodžiai Kanadoje gyvena jau nuo 1603 metų, kai Mathieu Da Costa atvyko su naujų žemių ieškotoju ir tyrinėtoju Samuel de Champlain kaip jo vertėjas ir navigatorius. Vadinamasis "pogrindžio geležinkelis" (*Underground Railroad*), kuriuo naudojosi nuo slaptavietės iki slaptavietės keliaujantieji iš pietinių JAV valstijų plantacijų pabėgę juodukai vergai, baigdavosi dabartinės Ontario provincijos pietvakariuose. Kanadoje jie buvo geriau apsaugoti nuo "premijų medžiotojų" (*bounty hunters*), kuriems plantacijų savininkai mokėdavo premijas už kiekvieną pagautą ar nužudytą pabėgėlį vergą. *The Book of Negroes*, iš 1783 m. išlikusiame odos viršeliais įrištame istoriniame dokumente randamos detalės apie 3000 juodaodžių, buvusių vergų, kuriuos britai išpirko iš amerikiečių ir 114 laivų atgabeno iš Niujorko miesto į dabartinę Nova Scotia (dalį jų taip pat ir į D. Britaniją) provinciją. Čia jie įsikūrė netoli Halifakso ir pavadino savo gyvenvietę Birchtown, britų generolo, pasirašiusio jų išpirkimo aktą, garbei. **G.K.**

Atitaisymas. *TŽ* 9-nr. prie kom. A. Aleksandravičiaus ir serž. J. Gatavecko nuotraukos minėta "Forensic Identification" konferencija Toronte vyko vasario 24-28 d.d. (ne 27-27 d.d. kaip per klaidą buvo atspausdinta).

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Žaidynės Lietuvoje

Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos respublikos vyriausybės pranešimu, karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejaus proga minėjimo programon įtrauktos ir Sporto žaidynės, kurių atidarymas vyks Vilniaus Vingio parke š.m. birželio 28 d., 12 val. d. ir žaidynių baigmės – Vilniuje birželio 28-29 d.d. Į žaidynes kviečiami ir išeivijos lietuviai sportininkai.

Paraiškas prašoma siųsti Kūno kultūros ir sporto departamentui adresu: Vilnius, Žemaitės 6, LT 2600 aba elektroniniu paštu: milda@kksd.lt arba raslanas@kksd.lt. Asmenys ryšiams:

Milda Laurutėnaitė – Organizacinio k-to atsakinga sekretorė, Kūno kultūros ir sporto departamento, Kūno kultūros strategijos skyriaus vedėja tel. (+370 5)213 54 01, neš. tel. +370 698 77613, el. paštas milda@kksd.lt.

Algimantas Kukšta – Sporto varžybų vykdymo darbo grupės vadovas. Kūno kultūros ir sporto departamento, Sporto strategijos skyriaus vedėjas (+370 5)233 62 13.

Algirdas Raslanas – Užsienio šalių dalyvių priėmimo darbo grupės vadovas, Kūno kultūros ir sporto departamento, generalinio direktoriaus pavaduotojas (+370 5) 216 17 13, neš. tel. +370 698 77 661. el. paštas raslanas@kksd.lt

Pranešimą pasirašė Vytas Nėnius, gen. direktorius ir Organizacinio k-to pirmininkas.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevzib@pathcom.com

Sportas

Kėgliavimas

Šio sporto pirmenybės (ŠALFASS apimtyje) – draugystės varžybos įvyks š.m. kovo 29, šeštadienį, 4 v.p.p. "Brunswick Zone Bowling Lanes", 2561 Stanfield Rd., Mississaugoje (tel. 905 270-8634), Dundas St. į vakarus nuo Dixie Rd. Registracijos mokestis – $20, įskaitant apdovanojimų pokylį "Natty's Bar & Grill", 1185 Dundas St. W., tel. 905 281-3042. Gali registruotis pavieniai asmenys ar komandos. Pastarųjų sudėtyje turi būti bent viena moteris kiekvienoj komandoj. Registruotis pas Antaną ar Reginą Stauskus, tel. 905 712-8307 arba pas Rimą Kuliavą, tel. 416 766-2996. Varžybas rengia TLSK "Jungtis". **Inf.**

Krepšinis

– Toronto "Vytis" kovo 7 d. Prisikėlimo parapijos salėje nugalėjo "Aušrą" I 64-47 rezultatu. "Vytis" pakėlė savo rekordą iki 4-0 ir pirmauja Kanados apygardos septynių-komandų vyrų B krepšinio lygoje. "Aušra" I nukrito į trečią vietą ir stovi lygiom su Toronto "Gintaru" (3-2). "Gintaras" pralaimėjo prieš "Aušros" antrą komandą 58-54. Pastaroji yra sudaryta iš klubo jaunių A žaidėjų ir stovi antroje vietoje su trimis pergalėmis iš keturių rungtynių. Tie jaunuoliai bandys įveikti pirmaujančius "Vyčio" vyrus šį sekmadienį kovo 16 d., 3.30 v.p.p. Anapilio salėje. Hamiltono "Kovo" antra komanda laimėjo pirmą žaidimą 77-46 rezultatu prieš Mississaugos "Anapilį".

– Šį sekmadienį žais "Anapilis" prieš Hamiltono I (1 v.p.p.) ir "Aušra" I susitiks su Hamiltono II (2.15 v.p.p.). **Rimas Miečius**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Lietuvos čempionai Vilniaus "Lietuvos ryto" krepšininkai svečiuose pralaimėjo FIBA-Europa Čempionų taurės antrojo rato rungtynes Rygos "Skonto" komandai 81:82. Dvi didžiausios Europos krepšinio organizacijos nutarė užkasti karo kirvius. Miunchene (Vokietija) įvykusiame Europos krepšinio lygų sąjungos (ELEB) ir "FIBA-Europe" vadovų susitikime pradėta susitarti dėl bendro žemyno klubų varžybų rengimo.

SPORTO SĄJUNGA: 1992-aisiais buvo įsteigta Lietuvos sporto federacijų sąjunga (LSFS), dabar vienijanti 64 sporto organizacijas. Jos narės – olimpinių ir neolimpinių sporto šakų federacijos, sąjungos, draugijos. Prie sąjungos žada prisijungti ir Lietuvos futbolo federacija (LFF).

GALIŪNAI: JAV vykusiose "Arnold's Classic" varžybose dalyvavo aštuoni stipriausi pasaulio galiūnai. Varžybas laimėjo Lietuvos stipruolis Žydrūnas Savickas. Varžybose buvo keturios rungtys. Lietuvis keturis kartus pakėlė 166 kilogramus sveriančią štangą ir buvo pirmas. 27 kg rutulio metime į aukštį – antras. Pirmąją vietą lietuvis užėmė keldamas štangą, ant kurios buvo sumauti "Hammer H2" automobilio ratai, ir paskutinėje rungtyje – svorio nešimas rampa aukštyn – buvo pirmas. Jis laimėjo 15 tūkst. JAV dolerių ir 50 tūkst. dolerių vertės automobilį "Hammer H2". Deja, automobilio turėjo atsisakyti, nes mašinos apdraudimas, pargabenimas ir muitai būtų kainavę tiek pat, kiek pats automobilis, o automobilis į kitus prizus ar pinigus nekeičiamas.

ŠACHMATAI: Lietuvos atstovas tarptautinis didmeisteris Eduardas Rozentalis Prancūzijoje vykusiose tarptautinėse šachmatų varžybose "Open International de Cappelle la Grande" užėmė 2-ąją vietą.

RANKINIS: Kauno "Granito-Kaustos" rankininkai suklupo EHF taurės varžybose kevirtbaigmėje pralaimėdami 25:33 ir 25:34 "Balcelona" (Ispanija) klubui.

MARATONAS: 19-ajame Los Angeles (JAV) maratone Lietuvos bėgikė Živilė Balčiūnaitė užėmė trečiąją vietą 42 km 195 m nuotolį įveikusi per 2 val. 33 min. 22 sek. Laimėtoja – ukrainietė T. Pozdniakova (2 val. 29 min. 40 sek.).

TENISAS: Vilniuje atidarytas didžiausias ir moderniausias Baltijos kraštuose teniso aikštynas "Teniso pasaulis", esantis Ąžuolyno gatvėje.

APDOVANOJIMAI: Minint 85-ąsias Lietuvos valstybės atkūrimo metines prezidentas V. Adamkus Už nuopelnus Lietuvai Komandoro didžiojo kryžiaus ordiną įteikė Lietuvos tautinio olimpinio komiteto pirmininkui A. Poviliūnui. Ordinai įteikti ir baidarininkams A. Duonėlai bei E. Balčiūnui, Klaipėdos "Žuvėdros" ansamblio šokėjams, jų treneriams S. ir R. Idzelevičiams ir Lietuvos sportinių federacijos generalinei sekretorei V. Kanišauskienei. Baidarininkai ir šokėjai pernai tapo pasaulio čempionais. **V.P.**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.60% už 2 m. term.	indėlius
3.00% už 3 m. term.	indėlius
3.25% už 4 m. term.	indėlius
3.65% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC	mėn. palūk.
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.85% už 2 m. GIC invest.	pažym.
3.35% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.95% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind.	(var. rate)
2.50% už RRSP 1 m. term.	ind.
3.10% už RRSP 2 m. term.	ind.
3.60% už RRSP 3 m. term.	ind.
4.10% už RRSP 4 m. term.	ind.
4.20% už RRSP 5 m. term.	ind.
1.00% už OHOSP	(variable rate)
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	5.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	3.90%
2 metų	4.60%
3 metų	5.00%
4 metų	5.40%
5 metų	5.60%
– su keičiamu nuošimčiu	4.75%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS *TŽ* FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

Astra Travel & Services Inc.
"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė
ASTRA Skupaitė-Tatarsky
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS
Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd.,
(on Royal York, North of Eglinton) Etobicoke, ON, M9P 3B6.
Pačios žemiausios kainos į Vilnių, pradedant nuo $750, kelionių draudimai, organizuojamos grupės į šiltus kraštus.
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad. nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.
Tel: 416 538-1748 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
Į LIETUVĄ – šiuo metu geriausios kainos:
iki 2003 m. kovo 31 – $835+mokesčiai
Pensininkams 60 metų ir vyresniems pritaikau 10% nuolaidą!
SKRYDŽIAI Į 2003 METŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ IR DAINŲ ŠVENTĘ:
Turiu vietų birželio 23/24 ir liepos 1/2 dienos skrydžiuose.
ATOSTOGOS ŠILTUOSE KRAŠTUOSE – visuomet su nuolaida!
MALDININKŲ KELIONĖS: Roma, Lurdas, Fatima, daugiau!
Balandžio 22 – 12 dienų, gegužės 17 –14 dienų
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ *MEDELIS CONSULTING*
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Skaitytojai pasisako

KNYGA APIE RAŠYTOJĄ JANKŲ

MIELI TAUTIEČIAI

Literatūros almanacho "Varpai" redakcija planuoja parengti knygą apie šviesios atminties rašytoją Jurgį Jankų. Todėl prašome kolegas ir visus, kurie jį pažinojo, bendravo, susirašinėjo, užrašyti savo atsiminimus. Taip pat labai lauktume Jurgio Jankaus rašytų laiškų, nuotraukų su rašytoju. Domina ir Jurgio Jankaus knygų recenzijos, kūrybos apžvalgos, susitikimų su rašytoju aprašymai. Brangi kiekviena smulkmena. Visiems, kam brangus šio talentingo kūrėjo atminimo įamžinimas, iš anksto nuoširdžiai dėkojame.

Pageidaujantiems galėsime išsiųsti "Varpų" išleistą Jurgio Jankaus knygą "Papelkių Skirpstūnas", taip pat naujausią – "Varpai-2003" numerį, kuriame spausdinama plati medžiaga apie Jurgį Jankų ir dar niekur nepublikuota kūryba.

Laiškų, atsminimų, nuotraukų ir kt. laukiame šiuo adresu: "Varpai", Dainų g. 98-45, LT – 5410, Šiauliai, Lithuania.

Su pagarba –

Leonas Peleckis-Kaktavičius,
"Varpų" vyriausias redaktorius

GENEROLO LAIŠKAS RAMOVĖNAMS

Kanados lietuvių veteranų sąjunga "Ramovė", veikusi St. Catharines, Ont. ir kitur, iškeliavus amžinybėn daugumai narių, likusį turtą ir archyvą persiuntė Lietuvos kariuomenei. Iš jos vado gavo padėkos laišką ir atsiklausimą, kam konkrečiai gauti pinigai turėtų būti panaudoti. Ramovėnų sekretorius Juozas Vyšniauskas, atsiliepdamas į tą laišką, viską paliko kariuomenės vado nuožiūrai. Štai Lietuvos kariuomenės vado laiškas. **Red.**

GERBIAMASIS
P. J. VYŠNIAUSKAI,

Pirmiausia noriu Jūsų atsiprašyti, kad užtrukau atsakyti į Jūsų nuoširdų laišką ir padėkoti už $2,000 dovaną. Turiu prisipažinti, kad iškilo maža dilema dėl Jūsų sąjungos dovanojamo turto ir pinigų perdavimo. Lietuvoje kol kas neįkurta Karininkų ramovės sąjunga, kuri tiesiogiai galėtų perimti Jūsų organizacijos palikimą. Šiuo metu Lietuvos kariuomenė turi karininkų ramovės pastatus Vilniuje ir Kaune, taip pat poilsio namus Palangoje. Praeitais metais baigėme remontuoti Kaune esančios prieškario Lietuvos karininkų ramovės didžiąją salę, tačiau dar daug remonto darbų laukia ateityje. Jeigu Jūs neprieštarautumėte, norėčiau Jūsų piniginę dovaną paaukoti kokiam nors Kauno ramovės pastato atnaujinimo darbų projektui, įamžinant Kanados lietuvių Ontario veteranų sąjungą "Ramovė" atminimo lentele.

Nuoširdžiai dėkoju už dovaną bei parodytą pasitikėjimą ir linkiu stiprios sveikatos. Pagarbiai,

Jonas Kronkaitis,
Lietuvos kariuomenės vadas
Vilnius, 2003.01.14

P.S. Paskutiniame laiške 2003.-II.14 gen. J. Kronkaitis pranešė, kad ramovėnų dovana bus panaudota Lietuvos kariuomenės ir Lietuvos labui. **Red.**

Lietuvos policijos komisaras Valdas Serapinas, lankęsis Kanadoje š.m. vasario mėn. policijos projekto vykdymui, susitiko ir su savo teta Hamiltone, K. Meškauskiene

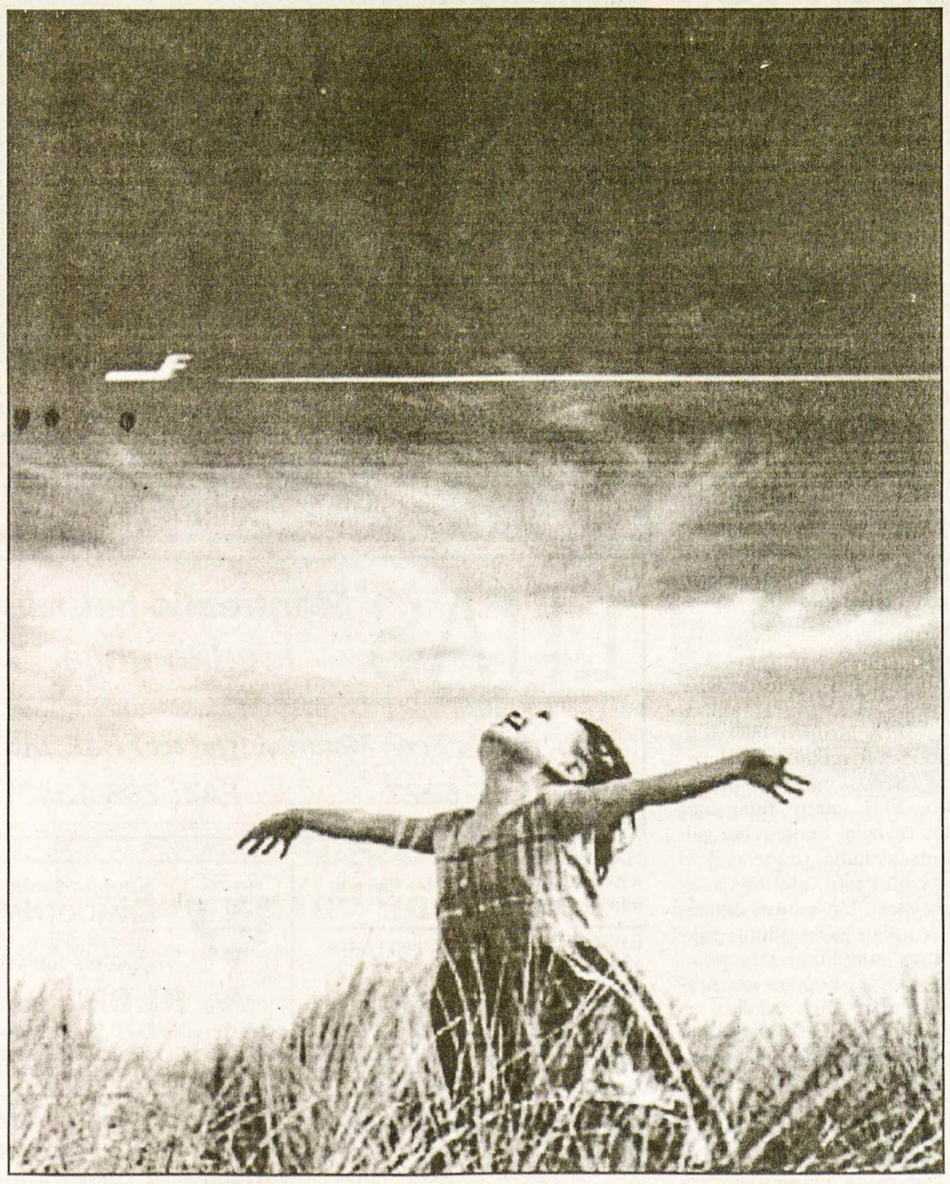

THIS SUMMER . . . FLY AWAY

Our direct summer flights are on-sale NOW! Fly non-stop from Toronto to the coolest places on earth starting June 17 until September 9. Book early and take advantage of our advance seat sales. In addition to our daily flights via New York, Finnair has added daily British Airways codeshare flights to Helsinki from Vancouver, Montreal and Toronto. Getting to Northern Europe has never been simpler. Contact your consolidator or travel agent about Finnair's extensive network, or Finnair at:

416 222 0740 or 1 800 461 8651
www.finnair.com

FINNAIR

Radijo programai 40

Montrealio lietuvių radijo valandėlei šiais metais sueina 40 metų

Liudas Stankevičius – lietuviškos radijo programos Montrealyje vedėjas

Lietuviškasis radijo pusvalandis Montrealyje pradėjo veikti 1963 m. spalio 6 d. per CFMB stotį banga 1410 AM.

Radijo programos idėją gimė Liudui Stankevičiui. Kai jis sužinojo, kad Montrealyje įsisteigė nauja stotis, pirmoji tokia Kanadoje, kurioje bus transliuojamos įvairių etninių grupių programos, jis pagalvojo: kodėl ir lietuviai negalėtų turėti savo programos, kuri galėtų perduoti informacijas, muziką ir kultūrinę veiklą? Tai būtų vienintelė proga tą idėją įgyvendinti. Dar ir žmonos paskatintas jisai susitarė susitikti su tos CFMB naujos stoties direktoriumi Kazimieru Stanczykowski, lenkų kultūrininku ir mūsų tautos bičiuliu, kurio rūpesčio ir palankumo dėka lietuviškoji radijos programa buvo įtrauktą į tos stoties daugiakalbių programų sąrašą.

Lietuviškuoju radijo pusvalandžiu domisi ne vien lietuviai. Liudas Stankevičiųs yra gavęs laiškų, telefono skambučių iš kitataučių. Vieni sakė, kad jiems labai patinka lietuviška muzika, kitiems mūsų kalba. Viena studentė, studijuojanti kalbas, parašė, kad mūsų kalba esanti viena iš gražiausių ir klausė, kur galėtų gauti medžiagos giliau susipažinti su lietuvių kalba.

Pradžioje reikėjo muzikos plokštelių. Liudas lankė lietuvius, ieškodamas tų plokštelių. Dabar gauna iš Lietuvos ir kitų kraštų naujausius kūrinius. Pradžioje programa buvo girdima kas antrą sekmadienį, vėliau, rėmėjų dėka, kas sekmadienį. Dar vėliau – šeštadienio vakarą, paskiau antradieniais. Kalėdų proga programa trunka visą valandą.

Metams bėgant, pusvalandžio laikas ir transliavimo dienos keitėsi dėl finansinių sunkumų, nes lietuvių kolonija Montrealyje mažėjo ir negalima buvo gauti geresnio laiko, kaip antradienio vakare 11.30. Na, bet galime pasiguosti, kad už mus didesnės tautinės grupės dar neturi savo radijo programų, o kai kurios turi net vėlesniu laiku negu mes.

Programoje bendradarbiavo daug žmonių – montrealiečių ir svečių iš kitur: J. Kardelis, P. Adamonis, P. Efertas, dr. H. Nagys, dr. P. Lukoševičius, dr. I. Maziliauskienė, B. Vaitkūnaitė-Nagienė, A. Lymantas, dr. V. Pėteraitis, J. Šiaučiulis ir kt.

Šioje programoje esame girdėję ir buvusį Montrealio miesto merą Jean Drapeau, žinomą operos solistą Richard Vereau. Net popiežius Jonas Paulius II yra perdavęs kalėdinius sveikinimus lietuviškai per radiją.

Pradžioje buvo lengva gauti nemokamas sales iš didžiųjų alaus gamyklų. Kasmet ten susirinkdavome paminėti mūsų radijo pusvalandžio metinės sukakties. Pati CFMB stotis kasmet Kalėdų proga ruošia kalėdinius pokylius visiems etninių grupių programų vedėjams.

1981 m. vasarą CFMB stoties direktorius K. Stanczykowski buvo suorganizavęs programų vedėjams su šeimom gegužinę. Įvyko nelaimė: mūsų direktorius vaikam sugalvojo nupirkti ledų. Jam išvažiavus automobiliu, pradėjo smarkiai lyti. Pakelyje jo automobilis slydo, trenkė į stulpą, ir jis buvo užmuštas, o jo žmona sužeista.

Tą dieną CFMB stotis neteko visų programų globėjo ir didelės asmenybės.

Dabar lietuvių programa negauna jokios paramos, išskyrus kalėdinę programą, kuri net šiemet gavo 90 minučių laiko. Liudui padeda jo duktė Daneta Skučienė ir jau 9 metai Antanas Mickus. Jau atrodė, kad ši lietuvių radijo programa užsidarys kaip ir kitos lietuvių radijo programos kitose vietovėse...

CFMB stotis pakeitė savo bangą į 1280 AM, prisijungė prie Interneto ir transliuoja per

Montrealio radijo stoties CFMB padėkos raštas lietuvių programos vedėjui Liudui Stankevičiui, sulaukusiam 40 metų sukakties

www.cfmb.ca. Dabar ši lietuvių programa yra girdima visame pasaulyje. Tai skatina tęsti radijo programą. Dabar Liudas gauna laiškų iš įvairių vietų Kanadoje, Australijoje ir Lietuvoje. Ši Montrealio lietuvių radijo programa yra užregistruota tarp lietuvių radijo programų Internete. Netekus *Nepriklausomos lietuvos* laikraščio, Montrealio lietuviai dabar gauna informacijas per radiją. CFMB dabar pailgino lietuvių programą nuo 11 v.v. iki 12, antradieniais.

Būtų gražu, jeigu mūsų Kanados lietuvių bendruomenės organizacija ir fondai atkreiptų dėmesį į šią radijo programą, kuri jau 40 metų be pertraukos, kas savaitę perduoda žinias, muziką ir visa kita. Jos ir jie galėtų paremti šią Lietuvių radijo programą, kad tęstų šį gražų darbą. Liudas labai stengiasi išlaikyti šią programą, bet be paramos ar pajėgs?

Sveikiname Liudą Stankevičių, išlaikiusį 40 metų lietuvių radijo programą Montrealyje!

A. J. M.

"Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų Vasario 16-osios sueigoje Anapilyje vasario 9 d. dalyvavo Toronto policijos pareigūnas Kim Derry (kairėje), susipažinęs su lietuviais per Kanados ir Lietuvos policijų bendradarbiavimą. Dešinėje skautininkas Kąstytis Batūra Nuotr. J. Gatavecko

Skautų veikla

• Kaziuko mugės paviljonus Toronto skautija nepaprastai gražiai įsiruošė š.m. kovo 2 d. Anapilio salėse. Mugę atidarė Lietuvos kankinių parapijos klebonas prel. J. Staškevičius, atrišdamas tautinių juostų mazgą. Po atidarymo visi ėjo į šventovę pasimelsti. Mišias atnašavo kun. Vytautas Staškevičius, pasakęs ir pamokslą. Skaitinius skaitė choristai, aukas nešė skautės-tai. Gražiai giedojo "Gintarėlių' choras, vadovaujamas D. Grigutienės. Po Mišių visi skubėjo atgal į salę.

Mugėje veikė tėvų k-to, vad. pirm. Onos Narušienės ir ižd. D. Karoso, įkurta valgykla su puikiu aptarnavimu, skaniais lietuviškais valgiais. Skautininkių-kų d-vės užėmė visą sceną su loterijos laimikiais. Bilietus platino D. Keršienė ir v.s. V. Sendžikas; visi bilietai buvo laimingi. Skautybės fondui aukas priėmė j.s. A. Empakeris ir v.s. M. Vasiliauskienė. "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai vykdė įdomių dovanų loteriją, o sk. vyčiai leido didelę dešrą. "Romuva" su pirm. j.s. R. Sriubiškiu priiminėjo nario mokestį ir teikė informaciją apie stovyklavietę. Vilkiukų d-vė ne tik skanėstais vaišino, bet turėjo įsiruošę dirbtuvėlę aštrinti peiliams ir kitiems įrankiams. Muziejaus vedėja dr. R. Mažcikaitė muziejuje gražiai įruošė skautišką parodą, kuri tęsis du mėnesius. Muziejaus parodų salėje sk. vyčiai ir kandidatai įruošė "stovyklavietę".

Jūrų skautai, vad. dr. J. Birgiolo, prie skanių pyragų turėjo ir tikro bičių medaus, o jūrų skautės su tiekimo skyr. vadove j.v.s. E. Namikiene pardavinėjo visus ženkliukus ir uniformas. Visi dr-vių paviljonai buvo labai patrauklūs, gražiai išdėstyti, nes Anapilio patalpos erdvios. Nuoširdi padėka už patalpas Anapilio tarybos pirm. J. Andruliui ir klebonui prel. J. Staškevičiui. **F.M.**

POLMOT
AUTOMOBILIŲ APTARNAVIMAS
Visiems darbams pasiruošęs aptarnavimo centras
Marek Januszewicz
KVALIFIKUOTAS TECHNIKAS
tel. (905) 896-8585
3545 Hawkestone Rd. Unit #1
Mississauga, ON L5C 2V1

ŠYPSENOS

Nesuprato...

UNESCO atliko apklausą. Įvairiose pasaulio vietose gyvenantiems žmonėms buvo pateiktas toks klausimas: "Prašau, sąžiningai atsakykite, kokia jūsų asmeninė nuomonė apie maisto trūkumą kitose pasaulio šalyse".

Rezultatai: europiečiai nesuprato, kas tai yra trūkumas, afrikiečiai nesuprato, kas tai yra maistas, JAV gyventojai nesuprato, kas tai yra kitos pasaulio šalys, kiniečiai ir arabai nesuprato, kas tai yra asmeninė nuomonė, Lietuvos seimas trejus metus bandė priimti penktąją pataisą patikslintai sąvokos "sąžiningai" formuluotei...

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – **416 769-3577**
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 *(į vakarus nuo Hurontario)*
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis
Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

NAMO VERTĖ
Kiek vertas jūsų namas?

Antanas "Tony" Genys
Paskambinkite ir sužinosite rinkos kainą be jokių įsipareigojimų. Pardavimo ir pirkimo kainos viešai neskelbiamos.
(416) 236-6000
Sutton Group-Assurance Realty Inc.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Anapilio choras "Gintarėliai", vadovaujami Deimantės Grigutienės, du praeitus sekmadienius giedojo Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. Mišių metu.

– Tikinčiajai Lietuvai aukos priimamos ištisą Gavėnios ir Velykų laikotarpį.

– Kovo 8, šeštadienį, iš Wasaga Beach mieste esančios Gerojo Ganytojo šventovės palaidota a.a. dr. Elena Zubrienė, 86 m. amžiaus.

– Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių klebonijos posėdžių kambary. Pamokas veda Janina Dzemionienė.

– Gavėnios susikaupimas Delhi miesto Šv. Kazimiero šventovėje bus kovo 17, pirmadienį, 3 v.p.p. Susikaupimą ves vysk. Jonas Kauneckas.

– Gavėnios susikaupimas Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo šventovėje bus kovo 19, trečiadienį, 2 v.p.p. Susikaupimą ves vysk. Jonas Kauneckas.

– Gavėnios susikaupimas Lietuvos kankinių šventovėje bus nuo kovo 20 iki 23 dienos. Susikaupimą ves Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas. Susikaupimo dienų tvarka: kovo 20, ketvirtadienį, – Mišios su pamokslu 11 v.r.; kovo 21, penktadienį, – Mišios su pamokslu 11 v.r.; kovo 22, šeštadienį, – Mišios su pamokslu 11 v.r.; kovo 23, sekmadienį, – pamokslai ir Mišios įprasta sekmadienio tvarka. Išpažinčių susikaupimo vedėjas klausys kasdien prieš ir po Mišių.

– Autobusėlis Gavėnios susikaupimo metu veš maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį 10.30 v.r. ir atgal parveš po susikaupimo pamaldų. Sekmadienį autobusėlis veš maldininkus įprasta sekmadienio tvarka.

– Kovo 23, sekmadienį, 12.30 v.p.p., po Gavėnios susikaupimo Anapilyje, mūsų parapijos Religinė sekcija rengia pabendravimo su vysk. J. Kaunecku vaišes parapijos salėje. Vaišėms bilietai jau platinami sekmadieniais parapijos salėje. Kainos: porai - $15; asmeniui - $8; vaikams – po $2.50.

– Mišios kovo 16, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Antaną Rinkūną ir šeimos mirusius; 11 v.r.už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. dr. Aleksą Valadką; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje kovo 15, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Modestą Punišką ir Agnietę, Praną Pargauskus.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį pamaldos – 9.30 v. ryto.

– Parapijos tarybos posėdis kovo 18 d., 7.30 v.v.

– Dėmesio tėveliams! Kovo 23, sekmadienį, pamaldų metu vyks Pirmos Komunijos pamokos vaikučiams.

– Moterų draugijos susirinkimas kovo 23 d. po pamaldų šventovės patalpose.

– Metinis visuotinis parapijos susirinkimas įvyks kovo 30 d. po pamaldų Lietuvių Namų patalpose.

Muziejaus-archyvo žinios

– Dabartinių ir anksčiau veikusių organizacijų vadovai prašomi atsiminti, kad mūsų Kanados lietuvių archyvas buvo įsteigtas išsaugoti jūsų organizacijų istorijai. Saugykloje yra vietos dokumentams, protokolams, nuotraukoms, vaizdajuostėms, plokštelėms ir t.t. Visa tai nušviečia Kanados lietuvių veiklą.

– F. Mockus aukojo $100 muziejaus-archyvo išlaikymui a.a. žmonos Vidos Mockuvienės atminimui.

Lietuvių Namų žinios

– Kovo 9 d. svetainėje pietavo 235 svečiai.

– LN vyrų būrelio vakaronė atidėta vėlesniam laikui.

– Lietuvos prezidento R. Paksо įvedybų (inauguracijos) iškilmių vaizdajuostė dar kartą bus rodoma Lietuvių Namuose kovo 16, sekmadienį, 1.30 v.p.p.

Skelbiant 2002 m. gautas aukas Lietuvos religinei šalpai, buvo praleista Šv. Kazimiero parapijos Windsore auka 572.00 dol. Ši auka buvo gauta jau po mūsų posėdžio, kuriame buvo skirstomos aukos ir todėl buvo palikta šiems metams.

Kanados lietuvių katalikų centras

Prisikėlimo parapijos žinios

– Gavėnios penktadieniais 6.30 v.v. parapijos šventovėj yra einami Kryžiaus keliai.

– Pasauliečių pranciškonų Mišios ir susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, 10 v.r. "Vilnius Manor" patalpose.

– Šv. Rašto seminaro antroji sesija vyks šį trečiadienį, kovo 12, 7.30 v.v. parapijos patalpose. Ją veda Šv. Mykolo kolegijos profesorius ir Šv. Rašto žinovas John L. McLaughlin, Ph.D. Šis seminaras bus tęsiamas kovo 19 ir 26 d.d. tuo pačiu laiku.

– Pasiruošimo pamokos Sutvirtinimo sakramentui ir Pirmai Komunijai, po pavasarinių mokinių atostogų, vėl prasidės kovo 23 d. įprastu laiku.

– Pakrikštyta Aistė Marija, Akvilės (Liaugaudaitės) ir Aldo Minkevičių dukrelė.

– Kovo 6 d. palaidotas a.a. Engerbert Gruber, 54 m. Paliko žmoną Ireną (Skrupskaitę). Kovo 8 d. palaidotas a.a. Kostas Pivoras, 80 m. Paliko dukrą Jadvygą.

– Gegužinę parapijos 50-mečio proga š.m. rugsėjo 6 d. "Kretingos" stovyklavietėj, Vasagoj, numato rengti parapijos tarybos visuomeninė sekcija ir kviečia galinčius prie jos ruošos prisidėti, skambinant Rūtai Girdauskaitei 416 530-1716.

– Parapijos biblioteka veikia pirmą ir trečią mėnesio sekmadienį, nuo 10 v.r. iki 12 v.d. Bibliotekoj yra daug įdomių knygų ir žurnalų, su kuriais visi yra kviečiami susipažinti.

– Pakvitavimus už 2002 metų aukas parapijai ir vienuolynui prašom pasiimti šį sekmadienį, kovo 16. Likusieji po šio sekmadienio bus išsiųsti paštu.

– Mišios sekmadienį, kovo 16: 8 v.r. už a.a. Juozą ir Praną Gegužius; 9.15 v.r. už Seliokų šeimos mirusius; 10.30 v.r. už a.a. Liudą Stadį, už a.a. Juozą Ražauską – 14 met., už a.a. Povilą Dunderą; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas atvyko Kanadon kovo 7, penktadienį, ir jau pradėjo savo užduotį – Gavėnios rekolekcijas Kanados lietuvių parapijose bei misijose. Kaip rekolekcijų vadovas, jis turi didelę patirtį. KLK kunigų vienybė kviečia visus gausiai dalyvauti jo vadovaujamose rekolekcijose. Vysk. J. Kauneckas yra kilęs iš Panevėžio vyskupijos Krinčino parapijoje, bet iki šiol darbavosi Telšių vyskupijoje.

Garsas apie Sibiro kankinę Adelę Dirsytę sklinda vis plačiau ne tik spaudoje, bet ir susirinkimuose. Dr. Ona Gustainienė apie ją skaitė paskaitas Toronto Prisikėlimo parapijos katalikių moterų susirinkime vasario 23 d., o kovo 9 d. Mississaugoje Lietuvos kankinių parapijos katalikių moterų susirinkime, kuriame dalyvavo ir vyrai. Kalbėtoja išryškino A. Dirsytės heroizmą, jos sukurtas maldas, sutelktas į maldaknygę *Marija, gelbėki mus.* Ši maldaknygė yra išversta į daugelį pasaulio kalbų ir išleista milijono tiražu. A. Dirsytės beatifikacijos byla pradėta Kauno arkivyskupijoje, sutelkta gana daug informacinės medžiagos. Po kat. moterų skyriaus pranešimų susirinkimas baigtas jaukiomis vaišėmis. **Inf.**

Anapilio vaikų choras "Gintarėliai" nuoširdžiai dėkoja Toronto lietuvių pensininkų klubui už $700 auką.

A. a. Antano Firavičiaus dešimtų mirties metinių prisiminimui Elena Firavičienė ir Vytautas Gudaitis *Tėviškės žiburiams* aukojo po $50.

Vasario 16 proga KLB Toronto apylinkei aukojo: $50 – A. Puterienė; $20 – V. Kecorienė.

KLB Toronto apylinkė

Tremtinių namų sergantiems vaikams $200 aukojo J. Kairiūnaitė.

Vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai $200 aukojo J. Kairiūnaitė.

Jūsų paslaugoms LIETUVĖ KIRPĖJA!

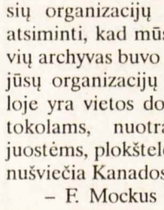

◆ Modelinis kirpimas ir sušukavimas ◆ Įvairus plaukų dažymas ◆ Cheminis plaukų garbanojimas ◆ Vakarinės šukuosenos ◆ Veido plaukelių pašalinimas vaškavimu (facial waxing) ◆

Pirmas vizitas **20% NUOLAIDA**

KVIEČIU MOTERIS IR VYRUS!

Skambinkite **Ritai į HOT LOOKS, tel. 905 566-0906**

Adresas: 2515 Hurontario St. (1 blokas į pietus nuo Dundas gt.)

KOVO 11 sios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo MINĖJIMAS

PAGRINDINIS KALBĖTOJAS – ***Lietuvos respublikos seimo narys, buvęs LR seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas***

ARVYDAS VIDŽIŪNAS

HAMILTONE, kovo 15, šeštadienį, 4 v.p.p. Jaunimo centro salėje. Meninė programa

TORONTE, kovo 16, sekmadienį, 4 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Meninę programą atliks kamerinis orkestras "Lyra", vad. **Audronės Šarpytės**, diriguojamas žymaus Toronto filharmonijos orkestro dirigento **Kerry Stratton,** dalyvaujant jaunųjų smuikininkų ansambliui.

LIETUVIŲ VISUOMENĖ KVIEČIAMA GAUSIAI DALYVAUTI ŠIOJE MŪSŲ LŪKESČIŲ IŠSIPILDYMO ŠVENTĖJE

Rengėjai – ***Tėvynės sąjungos Kanados skyrius***

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad

40 metinis narių susirinkimas

ir 2002 metų apyskaita

įvyks 2003 m. kovo 23, sekmadienį, 3 v.p.p.

Prisikėlimo parapijos salėje, 1 Resurrection Road, Toronto, Ontario

Susirinkimo metu bus pateikta 2002-jų metų apyskaita, įvyks rinkimai (2 narių į valdybą ir vieno nario į revizijos komisiją). Norintieji kandidatuoti prašome pranešti kredito kooperatyvo vedėjai Ritai Norvaišaitei tel. 416 532-3400 iki kovo 19 d. Kandidatų sąrašas bus perduotas nominacijų komisijai.

Narių registracija prasidės 2 v.p.p. Registracijai prašome atsinešti kredito kooperatyvo knygelę.

VALDYBA

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių Namų švietimo fondas "Labdara" skiria stipendijas jaunimui

TIKSLAS. Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išeivijos siekiams.

KVALIFIKACIJOS: Komisija, skirstydama stipendijas, atsižvelgs į šias sąlygas: a) turi būti lietuviai arba lietuvių kilmės, b) studijuojantieji pilnu laiku (full time) aukštesniosiose mokslo institucijose, c) Vasario 16 gimnazijos mokiniai, d) lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e) lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką, f) finansinių reikalavimų įrodymas.

Prašymą rašant duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas, pažymius, lietuvišką veiklą, dalyvavimą lietuviškose organizacijose, anksčiau gautas stipendijas ar premijas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis **1573 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A6, Canada,** darbo valandomis tel. **416 532-3311.** Prašymai pristatomi **iki 2003 m. kovo 28 d.**

Stipendijos bus paskelbtos metiniame Toronto Lietuvių Namų susirinkime balandžio 13 d. Pageidaujame, kad jame studentai dalyvautų. Stipendijos bus paskirtos nuo rugsėjo 1-30/03 tuo atveju, jeigu bus įrodyta, kad studentai yra registruoti pilnam laikui (full time). ***TLN švietimo fondas "Labdara"***

Kinematografas Jonas Mekas, pristatys savo kūrinių "Cinematheque Ontario" filmų festivalyje kovo 15-16 d.d *Art Gallery of Ontario* patalpose (Jackman Hall), 317 Dundas St.W. Įėjimas nemokamas. Bus rodomas filmas apie kelionę į Lietuvą kovo 16 d., 3 v.p.p. Informacija teikiama interneto adresu www.bell.ca/cinematheque arba telefonu 416 968-FILM.

Kanados lietuvių Katalikų kunigų vienybės suvažiavimas įvyks š.m. balandžio 2, trečiadienį, 10 v.r., Mississaugoje, Lietuvos kankinių parapijos klebonijoje. Suvažiavimo darbotvarkėje numatytas ir Panevėžio vyskupo Jono Kaunecko pranešimas. Dabartinė KLK kunigų vienybės valdyba: pirm. prel. Jonas Staškevičius, ižd. kun. Augustinas Simanavičius, OFM, sekr. kun. Edis Putrimas.

Kviečia "Pro musica": balandžio 6, sekmadienį, 4 v.p.p. Toronto Prisikėlimo parapijos salėje įvyks smuikininko A. Banko ir pianistės I. Beresnevičienės koncertas "Sugrįžimo akordai".

Lietuvių tautodailės institutas Toronto skyriaus darbų paroda įvyks Prisikėlimo parapijos salėje š.m. balandžio 12-13 d.d. Atidarymas balandžio 12, šeštadienį, 1 v.p.p. Visi kviečiami dalyvauti.

A. a. dr. Antanui Barkauskui mirus, užjausdami jo žmoną Danutę, dukrą Liuciją Kaminskienę su šeima *Kovai su vėžiu ir džiova* sergantiems vaikučiams ir tremtiniams Lietuvoje aukojo: $100 – dr. J. ir L. Yčai; $50 – D. J. Daniai, D. Barkauskienė, S. P. Linkevičiai, M. R. Yčai, Anapilio moterų būrelis; $40 – G. R. Paulioniai, S. B. A. D. L. Medeliai; $30 – M. Povilaitienė ir K. Kubilienė; $25 – A. Ledienė, V. Jasinevičienė; $20 – F. Mačiulienė, G. Meiluvienė, I. Kairienė, A. V. Ramanauskai, A. Kerberienė, V. K. Gapučiai, J. Rovas, J. J. Zenkevičiai, dr. R. ir S. Sapliai, J. Valiulienė, S. J. Andruliai, P. B. Sapliai, D. V. Dargiai, A. Valadkienė; $10 – K. Žutautienė, B. Romeikienė, E. Ališauskienė, S. S. Kryževičiai. Aukas surinko B. Matulaitienė ir M. Povilaitienė.

Kanados lietuvių muziejaus mikrobanginės krosnelės įsigijimui $100 aukojo J. Kairiūnaitė.

Toronto Lietuvių Namų vyrų būrelio

METINIS POBŪVIS

2003 m. kovo 15, šeštadienį, 6 v.v.

Lietuvių Namuose, Gedimino menėje

KARŠTA VAKARIENĖ * VYNAS * KAVA * PYRAGAI * ĮDOMI PROGRAMA * LOTERIJA ir kitos ĮVAIRENYBĖS

Įėjimas – $20. Bilietų teirautis pas ***E. Steponą, tel. 416 622-5896*** *arba Lietuvių Namų raštinėje*

Literatūros popietė praeitais metais mirusių Bernardo Brazdžionio (1907-2002) ir Jurgio Jankaus (1906-2002) pagerbimui įvyko sekmadienį, kovo 9, 2.30 v.p.p. Toronto Lietuvių Namų Kar. Mindaugo menėje, į kurią susirinko nemažas būrys (per 150) tautiečių, prie įėjimo laisvai aukojusių renginio išlaidoms padengti, pasiėmusių išspausdintas programas, kurios padėjo sekti dvi valandas be pertraukos trukusią popietės eigą.

Scenos gilumoje pakabinti B. Brazdžionio ir J. Jankaus išdidinti portretai, ant grindų padėta gėlių puokštė ir žvakė simboliškai ryškino pagerbimo įvaizdį. Abiejų šių lietuvių literatūros žymūnų kūrinių ištraukas skaitė Hamiltono "Aukuro" (A. Venslovas, M. Kalvaitienė, K. Keparutis ir A. Žilvytienė) ir Toronto "Aitvaro (T. Botyrius, A. Kynas, V. Petrauskienė, D. Stasiulevičius ir D. Botyrienė) aktoriai. Skaitytus bei deklamuotus kūrinius bei jų autorius taikliomis įžvalgomis apibūdino programai vadovaujanti Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. Žodinę dalį reikšmingai papildė muz. Leokadija Paulauskaitė, paskambinusi M. K. Čiurlionio kūrinių. Programos pabaigai klausytojai išgirdo Bernardą Brazdžionį, deklamuojantį savo garsųjį eilėraštį *Per pasaulį keliauja žmogus.* Kūrinys garsajuostėj skambėjo gerai.

Apie popietę įspūdžiais dalyviai pasidalino gretimoje salėje, kur vyko vaišės. Popietę surengė KLB Toronto apylinkės valdyba (pirm. D. Garbaliauskienė), programoje įrašiusi padėkas B. Čepaitienei, padėjusiai surinkti medžiagą apie autorius, ir L. Baziliauskui už garso ir šviesų tvarkymą. **S.**

Kauno arkivyskupijos *Vaikų dienos centrams* $200 aukojo J. Kairiūnaitė.

A. a. dr. Aleksui Valadkai mirus, užjausdami jo žmoną Aldoną, sūnus dr. Miką, Raimundą, Andrių su šeimomis, Augustinas ir Alvina Sukauskai *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

KLF valdybos posėdis įvyko kovo 3 d. Prisikėlimo parapijos patalpose. Dalyvavo pirmininkas A. Nausėdas, vicepirmininkas J. Kuliešius, sekretorė Danguolė Baltrušytė-Sher, S. Piečaitienė (KLB atstovė), Br. Stundžia (revizija) ir administratorius L. Baziliauskas.

Pirmininkas A. Nausėdas pranešė valdybos nariams, kad vasario 24 d. buvo išsiųstas KLF atsakymas federacinei valdžiai dėl valdžios atsiųsto laiško su pastabomis ir reikalavimais, užbaigus liepos mėnesį darytą Fondo 2001 metų finansinės veiklos reviziją. Federacinė valdžia atsakydama pranešė, kad KLF "Non Profit" statutas lieka nepakeistas. Už gautus įnašus KLF ir toliau galės išduoti pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčio. Fondas jau praeitą rudenį pradėjo vykdyti revizijos rekomendacijas. Buvo pakeisti paramos prašymų blankai, studentams bus išduodami T4-A pakvitavimai dėl paskirtų stipendijų. Paramą gavusios organizacijos turės patvirtinti fondui, kad gauta parama išleista pagal paduoto prašymo tikslą.

Administratorius L. Baziliauskas pateikė išlaidų apyskaitą, kurią valdyba patvirtino. Jis taipgi pranešė valdybos nariams, kad KLF turi elektroninį paštą. A. Nausėdas painformavo, kad gegužės mėnesį bus tęsiamas užplanuotas kitų Kanados lietuviškų apylinkių lankymas, teikiant informaciją apie KLF veiklą ir tikslus. Kitas valdybos posėdis įvyks gegužės 5 d.

D. B. S.

MONTREAL QUE

Morę išvarant

Š. m. kovo 1 d. vakare, šeštadienį, mūsų salėje vyko linksma Užgavėnių programa, surengta jau trečią kartą šaulių iniciatyva. Jiems entuziastingai talkino lituanistinė mokykla, skautai, K.L. Jaunimo sąjungos nariai ir įvairiais būdais pavieniai asmenys.

Daugybę dailių kaukių pagamino ir jomis papuošė salę, sceną, puslankį prie įėjimo moksleiviai su vedėja Živile Jurkute-Blainey. Stovėjo ir 2 medeliai, papuošti kaukėmis. Apačioje, prie scenos, už suolo stovėjo ir didelė Žiema – nuožmi Morė, sukurta Danos Urbanavičienės ir šaulių v-bos pirm. Antano Žiuko. Kitame salės gale – linksmumo simbolis – supuoklės, sumaniai įtaisytos šaulių, lingavo per visą vakarą.

Atvykstančius svečius sveikino raganos ir čigonės-būrėjos, o rinkosi ne tik kaukėti, bet ir kostiumuoti mažieji drugeliai, princesės, peliukai, visiškai mažiukai – tripinėjo išsišiepę. Pasirodo ir tokių nemaža atsirado!

Margame būryje matėsi ir vaikštinėjanti Giltinė (kuri vėliau, be kaukės, išlaikė rimtą veidą, nes skautukai-vilkiukai traukė su ja virvę ir laimėjo). Nesimatė tik gandro, nė ožkos... O velniai jau seniai buvo išrūkę, turbūt, išsigandę, ir čia nepasirodė. Teatrališkai pasipuošę ir linksmi programos vedėjai – Aistė Žitnikaitė ir Juozas A. Piečaitis, priminę senuosius lietuviškų Užgavėnių papročius, suspėjo ir visur talkinti.

I-ją premiją už vaikų kaukę-kostiumą laimėjo Ema Kibirkštytė – oranžinių garbanų personažą. visi vaikai buvo apdovanoti šokoladu. I-ją suaugusių premiją už tradicinę Raganą laimėjo Ramunė Ramanauskaitė-Šakalauskienė, už netradicinę kaukę – J. A. Piečaitis.

Buvo patiekti bent 3-jų rūšių tradiciniai blynai ir šiupinys. Šeimininkė – Dana Urbanavičienė su padėjėjomis – Aiste Žitnikaite, Elena Kasperavičiene, Loreta Polichauskaite ir Živile Jurkute-Blainey.

Buvo ir kavos, spurgų ir kitokių saldumynų. Kuklią loteriją vedė šioje srityje patyrę veteranai – Albinas ir Zina Urbonai. Įvairiems darbams talkino A. Piešina, Z. Burkšaitis, J. Stankaitis ir, žinoma, – visi tėvai. Malonu, kad jų tarpe matėme ir III-ios bangos tautiečių su savo jaunimėliu, ar ir be jo.

Prieš išsiskirstant, apšilo pasišokdami. O lauke – žiežuliškai šalta – Morė dar nebuvo nugalėta. **B.V.N.**

Montrealio Lietuvių jaunimo sąjunga (MLJS) rengia įdomų vakarėlį, kokio dar nėra buvę lietuvių tarpe. Kovo 22 d., 7.30 v.v. Aušros Vartų parapijos salėje vyks džiazo ir poezijos vakaras. "Jazz" trijulę sudaro Aušros Vartų choro dirigentas Lavrenti Djintcharadze (pianinas), Dave Watts (bosas – grojęs per Montrealio kasmetinį džiazo festivalį) bei John Frabone (būgnas). Premijuotas poetas, montrealietis Ray Filip (Raimundas Filipavičius) skaitys savo kūrybą. MLJS tikisi, kad mūsų telkinys gausiai dalyvaus šiame neeiliniame koncerte bei poezijos skaityme, tokiu būdu paskatindamas vietinius talentus.

L.K. Mindaugo – "Neringos" šaulių kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 16, po 11 val. Mišių AV parapijos salėje. Visi nariai kviečiami būtinai dalyvauti.

Katalikių moterų dr-jos susirinkimas bus kovo 16, sekmadienį po sumos AV parapijos klebonijoje. Bus paminėta Kovo 11-toji.

Gavėnios rekolekcijos Aušros Vartų parapijos šventovėje vyks kovo 28-30 d.d. Rekolekcijas ves Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas. Platesnė informacija AV parapijos žiniaraštyje.

A. a. brolis Jurgis Janeliūnas, SJ, miręs St. Jerome miestelyje, laidojamas trečiadienį, kovo 12, 10.30 v.r. St. Jerome kapinėse. **Inf.**

Per kabelinę televiziją "Canal D", buvo parodyta Aloyzo Stankevičiaus-Alan Stanké biografija. Jis pasakojo kaip bėgo iš Lietuvos būdamas 10 metų. Atsirado Prancūzijoje, o paskiau Montrealyje su broliu, tėvais ir tetomis. Buvo matyti jo pradžia kaip žurnalisto, radijo ir televizijos veikėjo. Taip pat kalbėjo jo brolis Liudas ir vaikai (Aleksandras Stankevičius). Rodė vieną momentą iš Lietuvos. A. Stanké yra išleidęs daug knygų prancūzų kalba, turėjo savo leidyklą. Programa buvo baigta su lietuviška daina, kai jis buvo Lietuvoje. A. Stanké yra plačiai žinomas Kanados prancūzų publikai. **Inf.**

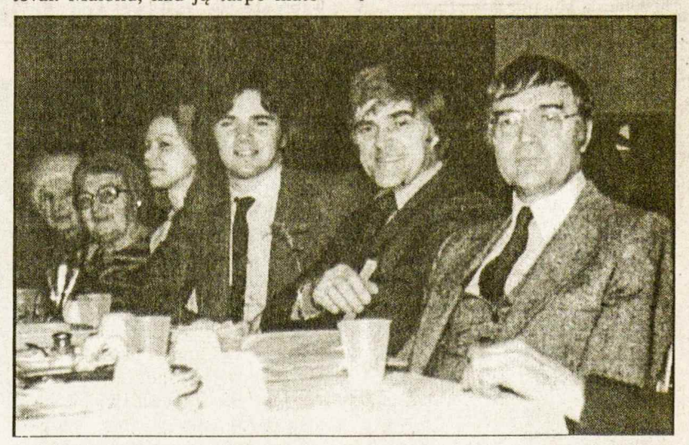

Veikėjų Stankevičių šeima Montrealyje 1981 metais. Iš kairės: Aloyzo teta, motina, neatpažinta, muz. Aleksandras (sūnus), Aloyzas (Stanké), radijo programos vedėjas Liudas **Nuotr. A. Mickaus**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3545

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 *FAX: 766-1349*

• **Ar jau parėmei Kanados lietuvių muziejų-archyvą?**

REIKALINGA auklė 2.5 metų mergaitei, kalbanti lietuvių ir anglų kalbomis, turinti vairavimo leidimą. Tel. 416 964-8700 (ext. 3026), 416 769-8584 (namų).

"BALTIC TREE SERVICE" – Žiema yra geriausias ir sveikiausias laikas nugenėti medžius ir krūmus. Nelaukit pavasario! Darbas garantuotas. Danius Lelis: 416 753-0790 (pager) arba 905 692-9741.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. **(905) 625-2412**

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**

• **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**

• **STATOME: verandas, tvoras**

• **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122